

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul Reg Ferdinand 4. Telefon: 151. — Sürgőnyim: Közlöny, Arad :—: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona, kiadása és retáció nyomása Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évenként 840, fél évre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej :—: Bucarestben 50 bani felár :—: Hirdetések tarifa szerint. :—:

49-ik évfolyam, 200. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szombat, 1934. szeptember 8

Hallgató milliók

Irta: Szántó György

Kisasszony napja, csiripelve és csipogva gyülekeznek a villásfarkú, fehérmellényes fecskék nagy vándorutjukra. Kissé szomorun bucsuzunk mindig nyári vendégeinktől, a megüresedő fészkek eszünkbe juttatják, hogy valahogy mi is csak vendégek vagyunk az élet nyarán. Aztán ősz jön, elillan a cikázás, elnémul a csipogás, a hallgatás és csend hónapjai jönnek, visznek a tél felé és mi ó be megtanulunk hallgatni.

Nagy tanítómestereink vannak. Tegnap ment csak körtelefonon a francia hadügyminiszteriumból az összes párisi szerkesztőségekbe: hallgatni! Miről? Az idegenlégió egy százada volt uton a sivatagból Sidi bel Abbesbe. Nagyon erőltetett menetben mentek, hogy éjszakára elérjék az erődöt. De a számum érte el őket, sátrakat kellett verni, az erőltetett menettől úgy elaludtak a tikkasztó pusztai szélben, hogy még ma sem ébredtek fel. Mert a riff-lovasok álmukban koncolták fel őket. Mire szpáhik elébük mentek, a keselyűk még csontjaikat is eltakarították, néhány véres zubbonyfoszlány jelezte csak, hol és miként. A pusztá éhsége retentő. Szomszéd olthatatlan. Sok századot nyelt már így el, soknak a vérét szitta magába gyorsan a homokja. Tudják a jó párisiak, minek is örökké hánytorgatni az ilvet? És ment a körtelefon a hadügyből: hallgatni! Egyetlen izgága lap kivételével hallgattak is a többiek. Némábbak voltak, mint az a halott század. Mint a véres homok, a zubbonyfoszlányok felett kerengő keselyűkkel, a későn érkező szpáhikkal.

Ezek a szpáhik, ugylátszik, mindig későn érkeznek. Néhány héttel ezelőtt is, az algiri zsidónegyedbe. Itt is gyorsan működtek az arabok, akárcsak a pusztán. Nekik kések vannak, a zsidóknak nincsenek. Csak nyugtáik, kihitelezett pénzüsségekről, talán váltóik is. Egy század ilyen elálmósodott zsidó kereskedővel végeztek az arab kések. A szpáhik akkor is későn jöttek. Az arabok jólvégzett munka után vidáman tértek haza véres kölcsönleveleikkel. És a belügyminiszteriumból ment a körtelefon az összes párisi lapokhoz: hallgatni! Hallgattak is. Mint az öreg, elvágott torku zsidók, akiknek véres teteme felett akkor mondták a halotti imát az algiri gettó apró, fehér házacskaiban. De hogy, hogy nem, akkor is akadt egy rakoncátlan lap, amely nem vette a körtelefont és kipattantotta a szpáhik késlekedését. Mindegy. Az izgága lapok elnémulnak, viszik már Afrikába a halott Liautey marsallt, építenek szép mauzoleumot föléje és ő hallgatásával békét fog teremteni, békét, amit stratégiával nem tudott. Lám, Stavisky is milyen csendes ember lett, mnyi vihar tombolt körülötte. Aztán jött egynéhány golyó, a leglármásabbak elcsendesedtek és most hallgat mindenki, sajtó, közvélemény, parlament, ügyosztályok, védők és ügyészek. És a hallgatás elharapódzik. A Führer beszél Nürnbergben, a helyettese, visszhangja, Hess is beszél és a nyolcvanezer még el nem bocsátott, kongresszusra összegyűjtött ifjú barnainges hallgat. Azok a milliók is hallgatnak, akik azelőtt olyan sokat beszéltek. A Führer pedig ki tudja hányadszor ismételi el a nagy barna mágiát, hogyan lett százból ezer, ezerből száz-ezer és így tovább. Elmondja, hogy a német jövő a következő ezer évre el van intézve, sőt azt is elmondja, hogy a német munkarendszer osztály nélküli társadalmat fog kitenyészteni. Ezt a programot mintha már hallottuk volna máshol, de ez nem érvényes, a Führer

ezt vörös mocsárnak nevezi, ezt csak neki szabad barnában. Hess, a visszhang pedig felál! vele szemben és odaordítja a nyolcvanezernek, a millióknak: Az ő szava Németország szava, ha ő cselekszik, a germán összesség cselekszik! És a milliók hallgatnak. Minek itt beszélni? Hiszen ő beszél helyettük, ő gondolkodik helyettük, ő cselekszik helyettük, talán még ő is dolgozik helyettük. Még a Wallhalába is ő megy helyettük.

Sokesztendő hallgatás után most derül ki, hogy a német tengeralattjárók terveit amerikai hadiszergyarak mérnökei készítették el, a Lusitaniát tehát amerikai munka torpedózta meg és a yankeek azért jöttek az európai harcerekre, mert saját mérnökeik szisztémája szerint építették ki a németek a vizalatti blokádot. Régen tudjuk, hogy az angol hadsereg Krupp tölténypatentjét használta, hogy a németek angol ágyukkal lőttek a Tommykra,

hogy a semleges államokban nyersanyagot cseréltek ki az ellenséges államok hadiszergyárainak megbizottai, csak hogy a háborút folytatni lehessen. De hogy a Lusitaniát amerikai tervek szerint készült torpedó furta fenékebe, hát ehhez már csak hallgatni lehet.

Végül a legszenzációsabb hallgatás. Érkeznek a harctéri jelentések az amerikai nagy szátrájkáról. Arányilag csendes, lehet mondani: néma. Eddig alig nyolc halott negyven sebesült. Az agytrust elnöke, Johnson tábornok, már a nehézsúlyu egykori boxvilágbajnokot, Gene Tunneyt hívja az agyringőbe. A boxolók némán küzdenek, Rooseveltt pedig California új kormányzója, Upton Sinclairt fogadja hosszú magánhallgataton. Az író az újságírók serege várja. Ő sejtelmesen mosolyog és csak ennyit mond: Életem legérdekesebb beszélgetése volt. Többet nem mondhatok.

Mondják, beszélni ezüst, hallgatni arany. Rooseveltt valóban sokat beszélt. De Upton Sinclair hallgat.

Isten veleték, villásfarkú, fehérmellényes csipogók. Vajon tanyákok-e, hogyan elnémul az őszön minden és mi hogyan megtanultunk már hallgatni?

Halasztást szenved a parlament őszi ülészakájának tervbevetett megnyitása

Mégis átszervezik a kormányt? — Új erdélyi minisztert emlegetnek Bucarestben

Titulescu és Tatarescu békenyilatkozatai

Bucarestből jelentik: A Dimineata-ban tegnap érdekes hír jelent meg, amely a kormány közeli átszervezéséről szól. A Dimineata szerint az átszervezés kérdése voltaképpen már hosszabb ideje napirenden van és Tatarescu miniszterelnök most szánta el magát arra, hogy ezt a változást a kormányban végrehajtsa. A személyi változások nem történnek olyan széles keretek között, mint azt eddig gondolni lehetett volna.

A Dimineata értesülései szerint Teodorescu ipari és kereskedelmi, valamint Sassu földművelésügyi miniszterek kiválnak a kormányból. Nistor munkaügyi miniszter más tárca vezetését venné át. Sassu valószínűleg a szenátus elnöke lesz. Az ipari és kereskedelmi miniszterségre Iamandi Victor belügyi államtitkár és Manolescu-Strunga földművelésügyi államtitkár a jelöltek, azonban valószínű, hogy Iamandira esik a választás. Pop Valer úr, cluji ügyvéd az átszervezések folyamán az erdélyi miniszterséget venné át. A Dimineata négy új államtitkárrol is tud, akik Titeanu Eugen, Penoiu Adrian, Cancicov és Portocala volnának.

Személyi ellentétek

A fővárosi lapok arról is tudnak, hogy a kormány kebelében bizonyos személyi ellentétek vannak. Slavescu pénzügyminiszter kellemetlenül vette tudomásul, hogy Tatarescu miniszterelnök egy pénzügyi természetű tárgyalást az ő távollétében folytatott le s ennek következtében visszavonult szülőjébe és lemondta a genfi utazást. Tutuc tanár, aki közben Sinaiban elkészült a belföldi kölcsön kibocsátásáról szóló tervezettel, tegnap akart jelentkezni a pénzügyminiszternél, akit azon-

ban éppen az említett okok miatt nem talál meg a fővárosban. Nézeltetés volt Anghelescu közoktatásügyi miniszter és Slavescu pénzügyminiszter között amiatt, hogy a közoktatásügyi miniszter egy minisztertanácsi határozatra hivatkozva, iskolaépítési célokra 200 millió lejt kért a pénzügyminiszteriumtól. Miután az állami bevételek nem folynak be a kívánt mértékben, Slavescu pénzügyminiszter nem tudta az összeget a közoktatásügyi miniszter rendelkezésére bocsátani, amiben viszont Anghelescu személtve iránt szabotázst látott.

Titulescu nyilatkozik

Politikai körökben úgy tudják, hogy a parlament őszi ülészakájának megnyitását el kell halasztani, mert ez összeesik Karoly király párisi útjával. Costinescu miniszter kijelentéseiből biztosan arra következtethetnek, hogy az elhalasztás valóban megtörténik. Ugy tudják, hogy a parlament a tervezett időpontnál két héttel későbbben kezdi el őszi tevékenységét.

A párisi Figaro című lap nagy intervjút közöl Titulescuval, aki a következőket mondotta:

— Párisba jöttem, hogy a nagyfontosságú genfi közgyűlés előtt behatóan megbeszéljem a szövegre kerülő kérdéseket. Számos és égető kérdés szerepel napirenden és megállapíthatom, hogy a román és francia kormányok álláspontja a kérdésekkel kapcsolatosan tökéletesen egyezik és ez az egyetértés csak fokozódott mostani párisi megbeszéléseim során. A legfontosabb probléma, amely az összes többi kérdéseket uralja, a béke fenntartásának problémája. Felmerül a kérdés, hogy mit kell ten-

ni, hogy elhárítsuk a veszedelmet, amely a népek életét fenyegeti?

— Nem vagyunk urai az eseményeknek, de urai vagyunk a reakciónak, amely az akciókkal szembe kell, hogy szálljon. Ha a béke szolgálatába állítjuk szilárd akaratomkat, akkor helytállunk minden eseménnyel szemben. Ez a program ebben az órában bírja Francia és Olaszország, valamint Anglia teljes támogatását. A három állam között az utóbbi idők eseményeivel kapcsolatosan létrejött meg egyezve megmutatta, hogy az eseményekből le tudják vonni a következtetéseket.

Itt írjuk meg, hogy Tatarescu miniszterelnök tegnap este 10 óra 25 perckor a jugoszláv kormány által rendelkezésére bocsátott különvonaton elutazott. Bucszutására az állomáson megjelent a jugoszláv kormány. Uzunovics miniszterelnökkel az élen, továbbá a román, görög, török, francia, csehszlovák követek és igen sokan mások. Elutazása előtt Tatarescu miniszterelnök az alábbi nyilatkozatot adta a sajtónak:

— Jugoszláviából való távozásom alkalomával meleg köszönetemet fejezem ki Uzunovics miniszterelnöknek és a kormány összes tagjainak ama barátságért, amelyet irántam tanúsítottak. Ugyanabban az időben hálaomat fejezem ki a jugoszláv sajtónak ama rokonszenvi megnyilvánulásért, amely mélyen meghatott. Azt hiszem, hogy a látogatás, amelyet Jugoszláviában tettem, eredményes lesz. Belgrádi tartózkodásom alatt hasznos tárgyalásokat folytattam a jugoszláv kormány tagjaival és közösen tárgyaltam meg velük azokat a kérdéseket, amelyek kormányainkat érdeklik.

Minden kérdésben a legteljesebb egyetértést tapasztaltam.

A két kormány között szilárd az elhatározás, hogy a két ország érdekében való együttműködést folytassák.

Országos jelentőségű nyilatkozatot tesz Bratianu Dinu az aradi pártgyűlésen

Lapedatu, erdélyi pártfőnök, kultuszminiszter, Cipaianu volt miniszter, Costinescu egészségügyi miniszter, valamint Bebe Bratianu országos pártfőtitkár is Aradra érkezik — A fogadtatás és a nagygyűlés programja

A nemzeti liberális-párt aradi és aradmegyei tagozata szombaton nagyszabású fogadtatást készít elő az ideérkező országos pártelnök, Dinu Bratianu és kísérete számára. Értesülésünk szerint a pártelnök kíséretében érkezik Aradra Lapedatu kultuszminiszter, mint az erdélyi tagozatok elnöke, Cipaianu volt miniszter, Costinescu egészségügyi miniszter, Bebe Bratianu pártfőtitkár, valamint még számos kormánypárti képviselő és szenátor.

A hivatalos program szerint a politikai vendégek reggel 6.25 órakor érkeznek Aradra, ahol az állomáson Marcus Mihály dr. tagozati elnök vezetésével az összes hivatali előkelőségek fogadják a megyei és városi képviselőtestületekkel, valamint az aradi parlamenti képviselőkkel és szenátorokkal egyetemben. Dinu Bratianu a fogadtatás után Marcus dr. villájába megy kíséretével egyetemben, ahol reggelivel várja őket a házigazda. Reggel hét órától kezdődőleg a vidéki küldöttségek különvonatai is rendre befutnak az aradi állomásra. Pecicáról 300, Curticiról 200, Aradul-Notról 1000, Siria—Radnáról 1000, Chisineu-Crisről 300, Sf.-Anáról 500, Halmagiuról és Sebistről 100—100 delegátus érkezését jelentik, úgy hogy

a négyezres lélekszámot fogja megközelíteni csak a hivatalos vidéki párttagozati delegátusok száma.

A pályaudvari fogadtatások után a vidéki de-

legátusok külön csoportok szerint sorakoznak fel az egykori üzletvezetőség és a Radnai-uti villamosmegálló közötti térségen és reggel kilenc órakor üdvözlő-menetben vonulnak végig a városban Marcus Mihály dr. villája előtt a Nyári Színház felé. Dinu Bratianu és kísérete a helyi tagozati elnök otthonának erkélyéről fogja üdvözölni a pártbívek felvonulását.

A nagygyűlés a Nyári Színházban pontosan fél 11 órakor kezdődik. Az Aradi Közlöny ismertette a nagygyűlés programját, amelynek kiemelkedő, országos jelentőségű eseménye kétségtelenül Dinu Bratianu beszéde lesz. Déli egy és két óra között fogadja az országos pártvezér és kísérete az aradi küldöttségeket a megyei prefektúra épületében, közöttük elsősorban

az aradi római katolikus egyházközség deputációját, amelynek tagjai sorában dr. Parecz Béla, Fischer Aladár iskolaigazgató, valamint Boross Iván egyházi titkár járulnak a liberális párt országos elnöke elé, hogy támogatását kérik a katolikus főgimnázium megvont nyilvánossági jogának visszanyerése érdekében.

Déli 2 órakor a Tiszti Kaszinó helyiségeiben a megyei párttagozat 200 terítékes bankettet ad a vendégek tiszteletére. Bankett után a miniszterek magánkihallgatásokat tartanak, majd a délután folyamán Oradeára utaznak,

Ma utolsó nap!! Még vehet Mentősorsjegyet!! Huzás vasárnap délután TIMISOARAN!

Jétniak

Irtá: FALU TAMAS.

A gyerek rosszul viselkedett. Sok gondot okozott. Nem tanult, a délutánokat elcsavarogta, hazudozott, feleselt. Nem lehetett birni vele.

— Még csak az kell, hogy szekundát hozzon haza — mondta az apja elkeseredve.

— Bizony, ez könnyen megtörténhetik — me-reddt maga elé az anyja.

— Hanem akkor...! — fenyegetőzött az elkeseredett apa.

— Akkor?

— Akkor nem tudom, hogy mit csináljak vele.

— Nem rosszfejlű a gyerek — magyarázta az igazgató az évzáró ünnepély után — csak végtelenül rossz magaviseletű. Ajánlanám, tessék elküldeni valahová vakációra. Két hónap idegen helyen, jó szigorú felügyelet alatt, minden kényeztetéstől mentesen, csak javára válhatnak.

Igy került a család reményeinek látóhatárára Gyuri bácsi.

Gyuri bácsi földbirtokos volt a szomszéd vármegyében. Szép kis kuriában lakott a feleségével.

Gyuri bácsi volt a vérrokon. A felesége, Anna néni, soha ki nem mozduló asszony volt. Csak a házának, szűkebb családjának és a gazdaságnak élt. Ott volt a fejéknél, a vajkészítésnél, a borjak és csikók születésénél, a behordásnál, krumplivermelésnél, Anna néni mindenütt ott volt. S főleg azért volt ott mindenütt, mert Gyuri bácsi igen sokszor másutt volt.

Gyuri bácsi ugyanis bohémabb kedélyt vallott magának, s azt tartotta, hogy ha a cselédek el is lopnak pár liter tejet naponta, azért nem vész el a világ, s a borju, ha már olyan nagyon akar, akkor is megszületik, ha ő a kritikus idő alatt rendes tarokkpártiját végzi a kaszinóban.

— Még ma irok Gyurinak — mondta az apa.

A választ is megérkezett negyednapra. A rokonok udvarias örömmel fogadták Zoli látogatásának híret, s kilátásba helyezték úgy a szülői szeretetet pótló jószágot, mint a nevelőt kötelező szigorúságot.

Zoli vendég lett. Tizenkét esztendő fia volt már, át lúdta látni a helyzet komolyságát, s ipar-

kodott eleinte megfelelni a vele szemben támasztott követeléseknek. Gondolta, a két hónap majd csak elmúlik valahogy.

Azonkívül, hogy Gyuri bácsi előggé befogta, elegendő szabadságot is élvezett. Lovagolt, futkosott, az erdőben bujkált, s játszott a béresgyerekekkel. De a bácsi egyre szigorubb lett, mind többet követelt tőle a komoly munkából, s egyre kevesebb játékot engedélyezett.

— Ha az én fiam volnál — hallotta Zoli naponta tőle — akkor már nem igen volna egy ép csontod sem. Dolgozni is kell ám, nemcsak játszani, enni, inni és hancurozni. Nézd csak a béresgyerekeket. Kisebbség és fiatalabbak, mint te, s már kenyereket keresnek. Az egyik libát őriz, a másik tehenet legeltet, a harmadik a sertésekre vigyáz. Hány éves is vagy te?

— Tizenkettő — felelte Zoli meghunyászkodva.

— No látod. Tizenkét éves gyerek vagy már, amikor tegnap azt kérdeztem tőled, hogy hogyan és honnan származik az aludtjed, te azt felelted, hogy aludt tehénből. Vedd tudomásul, hogy holnaptól kezdve befoglak a gazdaságba. Hajnalban kelsz, lemegy Anna néniel a fejéshöz, összedod, hogy hány liter tejet reggel és este. Legalább a számtant is gyakorold.

Zolit valóban feirázta Anna néni hajnalban.

— A kávét majd fejés után kapod. Jobb is, ha az ember egy-két órával a felkelés után reggelizik.

Zoli egy darabig nézte a fejést, a türelmes teheneket, a habzó tejet, a megtelő kannákat, a kannákat cipelő embereket, de egy alkalmasnak talált pillanatban kismofordált az istállóból. Jobb volt kint, a szabad mezőn, mint a meleg istállóban. Egy darabig játszott egy szelid báránnyal, amely már régi ismerőse volt, de a játék sem esett nagyon jól, mert szörnyen éhes volt.

Elég forradalmi természet volt ahhoz, hogy a nagybácsi szava helyett a gyomra szavára hallgasson, s istállót, tehenet és tejet feledve, szaladjon fel a házba reggelizni.

Ekkor hirtelen és lopva benyitott az előszobába, megdöbbenve lépett volna vissza, de már későn volt, nem hunyhatta be szemét. A benyitás pillanatában Gyuri bácsi épp egy jóízűt csipett Julisnak, az előtte álló fiatal béreslányok piros-

pozsgás arcán.

A lány nagyot sikoltott, de látszott, hogy nem a gazdája részéről ért kedveskedés miatt, hanem, mert leleplezettnek tekintette magát. Gyuri bácsi pedig zavartan és mérgesen fordult Zoli felé:

— Hát nem megmondtam, hogy végig ott légy a fejéknél! Vedd tudomásul, hogy nem tüllek tovább a házban. Nekem ilyen engedetlen fiu nem kell! Én nem fogok itt naponta mérget enni miattad! Csomagolj be, ebéd után beviszlek az állomásra és feladlak.

A folyosó végén már hallatszott Anna néni zsörtölődése.

Gyuri bácsi zavarában rágyújtott a pipájára, pedig reggeli előtt nem szokott füstölni. Kritikus helyzetben volt, nem tudta, mit hoz számára a következő pillanat.

— Itt volt a Julis? — kérdezte már messziről Anna néni, villámokat rejtegetve tekintetében.

— Nem volt itt — felelte határozottan Zoli, megérezve, hogy valami alól menteni kell Gyuri bácsit.

Gyuri bácsi nagyot szívott a pipából és nemcsak füsttel érezte megtelni belsejét, hanem hálával is Zoli iránt. Szerette volna megsimogatni a gyerek szőszke fejét, megszorítani vékony kis kezét, s szeretett volna meleg csokoládédóldattal bevinni minden szót, mely az előbb ridegen, sértően szikrázott fejére.

— Ez pedig megszökött — mutatott a néni Zolira.

— Nem szökött meg, hanem rosszul érzi magát — felelte Gyuri bácsi Zoli helyett, s szeretettel vont magához a fiút. — Képzeld, halászápadt volt, mikor belépett. Noked azért nem szólt, mert nem akart megijeszteni. Szegény gyerek hozzá van szokva, hogy mindjárt felkeléskor megkapja a reggelit, érthető, hogy ez a mai rendellenesség kihozta a sodrából. Gyorsan adjatok szegénynek kávét, s egy jódarab vajkenyeret. Ezután el is engedem neki a korai felkelést, hiszen csak pár hete van még hátra nálunk szeptemberig.

Azután a konyhába siető felesége után ment és sugva mondta neki:

— Határozott komolyodást látok a gyereken. Most már kezd bizalmam lenni hozzá.

Világrekord született

az atlétikai Európabajnokság mai napján Torinóban

A magyarok eddig egy Európabajnokságot nyertek — Jó eredmények az atlétikai bajnokság során

Torinóból jelentik: Az Európa-atlétikai bajnokság pénteki eredményei a következők: 100 m. síkfutás első középfutásban: 1. Sir (magyar) 10.6 mp. 2. Borchmayer (német) 10.8 mp. 3. Osendart (holland). 400 m. első előfutám: 1. Metzner (német) 48.3 mp. 2. Rabaglino (olasz) 49 mp. A magyar Barsi kiesett. 110 m. gátfutás végeredménye: Európabajnok Kovács (magyar) 15.2 mp. 2. Wegner (német) mellszélességgel. 3. Burskovics (jugoszláv). 1500 m. síkfutás végeredménye: Európabajnok Beccali (olasz) 3.54.6 mp. 2. Szabó (magyar) 3.55.2 mp. 3. Normand (francia) 3.57 mp. A 10.000 méteres síkfutás döntőjében első Salminen (finn) 31.02.6 mp. 2. Askola (finn) 31.03.2 mp. 3. Nieröven (dán) 31.27.4 mp. A magyar Szilágyi 32.23 mp. idővel az ötödik helyen végzett.

A rudgrás döntőjében a következő eredmények születtek meg: Európabajnok: Wegner (német) 400 cm. 2. Jundberg (svéd) 400 cm. 3. Lurzott (finn) 390 cm. 4. Zsufka (magyar) 390 cm. A magasugrás végeredménye: Európabajnok: Kotkas (finn) 200 cm. 2. Hjalvorsen (norvég) 197 cm. 3. Perasolo (finn) 197 cm. Gerelyvetés Európabajnoka: Matti Jarvinen 76.66 (világrekord), a régi világrekord, amit ugyancsak a kiváló finn atléta tartott 76.10 volt. 2. Suppala (finn) 69.79. 3. Sule (eszt) 69.31. A magyar Várszegi ötödik lett 65.81 eredményével. A mai napon a legtöbb versenyt a finnek nyerték, akik a nem hivatalos pontozásban (miután hivatalos pontozást Európabajnokságon nem vezetnek) az első helyen állnak.

Ismét megkezdte munkáját a Népszövetség

Előtérbe került az öt dunai állam kétoldali megegyezésén alapuló gazdasági szövetség terve — Tüntetés készült Genfben — Új diplomáciai megállapodások

Genfben jelentik: A Népszövetség tanácsának 81-ik ülészaka ma délelőtt fél 11 órakor, Benes csehszlovák külügyminiszter elnöklétével megkezdődött. A megnyitás után rövid zárt ülést tartottak, amelyen megállapították a napirendet. A nyilvános ülés délelőtt 11 órakor kezdődött. Napirenden szerepelt Bolívia és Peru vitás kérdése, amelynek előadója bejelentette, hogy a bolíviai kormány ennek az ügynek a közgyűlés elé való terjesztését kérte. A tanács a kérelem teljesítéséhez hozzájárult. Aloisi báró beterveztette a Népszövetség pártfogása alatt készült nemzetközi szerződéseket. Ezután az ülést félbeszakították és holnap folytatják.

A Népszövetség tizenötödik rendes közgyűlését hétfőn nyitják meg, szintén Benes külügyminiszter elnöklétével. Barthou francia külügyminiszter, aki reggel érkezett meg Genfbe, a pályaudvaron mindjárt megbeszélést folytatott Eden lord angol főpeccsétörrel, majd Benessel.

A három államférfi egyetértett nemcsak a szovjet felvétele kérdésében, hanem a keleti egyezmény kérdésében is.

Megvizsgálták a középeurópai helyzetet és megállapították, hogy Ausztria függetlenségének ügye teljes mértékben nemzetközi probléma és csak Anglia, Franciaország és Olaszország együttes fellépése, valamint

az öt dunai állam kétoldali megegyezésén alapuló gazdasági megszervezés által oldható meg.

Avenal népszövetségi főtitkár délben ebédet adott, amelyen részt vettek többek között: Barthou, Beck lengyel külügyminiszter, Benes, Eden, a spanyol, portugál és a mexikói delegációk vezetői.

Irtjuk meg, hogy ma Genfben arra számítottak, hogy a svájci nemzeti-szociálisták tüntetést rendeznek az állomáson Oroszország és Franciaország ellen. A tüntetés azonban elmaradt, Barthou tudomást szerzett ezekről a hírekről és megérkezése után azonnal levelet írt a genfi rendőrfőnököknek, akivel közölte, hogy

egyetlen tüntetés esetén a francia delegáció azonnal elhagyja Genfét.

A franciabarát svájci lapok arról írják, hogy szükség esetén a Népszövetség tanácskozási helyét Bécsbe helyezik át, ami nagy veszteség volna Svájc lakosságára.

A Reuter-ügynökség párisi levelezője szerint Barthou Genfben utazása előtt kijelentette, hogy

Fodorné és Weinfeldné Összes szépséghibák szakszerű kiképzése

speciális kozmetika. Strada Alexandri No. 3. Tanítványok kiképzése bent az udvarban.

ULTIMILE ROMANESTI
DE CALITATE SUPERIOARA

OSIN

VEGA-OIL

DISTRIBUTIA

FURNIZOR AL CURTII REGALE

a francia—olasz katonai megegyezésről szóló hírek aseptalanok,

Az angol-lapok szerint Barthounek és Mussolininek még tövisek kérdéseket kell elintéznük, mielőtt végleges megegyezésre kerülhet a sor közöttük. Mussolini és a római francia követ eddigi tárgyalásai ugyanezen hírforrás szerint csupán általános ügyekre, az osztrák problémára és a dunai kérdés megoldására vonatkoztak.

Ezzel szemben az Echo de Paris értesülései szerint

Franciaország és Olaszország máris megállapodtak Tuniszra vonatkozólag

és a libiai határ rendezésének kérdésében. Ezeket a megállapodásokat Barthou római látogatása alkalmával öntik végleges formába.

Rintelen dr. a bíróság előtt

Tagadja részvételét a felkelés előkészítésében.

Bécsből jelentik: Rintelen Antal dr. volt római osztrák követ, aki a július 25-iki puccskíséret után öngyilkosságot kísérelt meg, felépült betegségből ugyanarra, hogy a vizsgálóbíró megkezdhetette kihallgatását. Kiszivárgott hírek szerint Rintelen dr. tagadja, mintha bárminemű része volna a felkelés előkészítésében. Kijelentette, hogy Bécsbe érkezése után többször jelentkezett Dollfuss kancellárnál kihallgatáson, azonban nem sikerült hozzá bejutnia. Magánjelentések szerint Rintelen dr. bűnössége mellett nincsen elegendő bizonyíték.

CORSO-mozgó!

Szombaton és vasárnap! 3, 5, negyed 8 és negyed 10 órakor!

Harry Piel grandiózus izgalmas technikai filmje: **!! A világ álarca nélkül !!**

Vasárnap d. e. 11 1/2 órakor! MATINE!

Amiről az asszonyok álmodnak!

Gusztáv Fröhlich. Bolváry operette. — Laj 6, 8, 12.

Az aradi református választókhöz!

Irta: Hegedüs Nándor

Nem volna illendő dolog, ha én beleavatkoznam az aradi református papválasztásba, minthogy más hitem élek. Nem is azért írom ezeket a sorokat, hogy a belső vallásügyekbe beleszóljak. De mégis meg kell írnom, mert valaminek a híre eljutott hozzám, ami már nem tartozik éppen szorosán a papválasztáshoz, hanem egy kicsit magyar kérdés is, egy kicsit politika is, a szónak nem piaci, hanem ünnepi értelmében. Azt hallottam hogy az én barátom és küzdőtársam: Balajthy Jenő ellen azzal akarnak a választás hevében közhangulatot teremteni, hogy ő ahol eddig működött, az urak papja volt. Azt hittem kedves barátom, hogy a sors már megtanított bennünket arra, hogy ne keressük magunk között ezeket a szurkapiszkaló ékeket azért hogy mennél jobban egymásbavágjuk, hanem igyekezzünk mímagunk mennél jobban elmosni ezeket az osztályokra való szaggatottságot, aminek mi semmi hasznát nem látjuk, ellenben arra igen alkalmas, hogy a magyar embereket még a megpróbáltatás keserves napjaiban is egymás ellen uszítsák. Engem mindig fanyar szorongás fog el, amikor hallom ezt az „uri pap” „uri párt” és ehhez hasonló jelzőket, amikor az egész magyar kisebbségi társadalom vergődik a gondok örvényében és mindeki lefelé tendál a maga életnívójában és újjal lehetne rámutatni arra, aki ebben a tizenöt esztendőben felfelé emelkedett és uri tempókra kapaszkodott. Én a magyar kisebbség sorsára katasztrófálisnak tartom, ha el akarják távolítani az intelligenciát és el akarják hitetni a magyar néptömegekkel, hogy akkor lesz boldog, ha nem lesznek többet „urak” az ő szószóloji. Ennek a mesterségesen szított irányzatnak a győzelme végzetes volna az utódállamok magyar kisebbségére, mert ma sem dől meg az igazság, hogy az a nép, amelynek nincs vezető intelligenciája, az a történelemmel küllő nemzetek sorába süllyed alá és saját maga ássa meg sírját. Ez az intelligencia mit valaha középosztálynak neveztek, egykor a birtokos nemességet jelentette, ma már azonban mindazokat, akik intelligenciájukkal tanultságukkal, önzetlenségükkel és erkölcsi magaslatukkal méltók arra, hogy betöltsék azt a történelmi szerepet, hogy az ittmaradt magyar kisebbséget a maga kulturális, nyelvi és gazdasági vagyonában annyira, amennyire lehet, a romlástól megvédelmezzék, akik egyetlen kisebbségi egzisztenciát sem tartanak jelentéktelennek, akik átérzik, hogy minden nemzet számára maga a nép az a tartalék, amelyből meg kell újulnia.

Ha azért neveznék Balajthy Jenőt uri papnak, mert finomlelkű, művelt és képzett ember, mert ismeri az élet sokoldalú szövevényét, a létért való harc rugóit, mert tud másokkal örülni és sírni, mert a társadalmi erők titkait könyvekből és az életből is megtanulta, mert a lelkek szolidaritását, mint a népi boldogulás eleven erejét felismerte és igyekezett azt ápolni és izmosítani, mert papi hivatása közé sorozta, hogy mások is mennél műveltebbek és csiszoltabbak legyenek, akkor természetesen uri pap. De viszont mindebben benne rejlik a hivatás nagyszerűsége, amellyel rendelkeznie kell mindazoknak, akik a tömegek fel-emelését szolgálják és a szegénységben is keresik az emberi vonásokat és az elhiagyatottságban is megtalálják a vigasztaló reménységet. De ha azt akarják ezzel mondani, hogy Balajthy Jenő nem érdekli proletártestvéreink sorsa és hányattatása és nem szokott fáradozni azokért, akiket megfürösztött az élet verejtéke és megviselt a kenyér küzdelmének irgalmatlan robotja: akkor ez a jelző rosszindulatú rágalom. Ő esztendei képviselői működése alatt, amely bizony a sorsjuttó magyarság bajainak és gondjainak elsímításában tett el, kevesen jártak nálam és zaklattak engem annyit szegény és megtiport emberek dolgaiban, mint ő. Hányszor hozta el hozzám az elbocsájtott vasuti munkást, akiből az ő vidékén oly sokan lesték a mostoha napok enyhítő megváltozását, hogy hallgassam meg őket és segítsék rajtuk. Mennyi hadirokkant siralma ért el hozzám az ő tolmácsolásában. Kérges tenyverek fogadtak és rancos arcok lesték szobájában az ő szavait, amint szerencsétlenségüket leírta és megtépett életük szenvedéseit elbeszélte. Nem járt ő nálam gazdag ember dolgában soha nem „zsiros parasztok” papja volt ő nálam sem, hanem földműves proletárok számára követelt földet, akiket a praktikák kisemmiztek a kiszáradt üdvösségből. Sohasem unta, soha nem sokalta az ő panaszait, soha sem voltak ezek a panaszok számára egyformák, hanem mindig újak, frissek és mindig könnyekre érdemesek. Igazi népi pap ő, aki nemcsak a malaszt prédikálásban merítette ki tevékenységét, hanem otthon van a földes szobákban és a szomorú szegényszagu lakásokban és olvas-

tam róla hivatalos jelentést, amelyben szociálista-gyanusnak festették le. Bátor és önértékes fellépése méltó ahhoz a paphoz, aki tudja, hogy nem pajtáskodással és poharazással, hanem a jogok átérésének becsületes és törvénytisztelő hangsúlyozásával kell a hívei számára a hatalmasok jóindulatát megnyerni.

Nekem, aki mindezeket közvetlenül tudom, a ki láttam, hogy milyen szívósan lépett fel nálam egy-egy emberért, hogy milyen makacsul tudott visszatérni emberek bajaira, miket mások százszor eluntak volna: végtelen rosszul esett és nagy igazságtalanságnak éreztem, hogy most a harc

hevében kikiáltják őt ebben a rágalmozó értelemben uri papnak. Nem engedhetjük meg azt a fényűzést, hogy legkitünőbb férfainkkal igazságtalanságot gyakoroljunk. Mondtam ennek az irásnak az elején, hogy nem ebbe akarok illetéktelenül beleszólni. De bele kellett szólnom a tiszta valóság feltárása érdekében, hogy a magyar nép egyik szívből igaz barátja és munkása, véréből való testvére közérdekű és önzetlen tiszta demokratikus tevékenységére árnyék ne boruljon. Ez olyan hátlanság volna, amit nehéz kisebbségi sorsunk kiméltelen kerékszáguldásában sem szabad elkövetni.

A mesterséges megtermékenyítésről

Irta: Dr. RADÓ JÁNOS

„Mater semper idem, pater incertus est”.

Soraimnak aktualitást az „Aradi Közlöny” csütörtöki számában megjelent cikk ad, melyet alkalmasnak találtam arra, hogy a nagyközönséget is közvetlenül érdeklő kérdések az ujság hasábján keresztül sokszor téves, sőt misztikus beállítást nyerjenek.

Adva van egy férj és egy feleség. A nő megtudja, hogy férjétől soha nem lehet gyermeke. Orvosi tanácsra műtétnek veti magát alá, melynek eredménye egy kisgyermek lett. A cikk szerzője ezt mesterséges megtermékenyítésnek nevezi.

Elsősorban legyünk tisztában az alapvető fogalmakkal. A megtermékenyülés lényege az embernél és magasabbrendű állatoknál a női petesejt és a férfi ondósejt (sperma) találkozása és egyesülése az anyai szervezetben. Alacsonyabbrendű állatoknál ez megtörténhet az anyai szervezeten kívül is, pl. a vízben. (Halak, stb.)

Az orvosi gyakorlatban előfordulnak esetek, mikor az u. n. „mesterséges megtermékenyítés” jön tekintetbe. Ezen eljárás nem egyéb, mint egy gyógykezelés olyan esetekben, ahol

a férfi, vagy a nő „látszólagos sterilizálását”, azaz meddőségét, terméketlenségét kell mesterségesen uton termőképessé tenni.

Mesterséges megtermékenyítés alatt értjük a sperma és petesejt olyan egyesülését, mely nem a normális élettani aktus útján történik, hanem akaratlagosan mesterséges, orvosi beavatkozással kerül a sperma a méh üregébe. Alapfeltétele pedig, hogy mindkét fél nemzöképes legyen, vagyis bírjon egészséges, életképes ivarsejtekkel. Az ok, mely ezt a beavatkozást szükségessé teszi, lehet a férfiben és lehet a nőben. Ezeknek az okoknak, nevezük betegségeknek a felsorolása már nem tartozik ide, csak általánosságban igyekezem a kérdést tudományos szempontból megvilágítani.

A férfi részéről akkor áll fenn ez az ok, ha valamely kóros állapot lehetetlenné teszi meglevő spermájának a női nemi szervbe való bejutását, — a nő részéről pedig akkor válik szükségessé a beavatkozás, ha a sperma a rendes élettani uton nem képes a méhbe bejutni, annak kóros állapota miatt. Ez tehát a mesterséges megtermékenyítés tudományos lényege. Ahol tehát bizonyossá válik, hogy a férj nemzöképessége ab ovo hiányzik, mint a fenn idézett esetben, ott

a férjjel kapcsolatos mesterséges megtermékenyítés már eleve ki van zárva!

Ha másirányú kísérletek, — mint pl. egy mesterséges, termékenyítő hatású „fehérjének” előállítására — történtek is, ezek még csak elméleti feltevések a mindig újat és merészet felfedezni, elő-

állítani akaró emberi elméknek egyelőre fantasztikusnak látszó elgondoltsai. De mit rejteget a jövő, ki tudná ezt megmondani?

A Homunculusoknak, Gólemeknek és Alraunéknak eredete, a kémcsövekkel való bűvész munka csak a mythologia világához tartozik, regénytemáknak és filmdarabok anyagául szolgálhat, de tudományos alapja és értéke nincs.

A „tudomány gyermekéről” ma tehát még nem beszélhetünk, csak apáktól és anyáktól származó gyermekekről.

Az amerikai hölgy mesterséges gyermekét pedig ne nevezzük a világ hetedik csodájának, mert amint mindjárt látjuk: nincsen új a nap alatt. A mesterséges megtermékenyítés tudományos múltja a történelem távlatában az 1780-as esztendőbe nyúlik vissza. Az első hlynemű kísérletet állaton, még pedig kutyán végezték. A kedvező állatkísérletekből az emberi szervezetre nézve következtetéseket vonni, illetve emberen kísérletezni vallási okokból még nem lehetett. Ezt emberen először a múlt század hatvanas éveiben végezte Marion Sims, de munkássága feledésbe merült. A mesterséges megtermékenyítés szigorú tudományos alapon éppen egykori mesteremnek, a müncheni női klinika hírneves tanárának, Döderlein-nek nevéhez fűződik, aki 1912. óta e problémával rendszeresen foglalkozik és

számos eredményes beavatkozással sterilizált fontos problémájának megoldását mérő földkövekkel vitte előre.

Hogy pedig ennek a tudományos eljárásnak a közönség előtt is ismeretes volta mily visszataszító, ferde helyzetbe vezethet, arra vonatkozóan nehéz lenne elfelejteneri azt a jelenetet, melynek fültanuja voltam a Döderlein klinikán. Egy pacienseknek a férje, akinek terméketlen voltát orvosok megállapították, — azzal a kéréssel fordult a professzorhoz, hogy valamelyik asszisztensének a spermájával termékenyítsék meg a feleségét, de az asszonynak mondják azt, hogy az tőle származik...

Az amerikai Mrs. Hommel esetében önkénytelenül erre a jelenetre kellett gondolnom... S az orvos, aki a hölgyet a műtetre rábeszélte, talán maga is arra gondolt, amire az orvosi rendelőben sajnos elég gyakran kell gondolnunk, ha a terméketlenség oka a férjben rejlik, ...

asszonyom Ön mindenáron gyermeket akar, nem marad más hátra, mint a legrégebb recept — férjet változtatni...

Vannak az életben furcsa dolgok... Csak az anya személye mindig bizonyos; az apáé bizony sokszor bizonytalan...

VAJDA BÉLA ARAD, Str. Alexandri No. 1.

Bejártat: Bulevardul Regina Maria.

A segesvári szövetgyár vezérképviselője.
Szövet- és bélésárak nagy raktára.

Női- és férfi felöltő- és télikabát ujdonságok

En-gros.

Részletosztály: Str. Eminescu No. 15.

Nézze meg raktárainkat és kirakatalnkat.

Tudja-e Ön, hogy mi a Hormon?

Az orvostudomány korszakalkotó legújabb felfedezése!

EUKUTOL 6 biológikus HORMON-KREM ÉS EUKUTOL BŐROLAJ

A hormon működést serkenti, bőrkonakatrészeket tartalmaz, amelyek arc- és testbőrét táplálják, ápolják, hűsítik, gyógyítják és megfiatalítják, **napégés ellen védik.** Próbálja ki, meggyőződik páratlan hatásáról.

3427

Eukutol 6 kisdoboz — — Lei 20.—
Eukutol 6 nagydoboz — — Lei 40.—
Eukutol bőrolaj kisüveg — Lei 60.—
Eukutol bőrolaj nagyüveg Lei 120.—

Vezérképvislet:
Rózsa-Royal
Drog. Rt. Cluj.

Kapható minden
jobb szaküzletben

Elhalasztotta határozatát Aradváros vezetősége a ledöntött Fábrián-szobor ügyében

A szobor helyreállítását és a merénylők megbüntetését kérte Interpellációjában Parecz Béla dr. tanácslag, a Magyar Párt elnökhelyettese

Aradváros vezetősége pénteken délelőtt foglalkozott Parecz Béla dr. magyarpárti tanácslag interpellációjával folytatán Fábrián Gábor ledöntött és a tüzoltólaktanyában ideiglenesen elraktározott kulturális műemlékének ügyével. Parecz Béla dr. tanácslag, aki egyedül vett részt a magyarpárti tagok közül az ülésen, a napirend tárgyalása után a következőket jelentette be s terjesztette egyúttal írásban is a városvezetés elé:

— Mindnyájan tudjuk — mondotta Parecz Béla dr. — hogy Fábrián Gábor mellszobrát ledöntötték a talapzatáról és be van rakározva a tüzoltólaktanyában. A mellszobornak abszolút művészi értéke van. Fábrián Gábor költő volt, a latin klasszikusok fordítója, aki az egyetemes kultúráért dolgozott. Aradi volt, de jelentősége túlhaladja Arad határait.

Mindezeknél fogva az ő mellszobrának nem az a rendeltetése, hogy elraktározzák, hanem az, hogy ott álljon a parkban, Arad főterén.

15 év óta, mióta Aradot Romániához csatolták, nem is hallottunk semmi kifogást az ellen, hogy a mellszobor ott álljon.

— A mellszobor — mondotta a továbbiak során Parecz dr. — Aradváros közbizonyára és nekünk az a kötelességünk, hogy azt megőrizzük és a város részére fenntartsuk.

A szobor ledöntése a büntetőtörvénykönyv 420. szakaszába ütköző cselekmény.

amely paragrafus úgy intézkedik, hogy 3 évig terjedhető fogházzal és pénzbüntetéssel büntendő az, aki valamely nyilvános emlékszobrot jogtalanul megrongál. Indítványozom, hogy rendeljék el a szobornak a talapzatára való

Aki vigyáz külsejére

és szabadulni akar a ruházkodás nehéz gondjaitól, keressen fel bizalommal bennünket és meggyőződik legfinomabb kül- és belföldi szöveteink jószágáról, melyekből

mérték után a legjobb aradi szabókkal készítünk: divalöltönyt, felöltőt, raglánt, felikabátot, stb. — Napi 20, heti 140, vagy havi 600 leles részletre. — Diákegyenruhát is készítünk részletre.

„RATA” ruházati váll. Str. Unirei 14. (Ortutay-palota).

visszahelyezését és a ledöntés megisméltődésének elkerülése végett erősítsük meg azt. Éjszakára alkalmazzunk eléje villamos lámpát s az elkövetett büntetendő cselekmény miatt tegyünk feljelentést ismeretlen tettesek ellen az illetékes bíróságnál. Mindnyájan a törvények és az igazságszolgáltatási hatóságok védelme alatt állunk s én meg vagyok győződve arról, hogy ezektől meg fogjuk kapni a jogaink érvényesítéséhez szükséges segítséget.

Ursu dr. bizottsági elnök a maga részéről pártolólággal terjesztette tárgyalásra a beadványt. Olariu István vezértitkár bejelentette, hogy a beadvány érdemben le nem tárgyalható, mert nem szerepelt az ülés napirendjén. Czettel Lajos dr. kifejtette, hogy a szobor kizárólagosan kulturális műemlék volt, melynek helyreállítása valóban a város vezetőségének kötelessége. Egy véleményen van Parecz tanácsstaggal.

Parecz dr.: A városra nézve csak előnyös fényt vet, ha dokumentálja, hogy itt megbecsülik a kulturát. Ha aggályok szólnak ellene a visszaállítás tervének, azokat is meg lehet vitatni, de előbb jóvá kell tenni az eddigi kárt.

Vicas Gyula dr.: Helyesen mutatott rá Parecz dr., hogy nem sértette az emlékmű eddig sem a románság érzelmeit. Késedelmeskedéssel mi sem sérthetjük most a magyarság érzelmeit.

Az interimár-bizottsági alelnök, előrebocsátva, hogy a kultúra megbecsülése nemzetközi kötelesség.

tiltakozásának adott kifejezést az interpelláció azon része ellen, amely az ügyet büncselekménynek itéli.

Itt szerinte nincs helye a Büntetőtörvénykönyv alkalmazásának, hiszen tudják, hogy nem lopási kísérlet történt. Kulturális szem-

pontból már négyszem között is azt tanácsolta Parecz dr.-nak, hogy a szobrot ne állítsák vissza eredeti helyére, hanem adják át valamelyik magyar kulturintézménynek megőrzés végett. Ezzel elkerülik, hogy újabb merényletek ne érjék esetleg.

Parecz dr. és Czettel dr. fenntartva eredeti álláspontjukat, kifejtették, hogy tárgyalás alapon és a törvény szellemében ítélt meg a történeteket, meg kell hogy állapítsák, hogy a városi közbizony tárgyat alkotó műemlék rongálása megtörtént és a hatóságnak kötelessége — minden nemzetiségi érzélem természetes kikapcsolása mellett — eljárnia a törvény szellemében. Utánuk Petrilla János dr. tanácslag állott fel és azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy ne állítsák vissza a szobrot, mert — szerinte — az esetleg csak továbbra is provokálná az excesszusokat.

Vicas dr.: Nem azonosíthatom magam a szoborrombolókkal. Nem vagyunk rászorulva, hogy ilyen intézkedésekkel védjük meg a román szellemet. Kijelentem, hogy mi szabadon birtokoljuk ezt a földet és senki más nem befolyásolhatja sorsunkat önmagunkon kívül. A műemléket mindenek előtt vissza kell helyezni. Ha viszont kérni fogja a román lakosság, hogy helyezzük el, akkor újra megvitatjuk a kérdést.

Ursu dr. elnök szavazásra tette fel a kérdést a bizottsági alelnök javaslatára, hogy döntsön-e ezuttal, vagy csak a legközelebbi ülésén a városvezetés a Fábrián-szobor sorsa felett? A tanácsstagok közül az alelnök, Zabb István, Petrilla János dr. és Stana Tódor micalacai gazda szavaztak a döntés elnapolása mellett s így a Fábrián-szobor ügye csak a jövő héten kerül döntésre a városvezetés előtt.

Véres harcok az amerikai sztrájkfronton

Huszonegy nemzetőr-századot mozgósítottak

Newyorkból jelentik: Hivatalos jelentés szerint a szövetség folytán kitört zavargásoknak eddig 10 halott és 50 sebesült áldozata van.

Massachusetts állam egyes városaiban valóságos ostromállapot van. Új Anglia legtöbb államában a munkások egész tömege csatlakozott a sztrájkolókhoz. Általában a sztrájk az Egyesült Államok területén mindjobban elterjed. Igen sok helyen most már a textilmunkások 50 százaléka is abba hagyta a munkát.

Délkarolinában 21 nemzetőr-századot mozgósítottak. Greenwillben az utolsó pillanatban sikerült meggyőztetni azt, hogy a sztrájkolók felrobantsák a villamosműveket. Itt véres harc folyt le a hatóságok és a munkásság között, több halottja és sebesültje van.

Szombati és vasárnapi műsorok:

CENTRAL: Premier!

D. e. 11 $\frac{1}{2}$ és d. u. 3 órakor mérs. helyárrakkal,
d. u. 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órakor

BAKFISASSZONY

(Fräulein Frau).

Pompás zenés vigjáték, főszerepekben:

Jenny Jugo

Paul Hörbiger

SELECT: Repriz-premier!

D. u. 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órakor

! Kairói kaland!

Renate Müller

Willy Fritsch

Szombaton: D. e. 11 $\frac{1}{2}$ órakor 7 lejes átlaghelyárrakkal

Leányok a vásáron.

D. u. 8 órakor mérsékelt helyárrakkal

„Urlemberek“.

Vasárnap: D. e. 11 $\frac{1}{2}$ órakor mérsékelt helyárrakkal

„Urlemberek“.

D. u. 8 órakor mérsékelt helyárrakkal

Kairói kaland.

Jön: WILHELM TELL,

főszerepekben: CONRAD VEIDT.

Egyre szörnyűbb titkokat tár fel az amerikai hadiipar vizsgálata

Merénylet az emberiség ellen — A kartelltag még akkor is nyert, ha versenytársa kapott üzletet — Zacharov „a világ legnagyobb embere” — Clémenceau flának „jó szolgálatát”

Washingtonból jelentik: A washingtoni hadiipari vizsgálóbizottságnak első leleplezése óriási feltűnést keltett Londonban. Harris Carse, az Electric Boat Company elnöke, a vizsgálóbizottság előtt tett további vallomása során kijelentette, hogy vállalata a különböző kartelszerű megállapodások révén, akkor is nyert, ha versenytársa kötötte meg az üzletet. Szabadalmára 1916-tól 1917-ig az angol Wickers-cég kapott használati engedélyt. Ezen az úton a japán, holland, ausztrál és spanyol hadianyaggyárak is használhatták a szabadalmakat.

A Wickers-cégtől 444.000 fontot, az egyik spanyol cégtől 204.000 fontot, a holland gyártól 62.000 fontot, a japán gyártól pedig 39.000 fontot kapott engedélydíjak címén.

Az amerikai vállalat egyik titkos főnöke Clémenceau Mihály, Clémenceau Györgynek, a „Tigris”-nek mérnökfi volt, akiről Sir Basil Zacharov, a rejtélyes görög a következőket írta egyik levelében Carse-nak:

„Az új Clémenceau igen hasznos szolgálatokat tesz az Önök cégének és vezetésem alatt főként az amerikai üzleteket tartja szemmel”.

Ez a hírhedt milliós Zacharov, akiről Carse — miután ismertette 5 százalékos ügynöki jutaléka óriási jövedelmét — kifejtette, hogy

„Ő Európa titkos embere” és „talán ő a legnagyobb jelenleg élő ember”.

A fegyverkapitalizmus képviselőjének ez a kijelentése éppoly megrázkóztató volt, mint a vizsgálat sok megrázkóztató eredménye.

A nyilvános tárgyalás során fölolvastak egy „szigorúan bizalmas” jelzésű levelet, amelyet Charles Craven nyugalmazott magasan rangú angol tengerészkapitány, jelenleg a Wickers-cég ügyvezető-igazgatója írt 1917-ben az Electric Boat Company egyik igazgatójának.

A levélben többek között a következőket írta:

„Az admirális cégünket és az Armstrong-műveket is felszólította, hogy nyújtsunk be pályázatot néhány buvárhajó építésére.

Bármilyen legyen is az ár, megkérem majd az Armstrong-műveket, hogy a mi áruknál valamivel magasabb árat számítsanak,

hogy minden körülmények között mi kaphjuk meg a megrendelést. Barátom az admirálisban segítségünkre lesz, mint ahogy a múlt évben is öt buvárhajóra szóló megrendelést juttattott nekünk”.

Egy másik levelében Carse annak a lehetőségre célzott, hogy a genfi és egyéb „tréfás megállapodások” (fancy agreements) árthatnak az üzleteknek.

Carse kijelentette az angol lapok képviselőinek, hogy ezekre a levelekre nem emlékszik.

Háborus uszítás az aranyért

A szenátus hadiipari vizsgálóbizottságában nagy megrázkóztatót keltett Clark szenátor, a bizottság egyik tagjának az a kijelentése, hogy az Electric Boat Company és a Wickers-cég a Chile és Peru között 1920-iki feszültséget arra használták ki, hogy jelentősen növeljék Dél-Amerikába irányuló hadianyagszállításukat.

Chilének azt mondták, hogy Perunak van több fegyvere, Peruvál pedig elhitték, hogy Chilének van több.

A szenátor kijelentette, hogy a kártyákkal tudja bizonyítani, hogy az Electric Boat Társaság Perunak, a Wickers-cég pedig Chilének szállított és a hasznon 50—50 százalék arányában megosztották.

Az angol városok „bombabiztos” átépítését sürgetik

Londonból jelentik: Andrew Conley, az angol szakszervezeti kongresszus elnöke, az angol szociálista lakásépítő szövetség wemouthi értekezletén tartott beszédében valamennyi angol város átépítését sürgette, tekintettel a jelenlegi háborús készülődésekre, amelyek mindenütt

bomba- és gázbiztos fedezékek

építését teszik szükségessé az egész lakosság számára.

A szervezett munkásság befolyása ellenére, mondotta a szónok, újabb háború fenyeget még a mai nemzedék életében és el sem lehet képzelni, hogy milyen

borzalmas katasztrófát jelentene Londonra az első légi támadás.

A szakszervezeti kongresszus főtanácsának küldöttsége nemrég felkereste ebben az ügyben a kormányt és Sir John Simon külügyminiszter kijelentette, hogy a kormány bizalmas értesítése szerint legalább egy kontinens hatalom 12 órán belül oly óriási légi haderőt küldhetne London fölé, hogy teljesen megbéníthatná vele a fővárost. A jelenlevő Ramsay Macdonald miniszterelnök ehhez helyeslően bólintott.

A Sunday Dispatch szerint 80.000 font költséggel titkos földalatti kábelt raknak le az admirális londoni palotája és a Milford Haven kikötő között, ahova a woolwichi arzenált fogják áthelyezni és

Fellázadtak a bennszülöttek Tuniszban és Marokkóban

Borzalmas vérfürdőt rendeztek az idegenlégió katonái között

Párisból jelentik: Megírtuk, hogy a múlt csütörtökön éjjel Marokkóban Sidi del Abbas erődötől 30 kilométernyire, a beduinok megtámadtak egy francia katonai osztagot. Az idegen légió egy századáról volt szó, mely visszatérőben volt valamelyik előretolt állomásról, ahol felváltották. Az 32 katonából, három altisztból és egy hadnagyból álló különítmény a nagy szél miatt nem tudta Sidi del Abbas-erődöt elérni és mintegy 30 kilométernyire az erődötől sátorot ütött a sivatagban. Éjszaka a bennszülöttek körülvették a francia tábort, rajtaütöttek a nappali erőteljes meneküléstől fáradt katonákra. Ezt annál könnyebben teheték, mert az őrszemek is aludtak.

A bennszülöttek valóságos vérfürdőt rendeztek az idegen légió katonái között. Amikor a hajnali órákban már feltűnt az osztag kimaradása, Sidi del Abbas-erődből egy szakasz spahi indult el az idegen légió századának megkeresésére. A spahik csak a tábor roncsait találták meg, szétvert fegyvereket és

Szömörkényi-Vas

mozgásművészeti iskola

a tanítást szeptember 15-én kezdi. Beiratások folynak. Bul. Dragalina 12. 3118

az angol hajóhad számára hadikikötőt fognak építeni háboru esetére.

Milford Haven kikötője 19,2 kilométer hosszú és 15 fonal mély, tehát könnyen befogadhatja az egész angol hajóhadat és a legtekintélyesebb két angol tengernagy véleménye szerint Anglia legjobb és legvédelettebb hadikikötője lesz. Nyílt titok, hogy Pennar Gut-nál, a Pembroke-rakparttól nyugatra, továbbá a közeli Lambeath-nél robbanóanyaggyárakat építenek, ahol kizárólag a „T. N. T.” előkészítéssel rendkívül erős robbanóanyagokat fogják készíteni.

A kanadai szabadelvű párt, amelynek sorraiból kerül ki valószínűleg a legközelebbi kanadai kormány, elvileg elhatározta, hogy

ha Anglia háboruba keveredik, akkor a hadiállapot Kanadára is kiterjed.

Bármely dominium parlamentje szabadon dönthet arról, hogy részvesz-e a háboruban, a megtagadás azonban nem jelenti még a rodalomból való kilépést. De ha a király hadat üzen, akkor hadiállapotban van, még ha egyes tagjai nem is viselnek valóban háborút.

Három évvel meghosszabbították a világháborút

Szenzációs leleplezéseket hozott felszínre a szenátusi vizsgálóbizottság. Két cég, az Electric Boat és a Wickers—Armstrong csinálta a legnagyobb üzleteket. Okmányszerűen be van bizonyítva, hogy

Sir Basil Zacharov 150.000 fontsterlinget kapott ettől a két vállaltól azért, hogy Spanyolországgal közvetítette számukra a fegyverszállítási szerződést.

Ney szenátor, a vizsgálóbizottság elnöke azt mondja, hogy a világháború idején a központi hatalmaknak éppúgy, mint a szövetségeseiknek, már 1915-ben nem volt municiójuk a háború folytatására és ha az Egyesült-Államok hadianyaggyárai nem szállítottak volna nekik, akkor

a világháború három évvel hamarabb bevégeződött volna.

véres ruhadarabokat.

Még a halottakat sem találták meg, mert a beduinok azokat valószínűleg eltemették.

A Humanité című párisi lap szemrehányást tesz a hadügyminiszternek, hogy ezt az esetet nem közölte a nyilvánossággal, hanem utasítást adott a lapoknak, hogy ne írjanak a Sidi del Abbas-erőd közelében lejátszódott véres eseményekről. A Matin azt írja, hogy a hadügyminisztérium főreben cáfolják a marokkói harcokról szóló hírt.

Tuniszból jelentik: Sahel közelében tegnapi este forradalmi mezeződésszerűen megtámadtak két francia tábor mindkét helyen valóságos vérfürdőt rendeztek az idegen légió katonái között.

A francia csapatoknak csak nagynehezen sikerült a bennszülöttek támadását feltartóztatni. A legfelsőbb francia hadvezetőség a sahel vérfürdő hírére titkolni igyekezett, azonban a tegnapi esti francia lapokban már a legpontosabb értesítéseket közölték. Mint kiderült

Sahelnél a bennszülöttek a legmodernebb fegyverek felett rendelkeztek.

A francia kormány most abban az irányban is vizsgálatot indított, hogy miképpen jutottak a felkelők ezekhez a fegyverekhez és kik szállították azokat a beduinoknak.

Ne okozzon az Önnek gondot, ha ruhája szűk, kopott vagy divatmult lett. — Vigye el

„COLUMBUS”-hoz

Arad, Piata General Bernal 8. udvarban. Ott kicserélik új szövetrel!

Utazás napsütötte országokon át a »rejtélyes« Afrikába

Ahol az ősi Kelet és a modern kultúra találkoznak

Az ember éppenhogy megmenekül egy vasuti katasztrófától a jugoszlávai vasutakon s — máris pálmák köszöntik Triesztben. A Hotel Savoyában a szokott nemzetközi társaságok: románok, magyarok, franciák, angolok, amerikaiak. No és persze, olaszok. A hajó, mellyel a Földközi tengerre indultunk, egy nyolcemeletes, pazar palotával ér fel: legalább egy hétbe telik, amíg kiismeri magát az ember a folyosók, felhágók, kajutók labirintusaiban. A társaság hamar összeismerkedik és már másnap mindenki pijamába vágja magát. A nagyesztélyik, a frakkok és szmokingok csak a dinénél kerülnek elő. A pazar helyiségek életét jazz élénkíti, amely kitűnő szer a tengeribetegség ellen is. Itt inogni kezd a hajó, a kapitány, öreg vizimcedve, csak rázendített és mindent elfelejtünk. Itt van egyébként Woronieczka Adina hercegnő, Tache Jonescu özvegye, aki a párisi lengyel követhoz ment feleségül, Candrea és Tzigara bucarestii egyetem professzorok, Paximade Alfréd, Bucaresti rendőrprefektus-helyettese, Horeschowsky Melaine, a Bécsi Burgtheater fiatal művésznője, a szép Schossberger-baronesszek Budapestről, stb. stb. Sok a hajón a pálmára emlékeztető szép nápolyi nő is, — de ki győzné valamennyiüket felsorolni...? A társaság pompás és szórakozásokról a kitűnő kapitány külön is gondoskodik.

Raguzában és Szicília első kikötőjében, a szépséges Taorminában a tipikus földközítengeri kék ég és kék tenger mosolyog. Ragyogó kirándulohelyeket zárandokolunk végig: régi római templomokat, amifeátrumokat. A kirándulásokat pijama-versenyek élénkítik a hajón s ha elfáradunk, eszünk, rendíthetetlenül. Egy-egy diner nagyszabású bankett programjával versenyez. Ime mutatóba egy „közönséges” ebéd:

Consommé froid en tasse
Valouté, Mulligatawny
„Rigatoni” au Parmesan et beurre
Darne de loup de mer, Belle Meunière
Pommes d. t. Paysanne
Dindonneux bardé roti
Sauce Aïrelles rouges
Salade Melée
Coupes de glaces „Maltaise”
Pâtisserie
Vin de Table
Fromage varies
Corbeille de Fruits
Café

Tiltakozás a pijama ellen

Taorminából felejthetetlen emlék marad a barlan, amelyben a tengertől visszavert kék ég ragyog. De nem mindig ilyen zavartalanok a kirándulásaink Málta szigetén, az ősi lovagrend, az olcsó textilárak és a vallási bigottság hazájában hölgyeink a hajó-dresszben, mélyen dekoltált pijamáikban szállottak partra, hogy a híresen olcsó máltai csipkékből vásároljanak maguknak. Jellemzősül talán annyit, hogy az a nyersselyem ruhaanyag, aminek méterét talán 800 lejért se kapni meg idehaza, ott hatvan-hetven lejnek megfelelő

értékű valuta. Font, vagy frank, vagy lira. Hölgyeink lenge toilettejei azonban váratlanul mély hatást keltettek.

Amíg mi, férfiak, az idegenekre rászóándó sulyos parafasisakokból vásároltuk fel a szokott mennyiséget, — holott már Afrikában se viselik őket, — addig a nők veszedelmes helyzetbe kerültek.

A fanatizmusig bigott katolikus lakosság ugyanis körülvette őket és követelte, hogy azonnal öltözzenek fel.

Fiatal máltai papok bibliai idézeteket dörögtek és már-már ezrekre gyűlt a tömeg. Szerencsére idején jelent meg az angol rendőrség modern riadó-autója és — mi tagadás, — hölgyeinket besétáltatták a rácsokat mögé. Nem éppen elcsukásuk miatt, hanem hogy így mentsek ki őket a fanatizált tömegekből. Egyik-másik fiatalabb pap még ide is követte őket és fejezeteket olvasott fel a bibliából, okulásul, hogy mennyire nem illik pijamában járni... Nos, ezuttal semmi különösebb baj nem történt, bár mesélték, hogy egy héttel ezelőtt

Tuniszi, algiri, tangeri emlékek

Északafrikában háromféle pénznemet használnak. Tuniszbán a tuniszi, Algirban az algiri és Marokkóban a marokkói frankot. Ne adj Isten, hogy egy-egy városban elfogadják a másik város valutáját. Persze, a pénzváltóknak is élni kell.

Általában itt az élet több ezer éve nem sokat változott.

eltekintve az északafrikai nagy városok európai negyedeinek életétől. Az arab borbély éppúgy az uccán borotvál most is, mint ezer évvel ezelőtt és az orrukig beburkolt muzulmán nők éppoly kacérak, mint valaha. Talán ma még inkább. Mesélik, hogy a szegényebb arab nők a városi uccasarkokon gyűjtik a tulajdonképpeni hozományukat. Az európai férfi-kirándulókat gyakran hozzák kísértésbe is, némi könnyű kalandok reményével — de ki merne éjnek idején a hirhedt arab negyedekbe, a Kashbah-okban kalandok után mászkálni...?

Algir — Afrika Párisa. A magasfejkésű tulajdonképpeni arab várost már modern angol építmények körítik: a kikötői partja tökéletes európai üzletnegyed. Ha lépten-nyomon nem kerülne elének egy-egy cipőkrémfeketeségű csoport, azt hihetnénk, hogy vérbeli párisiak mászkálnak a lapostetejű házak között. Az uccák kissé szűkek ugyan és a köztisztasági állapotuk ellen is joggal lehetne kifogásokat emelni: mindezekért azonban bőségesen kárpótolnak a csodás épületek, mecsetek és Északafrika életének ezerféle sajátos speciálitása.

Afrikai utunk utolsó állomása Tanger. Ez az egykori erődítmény már az átellenben lévő Gibraltári parttal néz farkasszemet. A görög mitológia szerint valahol itt a közelben tartotta Atlas a vállán a Földtekét, hogy ki ne forduljon a világ a sarkaiból... Elég rosszul teszi, hogy most már láthatólag nem tartja. Tangerből autocarokon rán-

A: Hogyan történhetett ez X-el? Hízen ő különben egy ér elmes ember?
B: Könnyű-mű-ég és struccpolitika, egyszerűen nem vett tudomást a verzedelmekről.
A: Csak Primerost kellett volna vennie és soha nem jutott volna idáig.

398

egy magános angol nőt valósággal meglincselt a tömeg a — pijamáiért.

Hölgyeink a rendőrségi fogdát egy földalatti folyosón hagyták el, amely a városvégére vezetett. Csak így kerülhettük el a kapuk előtt kiabáló és fenyegetőzdő fanatizált tömeget. *Igy ismerkedtünk meg a hirhedt máltai földalatti börtönökkel is...!*

Az afrikai partokon

Tunisztól pár kilométer Didó királynőnek egykori híres városa, Carthago. Ahol egykor Marius kesergett a romok felett, negyedóra alatt ruganyos francia villamos röpti a kirándulókat. Furcsa, de így van:

a híres karthagói romok nagyrészt már szétlopkodták a kirándulók.

Nagy költséggel szállítanak újabb és újabb romokat „a helyszínre” az idegenforgalmi hivatalos szervek.

Afrika minden jellegzetessége feltalálható már Tunisz kikötőjében: aki nem villamoson utazik, az számárra ül és ha valaki egy pohár tejet kíván inni, nem tálcán szervirozzák, hanem kecskét hajtának az asztalához és ott fejik pohárba. Persze, mindennek a trópusi hőség az oka.

dultunk ki a Szahara mellé egy kis sivatagi életet tapasztalni: bőven elég egy nap is belőle. Emberek élnek éppúgy, mint időtlen idők óta. Semmisen változik. Annál élesebb a kontraszt, amint áthajózunk a gibraltári szoroson a spanyolországi Cadix-ba.

Berregve száll hajónk fölött a „Graf Zeppelin” ezüstösen csillogó szivar-teste, amint hazailegyeznek Délemerikából.

Ez igen, ez a haladó európai, főleg pedig — fehér civilizáció...!

A csodálatos spanyol műemlékek

Spanyolországot nehéz volna újra felfedezni a középeurópai olvasónak. Andaluzia, ez az isten-áldotta földi-paradicsom, ezerféle műemlékével hirdeti még ma is az egykori kiváló arab kultúra dicsőségét. Csodálatosan szűk és veszedelmes serpentinut kanyarog keresztül a Sierra Nevada hegyóriásai között, hogy végigsodálhassuk Sevilla, Cordoba, Granada márványból alkotott csipkekölteményeit, az Alcazart az Alhambrát, a pompás ciprusparkokat, az allékat, egész Andaluzia szökőkutakkal és romantikával ékes tündérvilágát. A poézisnél csak az árak nagyobbak,

de azért az idegen nőknek is csak hosszú ujjú ruhákban lehet bemenni a templomokba.

Kitűnő kereseti lehetőség mindazoknak az élelmes spanyoloknak, akik ruhakölcsönző-üzemeiket ott ütik fel a templomajtó közelében. Talán érdemes feljegyeznünk, hogy a sierranevadai nyaktörő serpentinén még ma sem ritkák az állig felfegyverzett férfiak. Most azonban motorbiciklikon száguldanak az autók után és nem a nőket, meg a pénzt követelik az utastól, hanem az autódó illetéknnyugtáját. Hja, semmi új a nap alatt.

Malagában nehéz volna eldönteni, mi veszedelmesebb: a bor-e, vagy a bikaviadal...? Óriási pincék őrzik Andaluzia illatos borait: egyikben külön kis hordócskák állanak százzszámra. Mindegyiken egy-egy uralkodó-család cimere és kezevonása.

Ez a királyok, királynők, fejedelmek és fejedelmek királyi borpincéje.

A hordócskából csak az ihatik, akinek kézjegyét büszkén viseli. Több száz éves nehéz aszu-borok pihennek egyikben-másikban, mert már rég nem él az az uralkodói személyiség, aki valaha kóstolgatta a nehéz gyöngyöző italt...

A bikaviadalokra ravasz trükkökkel csábítják be az idegeneket. „Komikus bikaviadal!” — harsogják a plakátok és valóban, legelőször egy,

Szept. 22.

Szept. 22.

MARÓTH ANNIE

zongora- és előadóestje

a Minorita Kulturházban.

3733

A koncert keretében szabadeloadással szerepel:

Markovits Rodion, a kiváló író.

Jegyek olcsó árban: Sándor Ferenc könyvkereskedésében.

Vasárnap, szeptember 9-én délután 4 órakor

VENUS-AMEFA

között. Jegyelővétel vasárnap d. e. 8-1-ig: a „Fehér Kereszt”-szálló hallijában. 8739

a Gloria-pályán nagy nemzetközi hainoki mérkő és az országos hainok:

őstövér, jámbor bikával kacérkodnak a vidám bohócok. Am nemsokára megjelennek a komoly bikák is és utánuk a komoly viadorok. Robbanószigonyokkal ingerlik a szegény állatokat, míg az ki nem fárad. Akkor, — akárcsak a „Carmenben”, vidám zeneszóra, — belép a torréro, aki vagy leszurja a bikát, vagy őt dobják ki a cirkuszból a felmérgeződött nézők. A feldühített bikákat ilyenkor — jámbor tehennel csalogatják ki az arénából...

Spanyolországból a francia Riviérára vitt utunk. Egy cannesi emlék az a tábla, amit a plázs előtt állítottak fel: „Óvakodjunk a zsidóktól!” — hirdeti. Az ugynevezett „tűzkeresztesek” műve. A Riviéra világa persze nem veszi komolyan ezeket a hecceket és a fényűző élet nem zavartatja magát.

Veneziában ért véget Földközi-tengeri utunk. A sok város és sokféle hotel végiglátogatásának eredményeként az utitársak között bizonyos börze alakult ki a — hotelcímek csereforgalmának szabályozására. Szüvedélyes hotelcímke-üzletek bonyolítódnak le kutyafuttában még és nem lehet

mindig a cserkész esences-alapon megoldani a felvetődő kérdéseket. Például egy valódi nizzai „Negrescoóért” hiába kínál az ember, tegyük fel, egy velencei „Excelsiort”: annak az ellenértéke pontosan öt trieszti „Savoya”, vagy három grana-dai „Angleterre”. Esetleg, — kulisszban, — két sevillai „Hotel Simon”...

Az ember — ilyen alapon — világlátott benyomást szerezhet

— legalább is a koffere számára. Ez is poézis.

Cannes és Genova között csomagolunk. Bizony, mindenféle érzékeny bucsuzgatások is kezdődnek. A hajószemélyzet már a következő utra készíti elő a hajót, csupán a lejártnál áll egy kis asztalka, rajta ezerféle gazdátlanul maradt, talált tárggyal... Utitársaink egyikének-másikának kissé vörös a szeme és véget nem érő kézsorriással bucsuzunk. Istenem, megesik, hogy valaki elveszíti a fürdőcipőjével együtt a szivecskéjét is. Dehát azt hiába keressük a talált tárgyak melankólikus hangulatu kis asztalán...

VÉRTES VILMOS

Tokió térdre szeretné kényszeríteni a Szovjetet

Japán minden áron döntést provokál, mert államesőd fenyegeti — „Jéggyűrűbe” akarja fojtani Japánt a Szovjet — A Balti- és Fekete-tengeri hajóhad elindult a távolkeleti vizekre

Tokióból jelentik: A Szovjetunió és Japán viszonya most olyan, hogy rosszabb már alig lehet anélkül, hogy kenyértörésre kerüljön a sor. Mindkét hatalom háborúra készülődik. Az a Japangó ellentét, amely Japán és Szovjet-Oroszország keletázsiai érdekei között már régen fennállott, nemcsak a szárazföldön, hanem a tengeren is rendkívül kiélesedett a manzsuri japán kaland folytán. Mióta mintegy három évvel ezelőtt a japán vasuti védőcsapatok elhagyták kijelölt zónájukat Mukden mellett, azóta állandó a háborus veszedelem. Mégsem bizonyos, hogy a háboru most már kikerülhetetlen.

Oroszországnak alapos oka van arra, hogy katonai és politikai erejét ne vesse ilyen próba alá.

Japán urai is jobban szolgálhatják az ország érdekeit békepolitikával, mint háborúval, mert a háboru borzalmas megrázkódtatásokat idézett elő a felkelő nap birodalmában is. Éppen azért, mindaddig, míg a katasztrófa tényleg be nem következik, joggal bízhatunk a béke fennmaradásában.

Az utóbbi hetek eseményei azt mutatják, hogy Tokió gyorsított tempóban akarja tisztázni Oroszországgal való konfliktusát.

Olyan kihívó módon lépnek fel Oroszországgal szemben, ami régebben feltétlenül casus belli lett volna s egy Oroszországnál jobban felkészült hatalom most is annak tekintené.

Az oroszok saját pénzükből építették fel a kelet-kínai vasutvonalat, amit a japánok most észak-mandzsuri vasutnak neveznek. A vonat, amely az északnyugati Mandzsu állomástól a délkeleti Pogranicsnája állomásig húzódik kínai területen — erre a területre most Mandzsu tart igényt, — a legrövidebb utvonal a tulajdonképpeni Szibéria és Vladivosztozk tengeri erőd között. Stratégiai fontossága oly nagy az oroszok számára, hogy passzív magatartásuk általános feltűnést keltett.

Mióta Japán teljesen birtokba vette Mandzsuriát, — a hódítást az önálló Mandzsu életre hívásával leplezte — azóta a vasutvonalra vonatkozó orosz igények tarthatatlanok lettek. Az orosz kormány levonta a következtetést a rákényszerített helyzetből, mikor a japán, illetve forma szerint a mandzsu kormánnyal tárgyalásokat kezdett a vasut eladásáról. Legalább pénzügyi tekintetben akarta menteni, ami még menthető.

A vasutvonal értéke különben nagyon megin-

gott s ezt elsősorban a japán kaland idézte elő. Aki figyelemmel kísérte a dolgok folysását 1931. szeptember 18-tól fogva, az tudja, hogy

a banditaság elterjedése a japán hódítás következménye.

A vasut orosz helyettes vezérigazgatójának nyilvános jelentése szerint ennek az évnek első hét hónapjában 91 fegyveres betörést követtek el a vasuti épületek ellen, 18 vonatot siklaltak ki, 46 személyt gyilkoltak meg, 102-töt sebesítettek meg és 116-ot hurcoltak el a banditák. Ez a környék azelőtt teljesen békés volt. Az orosz megállapításokra a japánok, illetve mandzsu strohmanjaik orosz vasuti tisztviselők tömeges letartóztatásával feleltek. Azzal vádolják őket, hogy ők rendezték a vasut ellen elkövetett merényleteket.

A teljes igazságot aligha fogjuk megtudni a mandzsu kérdésben.

Sem az orosz, sem a japán jelentések nem megbízhatóak.

Annyi azonban bizonyos, hogy a banditauralmat nem az oroszok hívták életre Mandzsuriában, hanem a banditizmus annak az elfajult politikai küzdelemnek egyik jelensége, melyet a kínai lakosság folytató a japán bitorlók ellen.

Ha a háboru kerül a sor, a japánoknak jut a támadó szerepe. Az a vidék, ahol a háboruak le kell zajlani, nem alkalmas nagyarányu támadásra — késő ősszel vagy télen. A döntésre alkalmas idő Japán számára a tavasz. Mindenesetre számolnia kell azonban azzal, hogy

Oroszország számára minden hónap nvereséget jelent, mert fegyverkezését állandóan tökéletesíti, gyorsabban és alaposabban, mint Japán.

Aggodalommal szemlélik Tokióban az Egyesült-Államok katonai intézkedéseit s attól félnek, hogy a jövőben az amerikai kormány nagyobb figyelmet fog fordítani a külpolitikai kérdésekre, mint az utóbbi években. A pénzügyi szempontok is a gyors leszámolást javasolják. A kínai kaland költségei

a csőd szélére jutatták a japán államháztartást.

Az oroszok legközelebb egyik legerősebb diplomáciai kártyájukat játsszák ki. Ha belépnek a Népszövetségbe, ez elsősorban a keletázsiai hely-

zet miatt történik. A japán diplomácia számára mindenesetre nagyszerű feladat volna Oroszország felvételét megakadályozni, de ha a Szovjet kevés szimpátiát élvez a hatalmak között. Japánnal szemben egyáltalán szó sem lehet szimpátiáról.

Istanbulból jelentik: A Balti-tengeri és Fekete-tengeri szovjetorosz hajóhadak parancsot kaptak, hogy haladéktalanul induljanak el Távolkelet felé.

Tiensinből jelentik: A tiensini japán katonai hírszolgálati iroda fantasztikus orosz tervről adott ki jelentést. Egy Avdejev nevű orosz mérnök állítólag olyan tervet nyújtott be a szovjetkormánynak, amelynek segítségével Japánt az örök hó és jég országává lehetne átváltoztatni.

A terv, amely szerint Japánt jégöfvel vennék körül s így a japán tengerészetet és elsősorban a haditengerészetet teljesen megbénítanák, a következő elgondoláson alapszik:

A japán szigettenger Sachalin nevű szigetének északi fele Oroszországhoz tartozik. Az orosz szárazföld és Sachalin között a sarkvidékről eredő jéghideg áramlat folyik végig. Ez a hideg áramlat a 40. és 50. szélességi fokok között nyugvó orosz partvidéket az év legnagyobb részében sarkvidéki tájjá teszi hasonlónvá, éppen ellentétben az európai partvidékekkel, melyek enyhe, kellemes éghajlatukat szintén egy tengeráramlatnak, a Golf-áramlatnak köszönhetik.

A japán szigetek és a koreai félsziget partját déli meleg áramlat öntözi. Avdejev állítólag gátat akar építtetni az orosz szárazföld és a Sachalin-sziget északi része között. A gáton csak a hajózás számára hagynának szűk átjárót. A gát segítségével a hideg áramlatot Sachalin-sziget nyugati partjáról a keleti partra térítenék, úgy hogy a jeges áram egész pusztító erejével a Japán szigetekre zudulna és valósággal sarkvidékké változtatná a felkelő nap országát. Együttal a Japánt öntöző meleg áramlatot az orosz part felé vezetnék, úgy hogy ott tropikus tenyészét keletkezne a hó és jég helyén.

A terv érdekes, de egészen fantasztikus. Jelentőssé az teszi, hogy a japánok hivatalosan nyilvánosságra hozták.

Öten pályáznak

az aradi református lelkészi állásra

Kaptuk a következő értesítést: Tudatom az aradi református egyház választójoggal bíró tagjaival, hogy Nt. Arday Aladár esperes ur az aradi lelkészválasztás terminusát az E. T. II. t. c. 19. §-ában biztosított joga alapján 1934. év szeptember hó 9. napjára tűzte ki. Az aradi lelkészi állásra a törvényes határidőn belül öt pályázat adatott be, alfabetikus sorrendben a következők által: 1. Balajthy Jenő ref. lelkész Episcopia Bihorului. 2. Kiss Géza ref. s. lelkész, Peregul-Mic. 3. Nagy Zoltán ref. lelkész, Padureni. 4. Paty Lajos ref. s. lelkész, Budafok. 5. Várady Attila ref. lelkész, Tipari. A választás a d. e. 9 órakor kezdődő istentisztelet után veszi kezdetét. Minden jogosult választó szabadon gyakorolhatja választójogát, de csak személyesen. Arad, 1934. szeptember hó 7-én. Uzoni Kovács Zoltán, ref. lelkész, hitoktató.

3-4 szobás lakások

modern házban, központi fűtéssel,

november 1-re

előnyösen kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 333

Nem probléma az öltözködés! Nem kell várni, míg összejön a szükséges pénze. — Siessen már most mielőtt beköszönt a hideg.

Vajda Béla posztónagyruházba, ARAD, Str. EMINESCU No. 15., ahol részletesen kirakati árban lesz kiszolgálva. 488

A tánc csodálatos hatalma

Gaston és Andrée betegségeket gyógyít táncsal — Egy híres angol táncospár akrobatikus táncmozdulatokkal szünteti meg lép- és májbajokat

Londonból jelentik: „Gaston and Andrée”, a híres táncospárnak elegáns mayfai „Body Culture Institution”-ja, testfejlesztő intézete előtt autótábor áll. Mikor belépek, maga Mr. Gaston, más néven Mr. James Thomas, a legkitünőbb természetű angol ur fogad az elegáns hallban s miközben megkérdezi, mi járásban vagyok, ieveti kabátját, hogy könnyebben tudjon felelni mindenre, testével s általában: az emberi testtel összefüggő kérdéseimre. Amikor elmondom neki, hogy egy kis ismertetést olvastam az egyik angol lapban, amely szerint ők az első kísérletezők a világon, akik

a tánc hatalmával, erejével és segítségével, nemcsak soványítani és erőt fejleszteni akarnak és tudnak, de gyógyítani is, akkor elmosolyodik...

Tul a táncon — erő és egészség

— Ez sehogyan sem megy az emberek fejébe. Nem akarják megérteni, hogy két olyan ember, mint én és a partnernőm, akik nemcsak itt Londonban, de a világ minden táján, szereztünk egy kis hírnevet magunknak, miféle „hókuszpókusszal”, vagy „svindlivei”, esetleg kuruzslással próbáljuk visszaadni az embereknek, amit elvesztettek — az egészségüket!

— Igenis, — mondja most már fellelkesülve Mr. Gaston, — mi valóban azt hirdetjük magunkról s tanítványaink, vagy ha jobban tetszik „pácienseink” száza bizonyítják, hogy igazat is mondunk, hogy:

minden emésztési zavart, gyomorbaít, máj-, vagy lépkellemetlenségeket, idegletörést és hasonló bajokat kitünően meg tudunk gyógyítani saját tánc- és torna gyakorlatainkkal. — a legtisztább, leszűrten tudományos alapon!..

Érthető volt ez után a bevezetés után, hogy nagy érdeklődéssel ültem le Gaston ur „munkaszobájában” és hallgattam végig mindazt, amit most, az alábbiakban, lehetőleg szó szerint igyekszem visszaadni:

— Akrobata táncosok vagyunk s a világ összes vezető színpadain sikerrel szereplünk s szereplünk ma is! Ha elolvas egy-egy kritikát produkcióinkról, mindenre gondol biztosan, csak arra nem, hogy valaha is eszünkbe juthatott, hogy — embereket, pláne beteg embereket gyógyítsunk, tapasztalataink alapján. Nos: a hosszú gyakorlatozás közben, bizony, nekünk is akadtak testi zavaraink, amelyek azután lassanként, különböző tréningjeink segítségével — elmúltak. Ekkor kezdtem én először figyelni erre az egész dologra. Ekkor kezdtem rájönni arra, hogy a „test mozgása”, mint akrobatizmus, meliékterményként egyben mást is eredményez, nemcsak táncelhetségét s nyers erőt. Egészséget is!

A „csodakurák” veszélyei

— Mindenekelőtt azt feleltem fel, hogy mindazok a „csodakurák”, amelyeket a különböző szépészeti intézetek testmozgásokkal kapcsolatban hirdettek, hosszabb időn keresztül használva,

nem hogy használnának, de határozottan ártanak.

Igen sok ember — beteg lett tőlük! De felfedeztem azt is például, hogy a „füző” feltétlenül és még jobban ellomposítja a visciójét és még jobban előmozdítja a beleinek renyhességét, még jobban tönkreteszi, mintha sohasem hordott volna füzőt. Sőt, ez belső zavarokat okoz, aminek azután igen súlyos következmé-

nyei lehetnek. A füző, a melltartó és egész „rokonságuk” s az általánosan elterjedt egyéb csodatartók —

az emberi test lustaságának tökéletes megőrzői, sőt igazi fejlesztői!

— Amikor idáig jutottam s megállapítottam a tény, rögtön azt kérdeztem magamtól: hogyan lehetne ezen segíteni...? Természetesen csak úgy, — gondoltam tovább, — ha ezek helyett a mesterséges „support”-ok helyett, természetes segítséget, erőt nyújtunk a testnek. Mi lehet vajon ez az eszköz, — hogy az előbb mondottaknál maradjak, — amelyek a mellizmok, a belek izomrostjait oly módon fejlesztik, hogy ez maga eie „support”-ot nyújthat — az egészség megtartásához...?

A belső, masszáz

— Itt már egy lépéssel közelebb jutottam céloimhoz s vizsgálni kezdtem azokat a különleges légzési és mozgási gyakorlatokat, amelyeket táncunk tökéletesítése céljából végeztünk partnernőmmel s pontosan felfedeztem, hogy ezek élettani szerepe tulajdonképpen micsoda. Így jutottam rá legelsősorban arra, hogy például

a belek renyhességét „belső masszírozással” lehet a legjobban megszüntetni, kikurálni.

Belső masszírozás?... — mi ez, kérdezhetné valaki. Hát megőrültem én, hogy arra gondolok, hogy valaki benyulhasson a belekbe s ott a megfelelő izomrosokat stb. megdöngöztethesse... Nos, ennél én tovább jutottam s rájöttem arra, hogy bizonyos, speciális légzési s ezzel kapcsolatos testmozgási gyakorlatok pontosan elvégzik, betöltik a gyomorralnál s a hasizmokkal azt a szerepet, amelyet a masszírozás. Hogy egy példával mindjárt illusztráljam is igazamat, hát ezt úgy értem el, hogy az orromon keresztül kifújtam tudómból a levegőt s felülről lefelé mozgatni kezdtem egész emésztő-apparátusomat, amely mozgás mintegy hullámrázként vonult végig egész gyomorfeületemen.

Visszatérés a természethez

— Mindaz azonban, amit elmondottam, csak kis részlete annak a több mint száz gyakorlatnak, ami a bajok egész tengerét gyógyítja meg. S hogy meggyógyítja, azt „pácienseink”, tanítványaink száza bizonyítják. A mi „hókusz-pókuszunk” tehát tulajdonképpen:

Minden tablettán rajta van a BAYER kereszt! **Pyramidon** TABLETTAK

gyógyítja meg. S hogy meggyógyítja, azt „pácienseink”, tanítványaink száza bizonyítják. A mi „hókusz-pókuszunk” tehát tulajdonképpen: **visszatérés a természet erőihez s — észszerűségéhez!**

Az akrobatikus táncmozdulatokkal való gyógyítás tehát tulajdonképpen a természet erőinek egyszerű felismerése és tudatos tétele s azonkívül: olyan belső izomsoportok s rostok megmozgatása, amelyek egészséges funkciója nélkül egészséges élet nem képzelhető el.

Befejezésül még megkérdezte Mr. Gaston tőlem, vajjon hány esztendőnek vélem őt, aki mindennap rendkívül erős fizikai munkában: tanít, gyógyít és — táncol. Mr. Gaston feltűnően fiatalos külsejű, ami nemcsak arcán, de mozgulatain, testének arányosságain is meglátszik! Ilyen felszólítás után természetesen többnek mondtam, mint gondoltam:

— Azt hiszem, van már harminkét esztendőm!...

Kiderült s bebizonyította Gaston ur, hogy — **negyvennyolc esztendőm!**

Az egész gyógyítási „világosodásom” ezt tartottam a legnagyobb csodának! L. M.

Korzika réme,

Bornea banditavezér megadta magát

Párisból jelentik: Korzika fővárosából, Ajaccióból jelentik, hogy Sartikeneben önként jelentkezett a francia katonai parancsnoknál a 29 éves Francois Bornea, a hírhedt banditavezér, aki utolsónak maradt a rablóvilágból, amelynek kiirtására három évvel ezelőtt a francia kormány egy egész gyalogezredet küldött Korzikára.

Egy év óta üldözik a francia különítmények ezt a veszedelmes haramiát.

Legutóbb akkor adott magáról életjelet, mikor közvetítő útján ajánlatot tett egy amerikai lapvállalatnak és egy párisi újságnak, hogy 60.000 frankért rendelkezésükre bocsátja emlékiratait. Az amerikai lap megbizottja akkor Ajaccióba utazott és a közvetítő segítségével tárgyalta Borneával, az üzlet azonban nem jött létre, mert a rablóvezér nem engedett az árból.

Francois Bornea 1905. április 18-án született vándorcigány családból, amely elköltözött Korzikáról és két fiát, Francoist és Vincentet otthagytá. A két kisfiu koldulásból tengette életét. Francois később rendes ember lett, nagyon kedvelte a kerékpár-sportot és

17 éves korában ő lett Korzika kerékpárosbajnoka.

Besorozták katonának, azután csendőr lett,

de 1928-ban megszökött és Bartoli híres ajacciói rablóbandájába állott be. Nagyon szerette a csillogó egyenruhát és rendjeleket, egész gyűjteménye volt uniformisokból, gyakran járt tábornoki egyenruhában, hogy üldözőit megtéveszse.

Mikor egész Korzikában hadiállapotot rendelt a katonai parancsnokság és egymásután irtotta ki a rablóbandákat.

Bornea papi áruhában rejtőzködött Ajaccióban s egy alkalommal, mert az üldözők nyomában voltak, hetekig élt egy kápolna sírboltjában. Kedvese, egy fiatal, szép korzikai leány, éjszakának idején vitt a sírboltba ruhát és eleséget és a haramia sokáig kijátszhatta volna üldözőit, de súlyos beteg lett s önként jelentkezett.

Jó forgalmu vidéki vendéglő vezető-sőre keresek agilis, nős, keresztény,

ovadékképes üzletvezetőt

százalékra. Csak románul tudók pályázhatnak. — **Olím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.** 8660

Arany-ékszertervezők, karikagyűrűk, karikakötő órák nagyválasztékban, a legmodernebb kivitelben kaphatók:

Fischler ékszerész új helyiségében

BUL. REGINA MARIA 13. („DACIA” MELLETT).

Saját javítóműhely!

Cserépkályha,stantu-gheorghel
gyártmányu
prima minőségű**olcsó árban**kapható 3172
kizárólag a**„CERAMICA”**kályhás cégnél, **Edul Regina Maria 9. sz. I. emelet.**

Egy magyar mérnök találmánya és fantasztikus csodaszere

Villamos lámpa, melyet az emberi test lát el árammal. Fémsókkal preparált massa betegségek gyógyítására —

A legutóbbi években a különböző csodadoktörök és feltalálók körében óriási divatba jött az elektromos gyógy mód. Az amerikai Avramstól Zeleisig az elméletek fantasztikus variációival próbálják többé-kevésbé tudományosan képzett reformerek az emberi test elektromos tulajdonságaira alapítani gyógyító eljárásukat. A komoly tudósok eddig nem isen vették tudomásul ezeket a kísérleteket, melyek nyilván korai tapogatózások valamely eddig még meg nem közelíthető területen. Az alábbiakban beszámolunk egy magyar mérnök hasonló találmányáról.

A csodalámpa

A feltaláló Szepesi Árpád rádiómérnök, a kinek a nevét a rádiótechnika terén már jól ismerik több találmánya révén. Bevezetésül előadja elméletét, amely szerint

az emberi test egészségét az elektromos kisugárzás zavartalansága jellemzi.

A betegségekkel kapcsolatosan fellépő láz Szepessi szerint nem a szervezet védekezése, hanem egy erő kifejtés, hogy a beteg testrészt megakadályozza az önkisugárzását helyreállítsa.

A szerkesztőség, ahol a világot megmozgató feltalálók ugyiszólván mindennapos vendégek, mérsékelt érdeklődéssel hallgatja a mérnök előadását... A fiatal mérnök folytatja fejtegetéseit.

— Uraim, az emberi test telítve van elektromossággal, s

akár világítani is lehet vele...

A mérnök ezzel elővesz egy kis szerkezetet. A masinát egy rézhenger dominálja, amely kétoldalt üveglappal van elzárva. Az üveglapon belül különböző tekercsek húzódnak, mint általában egy indukciós készüléknél. A henger két oldalán két drótfogantyú nyulik elő. A két fogantyút a mérnök egy, a szerkezethez készült kis villanykörtéhez kapcsolja. A körte nem gyullad meg.

— Ez bizonyítja — mondja Szepessi — hogy a szerkezetben nincs elem.

Most a két fogantyú közé helyezi valaki a kezét és így kapcsolja a mérnök a lámpát a dróthoz:

a körte kigyullad.

mintha valaki elemet helyezett volna bele a szerkezetbe.

A csodaszere

— Van-e az urak között beteg, reumás? — kérdi ezek után Szepessi mérnök.

Jelentkezik egy reumás, aki jobbkezét (a reumását) a készülékbe teszi.

A lámpa nem gyullad meg.

— A balkeze is reumás!

— Nem.

— Most tessék a balkezét a kapcsoló közé tenni.

Megtörténik: a lámpa a balkez elektromosságától kigyullad.

— Ime elméletem igazolása — mondja a mérnök. — Bebizonyítottam, hogy

ha a szervezet beteg, úgy megszünik az önkisugárzása, vagyis a reumás kartól nem gyullad meg a villanylámpa.

— Az ép kartól viszont igen. Ezzel a készülékkel tehát meg lehet keresni a betegségek fészekét. Innen már csak egy lépés, hogy a gyakorlatilag alátámasztott elmélettel gyógyíthassunk is.

Szepessi ezzel elővesz egy celluloidpapírba burkolt henger alakú masszát. A massa alsó ré-

szere olyan, mint a szurok, felsőrésze vörös agyaghoz hasonlít.

— Ez egy fémsókkal preparált szurok — mondja a mérnök — amely elektrokémiaiag tökéletesen megfelel az emberi testnek és háromszáz ezer ohm az ellenállása, annyi, mint az emberi testé.

Szepessi szerint, ha a diagnosztizáló géppel felismerik a betegség székhelyét, elegendő néhány pakolás ezzel az anyaggal, amely pótolja a test hiányzó elektromosságát és elmúlik a reuma, isiász, érelmeszesedés. A feltaláló azt állítja, hogy orvosi ellenőrzés mellett próbálta ki gyógymasszáját és kiderült, hogy minden esetben használ.

Ennyi az egész, amit láttunk. A különös lámpát magunk próbáltuk ki, anélkül, hogy a feltaláló közelben tartózkodott volna. Most már a szakemberek a sor, hogy közelebbről is megvizsgálják. (—)

Tizenhét esztendő múlva...

Még mindig életben van Mihály nagyherceg, II. Miklós orosz cár testvére

A nagyherceg lakája szenzációs leleplezéseket közöl az egykori trónvárományos rejtélyes eltűnéséről

Varsóból jelentik: A bolsevikiek által meggyilkolt II. Miklós cárnak volt egy Mihály nevű fiú, aki Alexej cárevics születésig Oroszország trónörököse volt. Mikor a Kerenszki-kormány idején, 1917. tavaszán a cár lemondott a trónról, az ideiglenes kormány Mihály nagyhercegnek ajánlotta fel a koronát, aki azonban elhárította magát a megtiszteltetést, azzal az indoklással, hogy a politikusoknak az a csoportja, amely belőle uralkodót akar csinálni, nézete szerint nem sokáig maradhat uralmon. Mihály nagyherceg kijelentette, hogy a koronát csak az egész nép képviselőitől hajlandó elfogadni és kérte, hogy hívják össze az országgyűlést, amelynek megadják a lehetőséget, hogy szabadon határozzon a trón betöltésének kérdésében.

A Kerenszki-kormány bukása és a bolsevik forradalom kitörése után a nagyherceget az Északoroszországból levő Perm városába szállították. Néhány hónapig lakott ott Johnson nevű titkára és szolgálja társaságában. Egy szállodában jelölték ki lakosztályát és meglehetősen mozgáshi szabadsággal rendelkezett. Egy éjszaka azonban váratlanul a bolsevikiek a késő éjszakai órákban érte jöttek.

kiemelték ágyából és ismeretlen helyre szállították. Akkoriban azt hitték, hogy a nagyherceget és titkárát, akit hasonlóképpen elhurcoltak, valamelyik erdőben meggyilkolták és elásták.

Most azután Vaszili Cselisev, a nagyherceg lakája igen érdekes részleteket mesélt el az egyik varsói lap munkatársának a nagyherceg elhurcolásáról.

1917. őszén, egy viharos éjszakán hajnali két óra tájban egy trojka robogott a szálló elé. Egy tiszt és négy katona, valamennyien állig felfegyverezve szállottak le a kocsirol, besiettek a szállóba

és benomultak az alvó nagyherceg szobájába. Közölték az álmából felébredt nagyherceggel, hogy parancsot kaptak letartóztatására.

A nagyherceg azt felelte, hogy kész öket követni, csupán arra kért engedélyt, hogy adjanak neki néhány percet, míg rendesen felöltözködik. Johnson titkár, aki a szomszéd szobában aludt, fültanuja volt ennek a beszélgetésnek. Azonnal kiugrott ágyából és urához szaladt. A bolsevik

A zsidó keverék faj, ezt mutatja ki egy angol tudós

A szökehaj, kékszemű ősök.

Londonból jelentik: Érdekes tanulmányt közöl a „Times” mai száma Sir Flinders Petrie hírneves angol történettudós és archeologus tollából a zsidóság faji összetételéről. A neves tudós azt a tételt vallja, hogy a zsidóság keverékfaj, amelyet csak a közös vallás kapcsol össze.

Délpalesztinai ásatásainak tudományos megállapításából azt következteti Flinders Petrie, hogy a zsidók a rézkorszakban, Krisztus születése előtt 3000 évvel.

a szökehaj, kékszemű amoriták voltak.

a bronzkorszakban hozzájuk vegyültek a kanaiták, akik a Kaukázusból jöttek Palesztina hegyvölgyes vidékeire, azután a Kaspi-síkságról benyomultak a hixosiak, akik szintén összevegyültek, majd jöttek Irakból hatalmas és népes családok, amelyeknek feje Ábrahám volt s végül a szöke filiszteusok is vegyültek hozzájuk, az egyebet pedig az alkotta a különböző típusok között, hanem valamennyien elfogadták Mózes öt könyvét. A zsidók azután is keveredtek Babilonban, Egyiptomban, a hellén korszakban és utóljára Spanyolországban.

tisztet izgatottan kérdezte, miért tartóztatja le a nagyherceget, aki a permi szovjet különleges védelme alatt áll. Kiáltozni kezdett, hogy nem engedni elhurcolni a nagyherceget, hanem panaszt fog emelni a szovjetnél. Gazdája védelmében olyan agresszíven viselkedett, hogy a katonák le akarták őt löni. Ebben a pillanatban a bolsevik tiszt Johnsonhoz ugrott és néhány szót sugott a fülébe.

Erre mintha csoda történt volna. Johnson magatartása azonnal megváltozott, elhallgatott s segített a nagyhercegnek az öltözködésben.

Közben odaszólt Cselisevnek:

— Vaszili, minden pompásan megy. Olyan boldog vagyok.

Johnson a nagyherceggel is közölte a bolsevik tiszt szavait. Cselisev, aki jelen volt ennél a jelenetnél, nem értette meg ugyan a titkár szavait, de Johnson magatartásából arra a következtetésre jutott, hogy

a katonák tulajdonképpen monarchisták, akik vörös gardistáknak öltöztek, hogy a nagyherceget kiszabadítsák.

Mihály nagyherceg azonban nem igen hitte el ezt a beállítást és szomorúan mosolygott. Felöltözött anélkül, hogy egyetlen szót szólott volna. Amikor elkészült, titkára és a katonák társaságában a kocsi szallott. Mikor a kocsi a lovak közé vágott, a titkár vidáman intett a kezével, a nagyherceg azonban továbbra is levert és szótlan volt.

Hogy azután mi történt a nagyherceggel, azt senki sem tudja.

Állítólag úgy is, mint titkára még mindig életben vannak.

Tény az, hogy halálukról mindeddig senkinek sem szerzett bizonyosságot.

Kérje mindenütt a

GOLF**BOROTVA-PENGÉTI**

(Az acélpár legkövetesebb alkotása)

és öröme lesz a borotválkozásban.

Vezérképviselő: **Fridmann Armin**

Oradea, Promenáda Eminescu 18. 3171

Utókura**SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM**

Budapest.

**Sport, szórakozás,
strandfürdő.**

425

mindenfélől

A rádiós autók közlekedése — életveszélyes

New-York rendőrfőnöke, Mr. Bolan a napokban rendeletet adott ki, amelyben tiltotta a rádiókészülékekkel felszerelt autók közlekedését. Ez a rendelkezés 17 és félezer autótaxit és még több magánautót érdekel, akik meglehetősen nagy költségekkel szerelték be kocsijukba a modern rádióvevőt. A szigorú rendőrfőnöki tilalom oka az, hogy nemrégiben egy ilyen rádióval felszerelt autó elgázolt egy idős urat, aki az autóból hangzó zenére figyelt és elfeledkezett a gyalogjárók számára előírt közlekedési rendelkezésekről. A rendőrfőnök közölte rendeletében, hogy mindenképpen veszélyes a rádiós autók, mert a jazz-zene a sofőr figyelmét is eltereli s ennek következtében súlyos balesetek történhetnek.

Gyilkosság — ellopott pestisbacilusokkal

Ez is amerikai eset. John Donald gyógyszerész rábirta unokaöccsét, Culmer professzor aszisztensét, lopjon számára a nagynevű tudós szobájából pestisbacillusokat. Az aszisztens eleget tett a kérésnek. Pár hét múlva a newyorki kórházban meghalt Ethel Renault, egy feltűnően szép 27 esztendő francia nyelvtanár. Miután a halál okát nem sikerült tisztázni, holttestét felboncolták és ekkor derült ki, hogy a fiatalasszony — pestisben halt meg. A nyomozás kiderítette, hogy Ethel Renault egy kereskedővel járt jegyben és elutasította a gyógyszerész szerelmi ajánlatait, mire az bosszúból a legrettegetesebb betegséggel fertőzte meg. A gyógyszerészt és unokaöccsét letartóztatták.

A világ új hajócsodája

Szeptember 26-ikán bocsátják vízre a világ új hajócsodáját, a Cunard Line óceánjáróját, amelyet esztendőök óta építenek és amely méreteiben, valamint luxusberendezés tekintetében felülmul minden eddigi tengeri járművet. A 75 ezer tonnás hajó 340 méter hosszú és 80 méter magas lesz és keresztanyja — maga Mary angol királyné lesz. Ez az első eset, hogy az angol királyné bocsát vízre hajót, amelyet vagy Victoriának, vagy Britannianak fognak elnevezni. Az ünnepségre nagy előkészületek történnek és érdekes, hogy a vezető munkások, akik az építésnél közreműködtek a közönség első sorában kapnak helyet az ünnepségen, a meghívott arisztokrata notabilitások előtt.

Megtalálták az Augusztinus nővérek rendje alapítójának csontjait

Párisi jelentés szerint egy fiatal diáni tanítónő, Munier kisasszony úgynevezett sziderikus inga segítségével megtalálta a Szent Agoston nővérek rendje megalapítójának, az 1622-ben elhunyt Alice le Clercnek csontjait.

Alice le Clerc utolsó pihenőjét hosszú évek óta hiába keresték. Munier kisasszony, aki állítólag sohasem járt Nancyban, ingájának segítségével egy eléje tett nancyi térképen nyomban megmutatta azt a helyet, ahol a csontoknak feküdnie kell.

Az ásatás Nancy polgármesterének jelenlétében megkezdődött és a megjelölt helyen valóban megtalálták Alice le Clerc haló porait. Hogy valóban a keresett csontokat találták meg, azt bizonyította a sírban talált tül, amely ugyanolyan, mint amilyennel az alapítás utáni időben a Szent Agoston nővérek fátyolukat megerősítették. Franciaország katolikus köreiből Alice le Clerc csontjainak megtalálása nagy örömet keltett, mert most már semmisen áll utjában annak, hogy holdoggá avassák a Szent Agoston rend alapítóját.

Rablóregény a messzi Argentínából

Don Cicero Romeo Baptista — úgy hangzik, mint valami spanyol lovagregényből vett név. Nem is spanyol lovagregény hőse, de mindenféle argentiniai rablókalandok főszereplője. Ez a sz és soknevű ur közéleti pályáját katolikus pápánál kezdte. Azután erdei betyárokból rablóhadjáratot alakított, viszont egyházi felsőségének tiltakozására is megtartotta papi ornatúját, teljeft papi funkciókat, igaz, hogy csak az őserdő és igaz, hogy abból az egyházi elvből kiindul, hogy akit egyszer pappá szenteltek, pap marad haláláig. Egyik kezében revolverrel, a másik kezében a feszülettel vezette rablóbandáit az argentin csendőrök ellen. Esztendőök múltán beleunt ebbe életbe. Csapatát fölőslatta, az egyházat megverte, képviselő is lett és istenfő. és jámbor élet után, mint most Buenos Airesből jelentik — bélt meg Joaseiro városában.

Ha Bukarestbe utazik szálljon meg a

GRAND HOTEL Lafayette - ben.

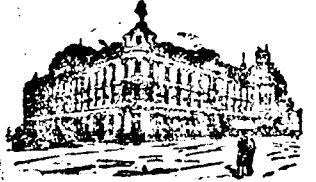
Szállodánk a főváros szívében a Calea Victorián fekszik. 250 nyugateurópai kényelemmel berendezett szobában hideg és meleg víz, telefon, fürdőszobák.

Teljes penziót (szoba, reggeli és étlap szerint választható 3—3 fogásos ebéd és vacsora) már három napi tartózkodásnál is 300 leltől nyújtunk.

Gyönyörűball, fogadó és társalgó terem, író, olvasó szalon, terraszkert. Iskolázott, fegyelmezett, magyarul is beszélő személyzet.

Minden vonatnál kényelmes autóbuszunk és tolmácsunk várja vendégeinket.

Elvünk: „Mindent a vendégért”!

GRAND HOTEL LAFAYETTE

242

Csárdás a konstantinápolyi Park-hotelben

Kemal pasa csárdása egy vöröshaju budapesti szépasszonnal

Ismerkedés a parketten — A török köztársaság elnöke ropja a csárdást a „Sárga csizmát visel a babám” című magyar nótára

Budapestről jelentik: Színhely: a konstantinápolyi Park-hotel nyári helyisége. Idő: néhány nappal ezelőtt. Az elegáns helyiség zsufolva van. A szmokingos, estélyvirulás törökök között egy kis csoport: az istambuli kikötőbe befutott Oceánia magyar utasai. Hölgyek és urak.

Éjfél után hirtelen elhallgat a zene. A következő pillanatban a zenekar rázendít a török himnuszra. A publikum, mint egy ember, felugrik és hatalmas tapsvihar tölti be a termet. Az ajtó felnyílik és

kiséretének élén belép a helyiségbe a török köztársaság elnöke:

Mustafa Kemal. Utána miniszterek, titkárok és három hölgy. Mustafa Kemal leül a számára fenntartott asztalhoz. Mindennapos vendég ebben a hotelben, ha az államügyek Konstantinápolyba szölitják. Kiséretének tagjai is helyet foglalnak, az estélyvirulás hölgyek is leülnek asztala mellé, a publikum is leül és a zenekar tangót kezd játszani.

Néhány perc sem mulik el és a török köztársaság elnöke, miután néhány harapást evett az asztalára tett jégbehűtött ananászból és néhány korty bőlét ivott, feláll és

társaságának egyik hölgytagját táncra kéri fel

s Mustafa Kemal sötétszürke zakójában már elvegyül a táncolók között. Elegánsan táncol, csupa ritmussal, ha beszél a hölgyhöz, udvariasan mosolyog, egyébként zárkózott és komoly az arca. Tánc közben

egy magyar hölgy kerül melléje, egy szép vöröshaju budapesti asszony,

— egy földbirtokos felesége. Amikor a tánc végeztével a magyar hölgy visszaül társaságához, Mustafa Kemal egy urat küld hozzá.

— Asszonyom, El Ghasi Mustafa Kemal megismerkedni óhajt Önnel.

A szép fiatalasszony — zavarában fülig elpirulva — férje kíséretében a török államfő asztalához siet. Mélyen meghajol és Mustafa Kemal kérésére leül asztalához. Vendégeit cukrozott mandulával és mogyoróval kínálja meg a török köztársaság elnöke s amikor a

zene játszani kezd, a magyar hölgyet táncra kéri fel.

Mustafa Kemal tangót táncol a budapesti szépasszonnal.

Tánc közben kedvesen elbeszélget s egyszerre élénken ezt kérdezi:

— Asszonyom, táncolna velem legközelebb csárdást?

— Boldogan.

Ezalatt a férj a hadügyminiszterrel beszél. S öt perc múlva a török zenekar — csordátalatos, milyen jól játszik! — a „Sárga csizmát visel a babám” című csárdást kezdi játszani.

Mustafa Kemal ott áll a parketten a magyar hölgyvel és nevetve csárdásozik. Ugy ropja a csárdást, mint egy magyar vidéki garnizon huszártisztje.

A parketten csak ők ketten táncolnak, később a parkett körül felállnak a vendégek, angolok, olaszok, franciák s főként a magyarok s a tánc végéig zugó ritmikus tapsai kísérik a török köztársaság elnökének táncát.

Félóra múlva Kemal elbucszik a hölgytől és férjétől és kíséretével elhagyja a Park-hotelt.

Magyar vagy német irato-románra,

román nyelvű-eket magyarra vagy németre

fordít és hitelesít

T. SELAGIAN

hites tolmács és fordító.

Cím: Arad, Kereskedelmi Iskola épülete (Kulturpalota mellett) földszint, balra első ajtó. Hivatalos órák: d. e. 10—13-ig és d. u. 4—7-ig.

3025

Asszonyok, lányok! A legújabb párisi módszer szerint 3 hónap alatt az arcápolást és az arcápoló szerek készítését megtanulhatja PİLISINÉ kozmetikában, Bul. Reg. Maria 15. — A legmodernebb gépekkel dolgozik. ☉ Legújabb arepakkolások.

A Führer akaratából

Soha nem látott ünnepséggé fejlődött a nürnbergi nagy parádé

800.000 szereplője van a 60.000 méteres filmnek, amely a nürnbergi óriási parádéről készül

Nürnbergből jelentik: A múlt esztendei nürnbergi pártnapot a győzelem pártnapjának nevezték el a nemzeti-szocialisták. Az ideinek nem tudtak ilyen lelkesítő nevet adni. Az állami apparátus mozgósítása azonban minden eddigi ünnepséget felülmúló keretek közé állította be ezt a pártnapot, amelyet az egyre hosszabbodó program tulajdonképpen párt-hétté fejlesztett.

Teljes nyolc napon keresztül peregnék le a százazreket foglalkoztató események. Nürnbergnek 400.000 lakosa van. És a 400.000 lakosú városba körülbelül 800.000 embert vonultatott fel a Führer akaratára. A birodalmi vasut

ötszáznál több különvonatot

állított be. A turakocsik és a teherautók ezrei is végtelen sorban hömpölyögnek az országutakon Nürnberg felé. A szász csoport külön virtusból gyalog tette meg az utat.

Zászlók vörös tengere

A nemzeti-szocialista seregszemle páratlan arányai természetesen teljesen felforgatták a romantikus Nürnberget. A zászlók a házakai és utvonallakkal egybefolyó vörös tengerre változtatták az ősi várost. A kávéházak, vendéglők, de számos magánház ablakában is: a Führer megvilágított képe. Az egyik kirakat fényképe mint magvető földművest ábrázolja Hitlert. Egy képen Hitler fejét aranypapírosokból kivágott csillogó glória övezi.

Az elmúlt pártnapoktól sok mindenben különbözik ez a mostani. A múlt esztendőben ugyszólván főattrakcióként a fascisták nagyszámú küldöttsége tisztelgett a Führer előtt és fogadta a Führer üdvözlését. Ma

a fascista hivatalos küldöttség is hiányzik, az olasz újságírók is törölték Nürnberget.

A különböző szónokok a beszédekben élesen polemizálnak Olaszországgal. A külföldi diplomaták jelentős része is távol maradt. Pedig egy évvel ezelőtt majdnem teljes számban jelent meg a diplomáciai kar. Távolmaradásukért némi kárpótlást nyújt a pártnap rendezőségének az, hogy a birodalmi hadsereg a nemzeti-szocializmus többi alakulatához csatlakozva szintén részt kér magának az ünneptől és dokumentálja, hogy a párt és az állam: egy.

Először van itt a szürke sereg: a munkaszolgálat hatalmas armádiája, amely tetszetős formaruháiban 80.000 embert gyűjtött össze a Nürnberg melletti sátorvárosban. Óriási üstök százai gondoskodnak itt egy hatalmas sátorváros lakóinak élelmezéséről.

Az új kutak százait ásták.

hogy ennek és a szomszédos sátorvárosnak a lakosságát elláthassák friss ivóvízzel.

35.000 vezér

A vezérek 35.000 főnyi csoportját a munkaszolgálat hada követi. Ezek távozása után vonulnak be a rohamcsapatok, végül a Hitler-

ifjuság. Az utolsó napon pedig a Reichswehr különböző alakulatai vonulnak el Hitler előtt. Mindezekhez az alakulatokhoz külön beszédet intéz a Führer.

A szervezetek és a párt vezetői teljes számban összegyűltek már Nürnbergben. A különböző szállodák előtt feszes vigyázzban álló díszőrség jelzi, hogy kinek van ott a főhadiszállása. A Hotel Deutsches Kaiser előtt kapával felfegyverzett munkaszolgálatosok állanak őrt. Itt Hierl ezredes, a munkaszolgálat vezetője lakik.

A Deutsches Hof, amelyben Hitler és kísérete szállt meg, fekete egyenruhás testőrség védelme alatt áll. A Grand Hotel előtt katonák posztolnak. Itt a birodalmi hadsereg vezetői laknak. Frick belügyminiszter a Württemberg Hofban szállt meg.

ez a világsajtó főhadiszállása is.

A zöld egyenruhás rendőrség védelme alatt áll ez a szálló. Egy másik előtt két türring-repülők szolgáltatják a díszőrséget.

A számtalan alakulat számtalan zenekart is hozott magával. Hajnaliól késő éjszkáig peregnék a dobok, harsognak a kürtök. A nürnbergi pályaudvar egyre újabb és újabb tömegeket ont a városba. Minden újabb csoport a zászlók százaival, a zászlótartók seregével, zenészővel masírozik be.

60.000 méteres film

Egy egészen fiatal moziszinésznő: Leni Riefenthal az egyetlen hölgy, akinek az ünnepegen jelentős szerep jutott. Régi párttag. Számos nemzeti-szocialista vezér bizalmát élvezi. Ő készíti a pártnap fimjét. Folyton változó kosztümben cikázik keresztül-kasul a városon. Csekély 60.000 méter hosszú filmet vesz fel. Operatőrjei számára a háztetőkön egész fakorridorokat ácsoltak össze; emelődaru állanak rendelkezésükre, hogy a legkülönb-

Déljugoszláviában kiásták az ősrégi Stobi városát,

macedoniai Fülöp és Nagy Sándor volt fővárosát

Az ókor világvárosa ugyanugy pusztult el egy éjszaka alatt, mint Pompeji — Irtóztató földrengés pusztította el vagy kétezer év előtt Stobi városát —

Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány nemrégiben a legnagyobb csendben érdekes ásatásokat indított meg Jugoszlávia déli részén, amelyeknek eredménye minden várakozást felülmúlt. A jugoszláv kormány kiásatta az ősrégi Stobi városát, amely

az ókorban a világ egyik legnagyobb metropolisza volt.

Stobit Kr. e. a IV. században alapították és e város lett később macedoniai Fülöp és Nagy Sándor fővárosa. Stobinak, mint az ókori Macedónia fővárosának több mint százezer lakosa volt és a két hatalmas macedon uralkodó gyönyörű paloták egész sorát emelte kedvenc városának. Most a városnak még csak helyét sem lehet látni a föld felszínén és ezen a vidéken rendkívül szegény nép lakik.

Stobinak ugyanaz a sors jutott csztályrésztül, mint annak idején Pompejinek, azzal a különbséggel, hogy

Stobit irtóztató erejű földrengés söpörte el a föld színéről.

Nemcsak a város, hanem egész környéke ös-

RADIO VÁLLALAT

azonnali belépésre keres

ELMÉLETILEG és gyakorlatilag tökéletesen képzett, rádiószerelésben, javításban és tervezésben TELJESEN JARTAS

rádiótechnikust.

Ajánlatokat eddigi működés ismertetésével, bizonyítványokkal „Televízió” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 3714

zőbb perspektívából öröközhessék meg a nemzeti-szocialista ünnepege minden eseményét.

A nemzeti-szocialista nőket egyébként nagyjából mellőzik a pártnapok: Csak az idősebb hölgyek, az ugynevezett Frauenschaftok képviselik magukat komoly vezetők által. A Bund der deutschen Mädchen felteringés, fekete szoknyás fiatal lányai csak vezéreiket küldhetik el. Különböző tapasztalatok alapján a múlt év óta jónak látták a fiatal hölgyek szervezetének kikapcsolását.

Éjféltkor alvóparancs

Nagyon vigyáznak a város rendjére. Éjjel tizenkét óraker életbelép az általános alvóparancs. Szigorú büntetés vár a rendelet megszegőire. A rendezők a tömeggel mulattatják a tömeget. Önmagát ünnepli a tömeg. A külsőségek pompája, fénye mögött a tartalom némileg háttérbe szorul. A pártnapnak nincsenek politikai célkitűzései. Tárgyalás, vita: ismeretlen fogalom. Az állásfoglalás helyét a parancs tölti be. Az ünneplőkre csak az a szerep vár: meghallgatni vezéreik utasítását s Heilt! kiáltani.

A legújabb elhatározások szerint a jövőben csak két évenként tartják meg a nürnbergi pártnapot. A győzelem és a korlátlan hatalom pártnapja után vajon mi lesz az 1936-os pártnap jellege?

R. L.

Trombitás-pensio BALATONLELLE.

A Balaton partján.

2400 m-es parkkal. — Saját strand a házban. Szobák, folyó hideg-meleg vízzel, naponta 4-szeri bőséges étkezéssel főszezonban személyenként 7—9 pengőig. Elő és utószezonban személyenként 5—6 pengő.

Gyermekeknek 50% kedvezmény. 10 napi tartózkodás után 60% vasuti kedvezmény. Több személy után árkedvezmény. — Bővebbet: 424

Trombitás-pensio Balatonlelle.

HIREK

— **IDŐPROGNÓZIS.** A légáramlás gyengül, néhány helyen esetleg még záporosó várható. A hőmérséklet alig változik. Hajnali ködképződés lehetséges.

— **AZ ARADI KÖZLÖNY LEGKÖZELFBBI SZÁMA** a szombati Kisboldogasszony-iünnep miatt kedden reggel a szokott időben jelenik meg.

— **Károly király elutazott a sármisegethuzai ásatásokhoz.** II. Károly király, aki tudvalevőleg Arad megyében vadászaton volt — ma délután 4 óra 35 perckor külön vonattal Timisoarara érkezett. A király vonata tíz percig vesztegelt az állomáson, majd Fibis felé indult, hol tudvalevőleg a Fundatia Carol egyik tanár és diákcsoportja néprajzi tanulmányokat folytat. A király két órát maradt Fibisen, hol részt vett a tiszteletére rendezett ünnepségen, majd különvonattal este kilenc órakor Timisoaran át Aradra utazott, ahonnan folytatta útját a Hatieg melletti Sarmisegethuzára. Ennek a községnek határában tanárokból és diákokból álló csoport folytat ásatásokat és ennek során sikerült régi római aréna romjait felszínre hozni. A király az ásatásokat tekinti meg, majd részt vesz az alapkövetelési ünnepélyen. Ugyanis a római arénát régi formájában akarják visszaállítani.

— **Vaida és Maniu Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Vaida Sándor ma reggel Hatieganu Emil dr. kíséretében megérkezett a fővárosba, a hol Anghelcsennál, a Banca Nationala volt kormányzójánál lakik. Maniu ma reggel indul el Sotavatóról és ma este érkezik meg a fővárosba.

— **A berni kisebbségi kongresszus mai napja.** Bernből jelentik: A kisebbségek kongresszusán a rutének képviselője éles hangon bírálta a cseh kormány kisebbségi politikáját. Kifogásolta, hogy Prágában gyarmatként kezelik a Ruthénföldet és vonakodnak megadni önkormányzatát.

— **Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara küldöttsége Bratianu Dinu előtt.** Lapunk más helyen beszámolunk arról, hogy Bratianu Dinu az országos liberálispart elnöke szombaton Aradra érkezik és ez alkalommal számos küldöttség járul eljele. *Mateescu* István vezérigazgató, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke a Kamara kerületében működő kereskedelmi és ipari deputációt vezető Bratianu elnökhöz, akinek mindenekelőtt köszönetet mond azért, mert oroszlanrésze volt abban, hogy az aradi Kereskedelmi és Iparkamara nemcsak megmaradt eddigi székhelyén, hanem kerületi Kamarává alakult át. Ez alkalommal *Mateescu* elnök arra is felkéri Bratianu Dinut, hogy a folyamatban lévő speciális aradi kereskedelmi és ipari ügyek kedvező elintézése érdekében sürgősen érvényesítse befolyását a különböző minisztériumokban.

— **Vörhenyjárvány dühög Romániában.** Bucurestiből jelentik: Romániában vörhenyjárvány dühög. Egy hónap alatt 100 halálet történt. A hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket.

— **Pusztító felhőszakadás Cernautiban.** Cernautiból jelentik: Az utóbbi napok felhőszakadásai súlyos károkat okoztak. A Negruzzi ucca tizenkét háza beomlott, a villamosművet és a tüzoltó-laktanyát is beomlás fenyegeti.

— **Katonai repülőgép katasztrófája.** Brasovból jelentik: A brasovi repülőgépgyár ma adott át a forgalomnak egy Botez-típusú új repülőgépet, a melyet egy katonai pilóta próbált ki, aki Bucuresti felé repült. A gép — eddig ismeretlen okok miatt — a Tömösi-völgyben lezuhant. A zuhanás 1000 méter magasból történt és a pilóta halálával végződött. A szerencsétlenség részletei és a pilóta neve még nem ismeretes.

— **Autókatasztrófa Lausanne és Geni között.** Genfiből jelentik: Egy gépkocsi, amely Lausanneból Genf felé tartott, az uton elütött két gyalogjártót. A sofőr a baleset után félrerántotta a kormányt, mire az autó lezuhant a több ezer méter magas töltésről. Öt utasa közül ketten meghaltak, hárman pedig súlyosan megsebesültek.

— **Új röntgenkészüléket vásárol a tudószanatórium.** A városvezetőség hozzájárult, hogy a tudószanatórium 110.000 lej értékben új röntgenkészüléket szerezhesen be árlejtés útján. A szükséges összeget az intézmény maga teremti elő.

Ha szereti egészségét,
Ferment-ecettel savanyíts!
Ezért a jót szeressük:
Salátához, uborkához
Ferment-ecetet vegyünk!

Kapható minden jobb fűszerüzletben ½ és 1 literes üvegekben.

— **Híres bécsi jogász tragikus halála Budapesten.** Budapestről jelentik: A fővárosban most folyó nemzetközi jogi kongresszus egyik résztvevője, Münz Zsigmond híres bécsi jogász, aki az argentinai lapok tudósítója is egyben, ma reggel a Gellért-szállodában levő lakásán a fürdőszobában agyszélhűdés következtében hirtelen meghalt. A 75 éves öreg ur haláláról értesítették a kongresszus vezetőségét.

— **Rádiós kémirodát lepleztek le Mandzsuriában.** Londonból jelentik: Mandzsuriában a japán rendőrség letartóztatott négy kínait, akik Keamuo városában egy gyógyszerárban elrejtett rádió leadóállomásról fontos katonai titkokat adtak le. A kínaiak megszerezték a mandzsuri japán csapatok felvonulásának adatait és azokat a szovjet távolkeleti haderejének vezérkarához továbbították.

— **Megdrágult a sertés.** Aradváros árkmaximáló ülésén a mészárosok képviselőjének kérelmére a sertés hus és a zsirneműek árait mérsékelten emelték. Az új maximális árak a következők: marhahus I. 16 lej, marhahus II. 12 lej, borjúhús I. 25 lej, borjúhús II. 12 lej, Sertés-hus I. 28 lej, sertés-hus II. 25 lej, Zsir kg-ja 34 lej, nyári szalonna kg-ja 26 lej, hárj kg-ja 20 lej.

Kiállítják a csihágói világkiállításon az alexandriai mágikus mumiát

Az alexandriai híres „Magic Mummy” a magikus mumiát, amelyről azt állítják, hogy ha egy beteg megérinti, meggyógyul tőle, a napokban becsomagolják és elszállítják Chicagóba, hogy ott bemutassák a világkiállításon. Ezt a mumiát, amelyről a British Muzeum tudósai azt mondják, hogy egy több ezer éves egyiptomi dinasztia hercegnőjé, negyven évvel ezelőtt egy alexandriai régiségkereskedő vásárolta meg egy laikus angoltól, aki Egyiptomból való elutazása alkalmával „Nem akart magával fölösleges holmikot cipelni.” E mumiának több csodálatos gyógyítást tulajdonítanak és számos angol katonának megvan győződve róla, hogy azért kerültek ki sértetlenül a világháborúból, mert megérintették az egyiptomi hercegnő pólyákba csavart mumiáját.

— **A bécsi gyermekvonat Aradról kedden, 11-én délután megy vissza a nyaraló bécsi gyermekekkel.** A gyermektartó családok kéretnek, hogy a gyermekeket a jelzett időben délután 3—5 óráig a vasutállomásra kísérjék ki.

Fehérnemű és paplan

különlegességek

Ruttkay & Botye 404 cégnél.

— **Halálozás.** Varga Nagy András életének 77-ik, házasságának 36-ik évében csütörtökön reggel nyolc órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Halálát feleségén, született Riegeisz Lujzán kívül gyermekei és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése szombaton délután 5 órakor megy végbe a Str. Metinau 6. számú gyászházból.

— **Megfizeti a város az ellopott telefonhuzalok árát.** Ismeretes, hogy a PTT 63.000 lej értékű ellopott telefonhuzaljának értékét a várossal kívánja megfizettetni. A város a fizetést megtagadta, mire a timisoarai revíziós bizottságnál döntésre vitték a kérdést. A revíziós-bizottság szerint a városnak kell megfizetnie az összeget. A városvezetőség a döntés értelmében elhatározta, hogy a jövő évi költségvetésébe veszi fel az összeget.

Szüilők!

Gyermekeik sorsát az iskolai évekre megkönnyítik, ha

Friedmann Imréné

román-német, francia tannyelvű ovodájába iratják. (Ortutay-palota.) 8616

— **A Mentősorsjáték húzása vasárnap délután 9 órakor a timisoarai városházán nyilvánosság előtt lesz megtartva. A húzás eredménye vasárnap délután 4 órakor a Goldschmidt Bank kirakátaban ki lesz függesztve. A nyeremények húzása után azonnal készpénzben kifizetik.**

Kezdő és haladó urileányok, kézimunkára való tanítását vállalom. Dr. KILÉNYI ALBERTNÉ, Bulev. Reg. Maria 17. — Érdeklődés: d. e. 1—1, d. u. 5—6.

nemes MÁRKUS EMILNÉ

kosmetikai intézet

Budapest, IV., Veres Pálné-u. 4./6.

a kezdődő kurzusra még néhány intelligens tanítvány tökéletes kiképzését vállalja legrovidebb idő alatt. 306

— **„Arad Ipara és Kereskedelme”** címen izlées kiállításban közgazdasági könyv jelent meg Aradon, amely felöleli ugy Arad kereskedelmének, mint a város jelentős ipari és kereskedelmi vállalatainak történetét. A könyv — amelyet szerkesztői az aradi kereskedelem és ipar propagálása érdekében díjmentesen küldenek szét a megyébe, valamint az ország összes részeibe — két nyelven: románul és magyarul közli ugy az elméleti cikkeket, mint a vállalatok ismertetéseit. A 180 oldalú kitévő album vezető cikkét *Mateescu* István, az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara elnöke írta. A kamara elnökének irásán kívül *Domán* Sándor, *Pacuraru* Brutus, *Reinhart* Gyula és *Engel* Gyula cikkei emelik a könyv színvonalát. Az album három részre oszlik. Az első rész a nagyiparral, a második a nagy- és kiskereskedelemmel, a harmadik pedig Arad kisiparával foglalkozik. A könyvet *Bakács* Gyula, a Kereskedők Lapja arad-bánsági szerkesztője és *Molnár* Tibor, az Aradi Közlöny belső munkatársa szerkesztették.

— **Házasság.** Pribán Kató és Veres József ma este 6 órakor tartják esküvőjüket a minorita-atyák templomában.

— **Megépítik az óvodát a Libás-dűlőben.** A libásdűlői lakosok kérelmére a munkástelepen a város új óvodát létesít. A közeljövőben a városi iskolabizottság kijelöli az erre a célra megfelelő épületet.

— **Az Aradi Általános Takarékpénztárnál vásárolt sorsjegyek közül a következő számok nyertek:** Lei 60.000 No. 2246. Lei 20.000 No. 8732, 78703. Lei 15.000 No. 2155, 5156, 8731. Lei 5.500 No. 2157, 2159, 2185, 2242, 2244, 2164, 2178, 2199, 2209, 2231, 4058, 4063, 4082, 4089, 4075, 4091, 4080, 4081, 4090, 4092, 4079, 5188, 5197, 5196, 8708, 8711, 8781, 8782, 8793, 8714, 8789, 8701, 8724, 8763, 8778, 19413, 19411, 19440, 19430, 26402, 26916, 26915, 28172, 28174, 28197, 28162, 28169, 28183, 28170, 28171, 33084, 33071, 33098, 37866, 37872, 37894, 37871, 37889, 37872, 39860, 39871, 39853, 39855, 39880, 39891, 41572, 41597, 41588, 41554, 41574, 41571, 44486, 44488, 57422, 57359, 57398, 57459, 57481, 57421, 57432, 57438, 57375, 57490, 57451, 57449, 57500, 57418, 57436, 57498, 60015, 60019, 60021, 60065, 60060, 60100, 60016, 60058, 60066, 60076, 60080, 60085, 60092, 60006, 60011, 60025, 60042, 68463, 77423, 77418, 78710, 78713, 78747, 78749. Fenti nyerményeket pénztárunknál készpénzben azonnal kifizetjük.

URANIA

MA, szombaton és vasárnap 8 (mérs.)

5, negyed 8 és negyed 10 órakor

PREMIER!

Meghalok

érted...

A mai rohanó élet romantikája.

Miriam Hopkins

Frederic March

George Raft

és szenzációs trükkfilm:

Popeya, a matróz!

Vasárnap d. e. fől 12 órakor

MATINÉ!

Manci és babája!

— Az állami osztályosjáték 5-ik osztályának huzási eredményei 1934. szeptember 7-én, 7-ik huzási napon. Lei un milion — egy millió No. 28220. Lei 150.000 No. 5697, 32252. Lei 60.000 No. 22614. Lei 40.000 No. 1343, 16195, 32267. Lei 20.000 No. 6245, 7976, 9748, 49904 és még 1689 nyeremény Lei 15.000 és 5.500 között. — Össznyeremények: Rendes nyeremények 26195, pótnyeremények 5 drb. Lei 1.000.000, mozgójutalmak 4 drb. egy-egy milliós és a 8.000.000-ós főnyeremény. Kisorsolva: 11675 rendes nyeremény. Kisorsolandó még: 14525 rendes nyeremény, 4 drb. mozgójutalom, 5 drb. egy-egy milliós pótnyeremény, az 5.000.000-ós nagyjutalom, mely felosztható 5 drb. 1—1 milliós jutalomra és a 8.000.000-ós főnyeremény. A huzás szeptember hó 26-ig tart.

— Elegáns ékszerüzlet emeli az aradi korzó fényét. Fischer Sándor ékszerész, akinek eddig a Bratiánu-uccában volt ékszerüzlete, szeptember elsején átköltözött a Dácia kávéház melletti üzlethelyiségbe. A szép üzletnek és a kirakatainak, amelyben a modern ékszerek, aranyórák, karkötők, gyűrűk, cigarettatárcák egész tömege van felhalmozva, már az első napokban igen sok nézője akadt. Fischer Sándor ékszerüzlete már csak azért is kedvelt az aradiak előtt, mert saját műhelye van és finom munkával itt készíti el, az órákat kivéve, az üzlet ugyyszólván minden ékszerárúját. Ez lényegesen olcsóbbá teszi a boltot, amellyel pedig árúja tartós, mutatós, finom és értékes. Most, hogy az üzlet a főtérre költözött még nagyobb népszerűségnek örvend. Villogó transzparense, szép kirakata önkéntelenül is megállásra késztetik az arra haladókat. A fiatal aradi ékszerkereskedő üzlete csakhamar legkedveltebb bevásárló helye lesz Arad elit közönségének. Azonkívül, hogy olcsó beszerzési forrás, órajavitásokat, forrasztásokat és mindennemű javítást a leggyorsabban elkészít.

— Uj nyerőszámok. Bucuresztől jelentik: Az osztályosjáték mai huzásának eredményei: 1 milliót nyert: 28.220, kétszáz ezer lejt nyert a 7176, százötvenezer lejt nyert az 5967 és a 32.252, hatvanezer lejt pedig a 22.614. számú sorsjegy. Negyvenezer lejt a 16.195 és az 1343. huszezer lejt pedig a 49.904. számú sorsjegy.

Régi, teljesen megbízható óvadás-képes fővárosi cég.

képviselőket keres

Bucuressti és Regát részére.

Részletes ajánlatok „MERCUR” hirdető irodához, Bucuressti, Str. Sárindar 12. „Kapitalkräftig” jelige alatt intézendők.

— Az Aradmegyei Takarékpénztárnál vásárolt sorsjegyek közül a Loteria f. hó 3. 4. és 6.-i huzásain a következő számok nyertek: Lei 100.000 No. 11868. Lei 20.000 No. 66577. Lei 10.000 No. 9435. Lei 5.500 No. 9409, 9444, 10902, 10905, 10919, 10947, 11494, 11861, 19517, 21057, 21058, 25733, 25739, 25750, 25756, 25771, 25794, 27322, 27349, 29946, 29954, 29963, 29965, 29982, 34701, 34709, 34717, 34734, 34746, 34780, 34784, 34789, 35905, 35918, 35924, 35947, 35989, 54403, 54424, 54431, 54432, 54439, 54444, 54447, 54500, 76762, 76777, 76778, 76792, 77012 és 77013.

Pályázati hirdetés.

A buteni róm. kath. hitközség kántori állás betöltésére pályázatot hirdet.

Állást elnyerni óhajtok írásbeli ajánlatukat fizetési igény megjelölésével a Pléhánia Hivatalnál Buteni (jud Arad), adták be. Természetben lakás, kerttel biztosítva. Nyugdíjas tanítók előnyben.

Állás október 1-én töltendő be.

3729

EGYHÁZKÖZSÉG.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOJTEK: Bulev. Regina Maria.

EERNÁT: Lángá Gará (vasútállomásnál.)

DANCIU: Piața Mihai Viteazul.

BERGER: Calea Saguna.

— VASÁRNAP az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ANGEL: Piața Catedralei.

KESZTENBAUM: Str. Ghița Birta.

OMESCU: Bulev. Regina Maria.

— HÉTFŐN az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

RÉNYI: Bulevardul Regina Maria.

KAIN: Piața Avram Iancu.

NJEDERMAYER: Piața Sf. Sava.

— Orvosi hír. Dr. Fischer Mona gyermekorvos, a szegedi egyetemi gyermekklinika v. tanársegéde rendeléseit Str. Romanului 7. szám alatt megkezdi.

— A Bánáti Bankegyesület Részvénytársaság felkéri igen tisztelt betevőit, hogy az intézet helyiségeiben betétkönyvecskéikkel jelentkezni szíveskedjenek.

— Uj folyóirat Aradon. Erdély irodalmi bércsein, ma egy újabb, friss forrás fakadt. Vízét, a magyar írást minden kulturszomjas olvasónak meg kell ízlelnie. A frissen szedett szőlő zamatos nedvével együtt ez az új sajtótermék, a „Haladás” is a közönség asztalára kerül izkeses, modern képes címlappal, bőséges tartalommal, melyből megemlíjük: Szántó György vezércikkét: „Évek lépcsőjén”, Körmeny Ferenc (Budapest) novelláját: „Az arany koldus”-t, Bárd Oszkár (Galgó) és Erdélyi Ágnes (Oradea) verseit, Liebermann Béla: „Párisi riportját”, Molter Károly (Tg. Mures) „Sündisznó” című humoros történetét, Firdusi perzsa költő fantáziáját „A repülő trónus”-t F. Faragó Juci (Satumare) finom írását „A velenű csepckendő”-t, M. Maur fiatal román író „Esőben” című hangulatos munkáját Guttman J. fordításában, Gergely Miklós novelláját: „Naplementék a Maros mentén”, Tabéry Géza és Szentiványi Elek cikkeit a két legkomolyabb aradi református papjelöltől: Balajthy Jenő episcopia-bihorului-i és Nagy Zoltán padureni lelkészről, a két jelölt arcképével. A nivós tartalmu lapot ezenkívül még több szórakoztató apró rovat, portrék, cikkek, viccek, képek, rajzok, stb. teszik változatosabbá. A nagy formátumu lap ára példányonként 12.— lei. Előfizetés egy évre 300, fél évre 150, negyed évre 75 lei. Megjelenik havonta kétszer.

VILLÁNYI Elegáns BUDAPEST,
SZÖRMEBUNDA Tartós Kigyó-u. 5.

— A nyomdászok ma esti szüreti mulatsága, mely a Gutenberg Otthonban fog lezajlani, igen nagy sikerűnek ígérkezik. Elsőrendű zene, kitűnő ételek és italok, reggelig tartó tánc.

— Egy barátságos arc és egy egészséges, tiszta arcszin mindig szimpatikusak. Barátságos ugyan mindenki lehet és aki nem rendelkezik egy jó arcbőr felett, azt egy rendszeres bőrápolással az elismert Nivea-Creme által elnyerheti.

— Teodor Selagian, keresk. isk. tanár román és német nyelvtanfolyamain folyó évi október 1-én kezdődnek. Külön tanfolyamok a kezdők, haladók és gyakorlók részére havi 100 lej tandíj mellett esti órákban. Bővebbet minden nap 10—13 és 16—19 órakor a Kereskedelmi iskolában (Kulturpalota mellett), földszint, balra, első aító.

— Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete felkéri tagjait, kik az egyesület rendezésében a Berlitz-iskolában tartandó román, francia, német, angol nyelv és gyorsírás kurzusokon résztvenni óhajtanak, beiratkozás végett az egyesület irodájában Str. Romanului No. 6. sürgősen jelentkezzenek. A tanfolyamok folyó évi október hó 1-én kezdődnek és azok Egyesületünk által kiállított igazolványok alapján látogathatók.

Hirdetmény.

Az Arad-csanádi Gazdasági Takarékpénztár Rt. ismételtén felkéri a betéteseit, hogy az

idő előrehaladottsága folytán sürgősen, de legkésőbb folyó hó 15-ig

saját jól felfogott érdekükben az intézet helyiségeiben betétkönyvükkel megjelenni szíveskedjenek a Mezőgazdasági és városi adósságok szabályozásáról szóló törvény 52. paragrafusában foglalt egyezség megkötése végett; miután az idő előrehaladottsága folytán az intézet most már kénytelen lesz a betéteseknek fizetendő quota megállapítása végett a törvényben megjelölt bizottságot igénybe venni.

Ezuttal utóljára intézünk felhívást betevőinkhez, emélfogva leszögezni kívánjuk azt, hogy mi mindent elkövettünk az irányban, hogy betéteseink figyelmét felhívjuk arra, hogy az egyezség megkötésével első sorban saját érdeküket szolgálják, ha tehát utólag kedvezőtlenebb elbánásban lesz részük, úgy azt saját magatartásuk eredményének tulajdonítsák.

Megjegyezzük, hogy az egyezségi ajánlat alapját képező számbeli adatok az az iránt érdeklődő betéteseknek mint eddig, ez után is rendelkezésükre állanak.

3729

Arad-csanádi Gazdasági Takarékpénztár Rt.

Őszi kabát és ruhaszövetek óriási választékban érkeztek

WEISZ SÁNDOR

dívatáruháza

Strada Bratianu No. 2.

Az aradi református lelkészválasztáshoz

Chisineu-Crisről jelentik: Vasárnap bon-takozik ki annak a hosszadalmas harcnak a végkifejlése, amely az aradi református lelkészi állás betöltése körül fejlődött ki. Mind az a sok taktikázás, szó- és röpiratharc, ami eddig lezajlott, egy szűk kis szavazó-urna falai közé szorult: mert most, vasárnap a leadott érvényes szavazatok döntenek afelett, hogy kit állított a közbizalom Arad református társadalmának élére.

Chisineu-Cris református magyarsága még mindig élénk emlékezetében őrzi azoknak a látogatását, akik a padureni-i lelkészlakban Nagy Zoltánt hívták meg az aradi lelkészi szék betöltésére. És annak ellenére, hogy a presbiterium megváltoztatta eddigi terveit, amelyek egy pályázat kiírására vonatkoztak, a próbaválasztáson mégis csak úgy alakult ki a tényleges helyzet, hogy végre is kiírják a pályázatot, amely alkalmat adott minden lelkésznek arra, hogy érdeme szerint megpályázhassa a megüresedett lelkészi állást.

Nagy Zoltán hiveinek tábora bizik abban, hogy a titkos szavazás jelöltjük javára dönt el az egy éve huzódó, nyílt kérdését Aradváros református magyar társadalmának. Ez a bizalom érzik meg a padureni-i lelkészi lakban is, ahol Nagy Zoltán várja a vasárnapi titkos szavazás eredményét. Magáról nem sokat beszél; azt mondja, hogy ő az aradi magyar reformátusok becsületérzésére támaszkodik és meg van győződve arról, hogy a nép szava ezuttal az Isten szava is lesz. Ezután az édesanyjáról beszél, akitől rendíthetetlen kálvária hitét kapta. Szívesen beszél a tíz év óta szakadatlanul tartó és soha nem szünetelő munkálkodásáról, amelynek meg vannak a gyümölcsei is.

— Vannak dolgok. — mondja, — amelyek az irás szerint még az angyalok sem tudnak, csak egyedül az Isten. Aki vasárnap fogja eldönteni az ő bölcsessége szerint, hogy ki lesz az aradi református lelkész? Ez egyedül az ő szuverénitásának az ügye. Az ő határozata ellen semmit sem tehetünk, csak annyit, hogy lehajtott fejjel mondjuk el imánkat: „Uram, legyen meg a te akaratod!”

— „Az iparos” legújabb száma is érdekes, névös. Reinhardt Gyula főszerkesztő a vasutnak az autobuszvállalatok ellen megindított konkurrenciájáról írt bíráló cikket.

— Gyomor- és bélhurut, az emésztés hiányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium s gyomorsávtultergés az enyhe, természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által legtöbbször rövidesen megszűnnek.

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a n. b. fővá. szűk közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt folyó évi szeptember hó 9-én, vasárnap — kedvező idő esetén — az áramszolgáltatás szünetelni fog. Reggel 8 órától déli 12 óráig: Bul. Carol, Bul. Dragalina, Malul Muresului, Calea Saguna, Str. Stroescu, Str. Eminescu, Str. Brancovici, Str. Baritiu, Str. Gh. Lazar, valamint az ezen utcák által határolt részeken.

FIGYELEM!

Tíz finom cigarettát elegáns csomagolásban 12 Lei

A CIGARETTA NEVE?

UNIREA

12 lejért 10 UNIREA cigarettát kaphat szép dobozba csomagolva. AZ UNIREA CIGARETTAK nikotinmentesítve vannak, szopóka nélkül, azok nagy és elegáns. AZ UNIREA CIGARETTAK megőrzik illatukat és egyesítik magukban a legfinomabb cigaretták ízét és aromáját, amellyel, hogy NIKOTINMENTESEK.

SZIVJON UNIREA CIGARETTAT!!

SPORT KÖZLÖNY

Legjobb összeállításban veszi fel a küzdelmet az AMEFA a Venus ellen

Megirtuk, hogy vasárnap az AMEFA a bucaresti-i Venus ellen játszik a nemzeti bajnoki mérkőzések során. Az AMEFA egész héten át tartó tréninggel készülődött a vasárnapi találkozásra, amely a szezon egyik legkimagaslóbb sporteseménynek ígérkezik. Az AMEFA vezetősége a csütörtöki tréning alapján összeállította csapatát, amely a következő:

Bugarlu, Reinhardt, Kovács, Lingurár, Dvorzsák, Tóth, Cucula, Magold, Blaskovits, Szurdi, Podruschek.

Az AMEFA vezetőségének munkáját megnegyezte az a tény, hogy a játékosok közül

többen sérültek, így Szinder, Csajka és Szabó nem jöhettek a sérüléseik miatt számításba. Az összeállításnak meglepetése Szurdinak a csatársorba való helyezése volt, de bizonyos, hogy ez a kitünő játékos is meg fogja állni helyét. Az AMEFA a pillanatnyilag legjobb összeállításban veszi fel a küzdelmet a Venus ellen. A mérkőzés délután 4 órakor kezdődik a Gloria-CFR sporttelepén. A meccs iránt nagy érdeklődés mutatkozik és ezért az AMEFA vezetősége vasárnap reggel 8 órától a Fehér Kereszt szálloda halljában elővételi pénztárt állít fel. Az elővételi pénztár déli egy óráig működik.

CAA bejelentette, hogy részt vesz a Nemzeti Bajnokság B-csoportjában

A CAA vezetősége Bucurestiből értesítést kapott, amelyben hivatalosan tudatták az aradi klubbal, hogy a futbalcsapatát a nemzeti bajnokság „B” csoportjába sorozták. A leiratban tizedikéig kérnek választ arra nézve, hogy a CAA a Consiliul Federal döntése alapján jogot formál arra nézve, hogy a futbalcsapatát a nemzeti bajnokság „B” csoportjában meginduló bajnoki küzdelmekben indítsa. A CAA vezetőségétől nyert értesülések szerint, a klub már bejelentette, hogy részt vesz a nemzeti bajnokság „B” csoportjában szeptember 16-ika után meginduló bajnoki mérkőzésekben. A bejelentéssel egyidejűleg a CAA befizet két képpen a központ pénztárába 5000 lej összeget. Ezenfelül a CAA most már a nemzeti bajnokság „B” csoportjának résztvevője hivatalosan is. A vasárnapra kisorsolt CAA—Juventus elsőosztályú bajnoki mérkőzés elmarad, illetve azt barátságos jelleggel játszik le.

Csonka forduló lesz az aradi elsőosztályú bajnokságban

Vasárnap teljes üzemmel kellett volna megindulni Aradon az elsőosztályú bajnoki mérkőzéseknek, azonban a teljes fordulóból csonka forduló lett, mert több mérkőzés, részint a Román Kupameccsek, részint a CAA magasabb osztályba való sorozása miatt elmarad. Így a Transylvania—Tricolor mérkőzés azért marad el, mert a Transylvania Déván Román Kupa meccset játszik a Corvin együttesével, míg az Intelegera—SGA bajnoki mérkőzés azért szenved halasztást, mert az SGA viszont Simerián játszik az ottani CFR csapat ellen Román Kupa mérkőzést. Aradon ezek szerint vasárnap a tervezett öt elsőosztályú bajnoki mérkőzésből csak kettő nyer lebonyolítást. Az AMEFA—Venus mérkőzés előtt, délután 2 órai kezdettel a Soimi—CFR R. A.—Unirea meccs lesz, itt igen erős küzdelmet fog vívni egymással a két újjászervezett együttes. Micalacan az Olimpia—PTT épülő pályáján a Hakoah és az Olimpia csapatai mérkőznek meg a bajnoki pontokért. Ezen a meccsen a két egyforma képességű csapat ütközik meg egymással, az eredmény nagyon közel lesz a döntetlenhez.

O Országos atlétikai verseny Oradeán. Az oradeai „Esta-Sun” Atlétikai Klub szeptember 9-én országos jellegű atlétikai versenyt rendez, melyre ezuttal is felhívja az itteni atlétikai egyesületek figyelmét. A versenyre benevezni a verseny napján a helyszínen is lehet.

O A PTT mérkőzik a Hakoahal vasárnap. Az aradi PTT csapata vasárnap mérkőzik új pályáján a Hakoah csapatával. Az új futballpályán, amely Micalacan van, az érdekesnek ígérkező meccs pontosan délután 2 órakor kezdődik, hogy a közönség kényelmesen elérhesse a többi sporteseményeket is.

Nagy az érdeklődés a vasárnapi Admira—Bologna-FC Középeurópa Kupa-döntő iránt

Bolognából jelentik: Szerdán Bécsben játszották le az idei Középeurópa Kupa döntőjének első meccsét, amely, mint ismert, az Admira 3:2 arányú győzelmével végződött. A második döntőt vasárnap játszik le Bolognában és annak ellenére, hogy az Admirának egy gólos előnye van, a Bologna FC csapata megnyerheti a döntő meccset. A Középeurópa Kupa eddig hétszer került kiírásra, melyeknek győztesei a következő csapatok voltak: 1927-ben: Sparta, 1928-ban: Ferencváros, 1929-ben: Újpest, 1930-ban Rapid, 1931-ben: Vienna, 1932-ben Bologna, 1933-ban: Austria.

O Görögország rendezi a második Európa-bajnokságot. Athénből jelentik: Torino után a második atlétikai Európa-bajnokságot Görögország rendezi meg. Az olaszországi Európa-bajnokság után ezeket a találkozásokat rendszeresítik és négyévenként rendezik meg az Európa-bajnokságokat, éppen úgy, mint az olimpiaszokat. A második Európa atlétikai bajnokságokat ezek szerint 1938-ban Athénben rendezik meg.

O A „Transylvania” sportegylet felkéri társ egyesületeit és azon magánosokat, akik szeptember 2-án a zászlószentelés alkalmával, a zuhogó eső miatt akadályozva voltak zászlószegőiket az új klubzászlóba beverni, hogy most szombaton, szeptember 8-án este fél 9 órakor, a Calea Saguna 194. alatti klubhelyiségben sziveskedjenek megjelenni.

UJSÁG

budapesti napilap
állandó ingyenes melléklettel

minden pénteken minden vasárnap
rádiómelléklet teljes mélynyomású képes és európai műsorral, szüveges melléklet

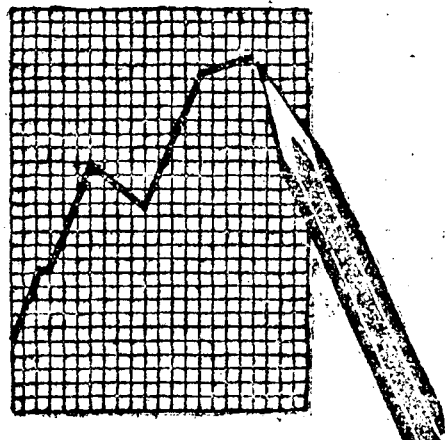
Kérjen mutatványssámat!

UJSÁG kiadóhivatala
BUDAPEST 62, postafiók 282,

Előfizetés megrendelhető a
Löbl Hírlapirodában Arad.

reklámélet

feljavitja az ön üzleti forgalmát mert ötleteket ad, segít, informál

szerkesztő: Balogh Sándor

évi 530 lej előfizetésért díjtalanul megkapja: naményi—dr. herman—nédel „a reklám” című szakkönyvét, 300 oldal terjedelemben, 60 műmelléklettel, bolti ára 720 lej.

Kiadóhivatal: Budapest, Bálvány uccsa 12. szám

Nagyszabású utjavítási programot dolgozott ki Aradmegye vezetősége

Aradmegye vezetősége nagyszabású utjavítási programot dolgozott ki a megye számos járásának érdekében. Rövidesen két és félmillió lej értékben hirdet árlejtést a megye a szükséges törött kő beszerzésére. A sebisi, radnai és a halmagyi járásokban maga a lakosság gyűjt követ, hogy ezzel rekompenzálja a megyének a tavaszi ingyen-kukorica-adományokat. Szeptember hó 20-án dől el a sebisi—buteni-i új, három és félmillió lejes vasbeton-híd építkezésére hirdetett árlejtés eredménye is.

Itt írjuk meg, hogy a megyei prefektúra előterjesztésére S assu földmivelésügyi miniszter P iso János erdőigazgatót, Arnaut Miklós timisoarai erdőfelfüggyelőt és Groza János dr. megyei prefektust kinevezte abba a bizottságba, amelynek az lesz a feladata, hogy a még ki nem elégitett aradmegyei községek legelőigényeit rendezze a lehetőségek szerint. A bizottság az 1932-ben hozott idevonatkozó törvény alapján kezdi meg munkáját, amely úgy intézkedik, hogy az állam kisajátítási árban, részletfizetésre adhat újabb területeket legelői célokra az állami erdőkből.

Groza János dr. megyei prefektus inter-
venciójára egyébként a Betegségélyző Pénztár számos aradmegyei község közös, 960.000 lejes tartozását oly értelemben hajlandó csökkenteni, hogy ha 50 százalékát a tartozásnak kifizetik, úgy a másik felét teljesen elengedik. Mindez abban az esetben érvényes, ha a tartozás 50 százalékát még ez év folyamán rendezik.

Amint ismert, Aradmegye 225 községének mintegy 43 millió lej adóssága van, amelyeket nem tud rendezni. A napokban külön főszolgabírói értekezlet foglalkozott ezzel a problémával és elhatározták, hogy minden egyes járásban a főbírák személynél fogják felülvizsgálni ezeknek az adósságoknak mibenlétét. Ezzel kapcsolatosan a főbírák egyeztetési akciókat fognak kezdeményezni, hogy az egyes községeket ilymódon szabadítsák meg nyomasztó adósságaiktól.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Gyümölcs-kirakatverseny lesz Aradon e hó 14-től 21-ig

Fontos értekezlet a Kereskedelmi, Ipar- és a Mezőgazdasági Kamarában
— Csak jó márkájú hegyaljai bort vesznek a külföldön — Érdekes vita az export akadályairól

Arad és Aradmegye közgazdasági életének és közigazgatási hivatalainak vezetői az aradi Mezőgazdasági Kamarában értekezletet tartottak, amelyen Groza János dr. prefektus, Marsieu Iustin dr. volt prefektus, a Mezőgazdasági Kamara elnöke, Vătan esperes, Filotti Zamfir rendőrprefektus, Pacuraru Brutus, az aradi kerületi Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, Piso mérnök, állami erdőtarácsos, Igrisan tanfelügyelő, Crisan Ascaniu, a liceum igazgatója, Ispravnic Sever dr. ügyvéd, az aradmegyei szőlőbirtokos szindikátus elnöke, Engel Gyula szövetkezeti elnök, Iancu gazdasági felügyelő, Spineanu iskolaigazgató jelentek meg.

Az értekezletet a prefektus kívánságára a vármegyei gazdasági tanács hívta össze, hogy határozzon a fölött: lehetséges volna-e Aradon e hó 14-től 21-ig gyümölcs-kirakatversenyt, vagy gyümölcskiállítás rendezni.

Az ülésen igen széles keretek között vitatták meg ezt a fontos kérdést és egyhangúlag megállapították, hogy az idő rövidsége miatt lehetetlenség a gyümölcskiállítás megrendezése, mert az sikertelen volna és a fűsző miatt senki sem vállalhatja a felelősséget. Mivel azonban az aradmegyei gyümölcs terjesztése érdekében feltétlenül tenni kell valamit,

az értekezlet kimondta, hogy szeptember 14-től 21-ig gyümölcskirakatversenyt kell rendezni Aradon.

Azonnal bizottságot is küldtek ki, amelynek elnöke Marsieu Iustin dr., tagjai pedig a Kereskedelmi és Mezőgazdasági Kamarák megbízottjai, akik részletesen kidolgozzák a kirakatversenyyel kapcsolatos teendőket. Szombaton délelőtt tanácskozássra ül össze ez a bizottság, hogy a siker érdekében a teendőket sürgetően megbeszélje.

Külön piac a fajgyümölcsök számára

A két szakkamara képviselői hangsúlyozták a Mezőgazdasági Kamarában lefolyt tanácskozáson, hogy egy kirakatban csak egy község gyümölcsét állítsák ki, mert így azonnal megállapítható a gyümölcs származása és ez buzdítja a termelőket a legjobb minőségű gyümölcs behozatalára. De az elbírálásnál is rendkívül fontos az, hogy minden kirakatban csak egy község termékei kerüljenek kiállításra. Sőt még a piaci árusokra is kötelezővé kell tenni, hogy a fenti hét alatt tüntessék fel az

általuk árusított gyümölcs származási helyét. Felkéri Ursu János dr., Aradváros interimár-bizottságának elnökét, hogy e hó 14—21. között külön gyümölcspiacot jelöljön ki, amelyen tetszetős külsejű városi fabódékban árusítsák az aradmegyei és aradi fajgyümölcsöket. A bódékat az esti órákban is nyitva kellene tartani. A gyümölcspiacon tilos volna a viszonteladók reggeli elővásárlása. Azok, akik a kirakatversenyen díjat nyertek, bizonyos időre bér nélkül kapnak meg a gyümölcsnáci bódék használati engedélyét.

Marsieu dr. rámutatott arra, hogy az aradmegyei híres gyümölcsöket a vasuti fővonal állomásain állandóan árusítani kellene, mert a vasuti vendéglősök Erdélyben mostanig mellőzték az itteni gyümölcsöt és inkább más ételeket, italokat hoznak forgalomba, amelyeken több hasznuk van. Különösen a szőlőt kellene 1, 3, 5 kilogrammos csomagokban árusítani, a termelési felvevő feltüntetésével, sőt a nagyobb állomásokon külön gyümölcsstand felállítását is szükséges.

Általában nagy propagandát kell folytatni az aradmegyei kitűnő gyümölcsök érdekében, épp úgy mint azt más vidékeken látjuk — fejezte be Marsieu dr.

Engel Gyula: A kirakatverseny ideje alatt csak gyümölcsöt volna szabad árulni, más élelmiszerek eladását arra az időre be kellene tiltani. Pacuraru kamarai főtitkár kijelentette, hogy a kamarai juttatásban fogja részesíteni azokat, akik előmozdítják a kirakatverseny sikerét.

Ispravnic Sever dr.: Számítottam állapítom meg, hogy az illetékes szakfórumok mostanig nem fejtették ki buzgalmat a hegyaljai bor és gyümölcs terjesztésének, forgalombáhozatalának sikeréért s részben emiatt, de a szőlőbirtokosok és más termelők felfűléséből következően is rettenetes gazdasági viszonyok közé jutott Aradhegyalja lakossága.

Pacuraru főtitkár és Marsieu mezőgazdasági kamarai elnök nagy érdeklődés közepette mutatnak rá arra, hogy folytonos panaszkozással lehetetlenség a helyzetet megjavítani.

— A bortermelők semmit sem tesznek saját érdekeik védelmére — mondták — de folyton tele vannak panasszal, már pedig így lehetetlenség megfelelő eredményeket elérni. A borsindikátus vezetőségének kellene jó példával előljárni és agilisán egy táborba tömöríteni a termelőket, megszervezni a bor- és a

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academiei mindkét sarkán.

„Athene Palace“ szállodával szemben levő sarokbódében.

„Grand Hotel“-iel szemben, a főposta sarkán.

gyümölcseladást és épp úgy megjavítani az aradhegyaljai borok minőségét, mint más országok borvidékein látjuk.

— Az aradi kamara már számtalanszor kezdeményezett propagandát a külföldön az aradhegyaljai borok érdekében — hangsúlyozta Pacuraru főtitkár — de a legjobb külföldi piacokról azt a választ kapta, hogy Aradhegyalján csak nagyon kevés ugynevezett „márkás“ minőségű, standardizált bort termelnek. Ezek közé tartoznak a minisi, paulisi és a mocrai specialitások, de ezekkel még nem lehet teljesen kielégítő eredményeket elérni. Sainos, Aradhegyalja legnagyobb részén nem annyi a bor minőségére, hanem mennyiségre helyezik a fősúlyt a termelésnél, tehát sok vegyes bor kerül onnan forgalomba. A moldovai Cotnaron és Basarabiában speciális márkás borokat termelnek és mivel az a vidék közel van Lengyelországhoz, leginkább ott fejezik a lengyel importőrök a szükségleteket. Ha a fenti termelési hibákat kiküszöbölik — fejezte be a kamarai főtitkár — akkor az aradhegyaljai összes borokat könnyebben lehet a külföldi piacokon értékesíteni.

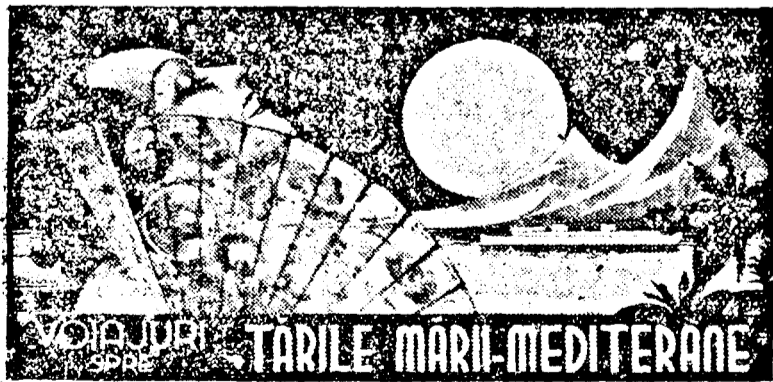
Vasuti kedvezmény a kiállítóknak

A gyümölcs-kirakatverseny ügyében pénteken délután értekezlet volt az aradi Kereskedelmi és Iparkamarában, amelyen a forgalmas utcákban levő fűszer-, csemege-, élelmiszerüzletek tulajdonosai jelentek meg és bejelentették, hogy készséggel vesznek részt a gyümölcs-kirakatverseny rendezésében s mindent elkövetnek a siker érdekében. Elfogadták Engel Gyula indítványát, hogy a két szakkamara kérje fel Aradmegye prefektusát: interveniáljon az aradhegyaljai villamosvasut igazgatóságánál aziránt:

adjon ki olyan rendeletet, amelynek alapján a vidéki utasok a magukkal hozott gyümölcszállítvány után semmiféle díjat ne fizessenek, a nagyobb küldeményeket pedig a kirakatverseny ideje alatt ötven százalékos kedvezménnyel hozzassák be Aradra.

A kamarai értekezleten, amelyet szombaton délelőtt 10 órakor folytattak, helyesléssel fogadták azt az indítványt is, hogy a vasuti állomásokon külön árusítsák az aradmegyei gyümölcsöket és annak érdekében szintén sikraszállnak.

Olcsó vakáció utazások a német afrikai vonal szép hajóival.

Utazás: Hamburg—Rotterdam—Antwerpen—Southampton—Lissabon—Cintra—Ceuta—Malaga—Palma de Mallorca—Maldemosa—Genua. ☉ Teljes részvételi díj **Lej 16.000.** ☉ Kirándulások az 63-zes érintett kikötőkben tehető. Legközelebbi indulás D. „Unsambara“ szeptember 1-én. D. „Tanganjika“ szeptember 29-én. D. „Njassa“ augusztus 11. megelt. ☉ Egy tósói, nagyon a ánlható és olcsó Földközi tengeri utazás. ☉ Prospektus és felvilágosítás

Hamburg—Amerika Linie képviseleténél:

461.

Kunstler Utazási és Vizumirodában Arad Bulev. Regina Maria 24. szám

Hol fordíttassa okmányait?

MITRA I. SÁNDOR-nál!

dipl. jegyző és vizsgázott törvényszéki jegyző, hivatásos FORDÍTÓ, fordításokat eszközöl felelősség mellett a következő nyelvekből: Román, magyar, német, francia, angol, olasz, spanyol, orosz, latin, cseh, lengyel, holland, szerb, bolgár.

Arad egyedüli többnyelvű fordító irodája. — Információs iroda. — Bejegyzett cég.

Arad, Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. Másolásokat és levelezéseket vállal, cégek részére jutánvos díjazás mellett Szegényeknek, munkanélkülieknek kedvezményt nyújt.

HIVATAL: d. e. 9—1-ig,
d. u. 3—7-ig.

Az olasz-magyar-osztrák gazdasági egyezmény alapján Itália és Ausztria megkezdtek a magyar buza és liszt átvételét

Negyven nap alatt hatszázezer mázsa búzát szállítottak osztrák területre. — Olaszországba kétmillió mázsa buza exportálható

A magyarországi buza exportja a római egyezmények alapján, már lendületesen folyamatban van. Ausztria számára 2.2 millió métermázsas buza exportja van tervezve, amelyből azonban 700.000 métermázsas liszt formájában van Ausztria számára fenntartva. A másfélmillió métermázsára a kiviteli engedélyeket a Külkereskedelmi Hivatal már szétosztotta a gabonakereskedők között, akik ezek alapján az exportot már meg is indították. Julius második felében kezdődött meg Ausztria felé az új termései buza kivitele. Az osztrák érdeklődés már kezdetben olyan nagy volt, hogy 40 nap alatt 600.000 métermázsas buza ment már Ausztriába. Az idei magyar buza termés minősége szempontjából olyan kiváló volt, hogy az exportnál semmiféle nehézséget nem okozott az osztrák malmoknak kivételesen nagy igénye. Csak jó búzákat vásároltak, miután a belföldi termésükkel való keveréshez csak ilyen kiváló minőségre van szükségük. Ezekért a búzáért 21-23 schillinget fizettek a magyar határon, úgy, hogy eddig már 13 millió schillingért ment buza Ausztriába. Miután eddig már a megállapított buza kvótának 40 százaléka nyert lebonyolítást, szakkörökben számolnak azzal, hogy karácsonyig Ausztria az egész kontingenst átveszi.

Ugyancsak rövidesen megindul Olaszország felé is a buza kivitel.

A római egyezmény egymillió métermázsára szól, de opciót ad Magyarországnak további egymillió métermázsas szállítására. Fővelőre tehát az első millió métermázsának leszállításáról van szó. Svájc is jelentkezett, hogy az idén is vesz át magyar búzát. Tavaly 1.3 millió métermázsas volt a svájci export, az idén azonban előreláthatóan nem lesz több félmillió métermázsánál, amelyből az első száz ezer métermázsára már jelentkezett a svájci gabonabeszerzőhivatal. Ez az export nem fog teljesen a kliringen át lebonyolódni, illetve a vételárát nem fogják teljes összegben a magyar adósságok törlesztésére fordítani, hanem a vételár egy részét svájci frankban, a Magyar Nemzeti Bank rendelkezésére bocsátják.

Az 1000 vagonból 500 vaggont a gabonakereskedelemben, 100 vaggont a szövetkezetek, 100 vaggont a Magyar Gabonakereskedelmi szállít ki, 300 vagon a kormány rendelkezésére marad.

A kereskedelem kontingensének felosztása az 1933-34. évi svájci exportstatisztika alapján történik, mégis azzal a megszorítással, hogy kizárólag, azaz tényleges lebonyolító csak 12 cég lehet. Ennek a megszorításnak az az oka, hogy a bevásárlási ár a kormány részéről könnyen ellenőrizhető legyen. Már fix eladás is történt Svájcba: közönséges szokvány búzát adtak el 12.25 frankos ártért.

A német márka ércfedezete 1.7 százalék. A német valuta ércfedezetét élénk figyelemmel kísérik a világtőzsdék. Nagy feltűnést keltett a nyár folyamán, amikor a német bankjegyforgalom fedezete 2 százalékgig csökkent. Az utolsó hetek folyamán azonban a közönség nem tudta figyelemmel kísérni a márkafedezet alakulását, mert a német sajtó, ugylátszik felsőbb utasításra, megszüntette a márka ércfedezetének százalékos kimutatását. Többhetes szünet után most ismét részletes közlés jelent meg Németországban, amely szerint a márka ércfedezete a bankjegyforgalomhoz viszonyítva 1.7 százalék. Meg kell jegyezni, hogy ez a szám az augusztusi átlagot fejezi ki, tehát az elmúlt hónapban a német márkának átlag 1.7 százalék volt a fedezete.

Szigorúan ellenőrzik Aradon a repülőbélyeg-ek használatát. A bucaresti-i központtal működő légügyi kormánybiztoság megbízottjai tegnap országos körútra Aradra érkeztek és a vármegyei bizottsággal megkezdtek a repülőbélyeg-ek felhasználásának szigorú ellenőrzését. A légügyi kormánybiztoság ugyanis megállapította, hogy igen sok helyen mellőzik a repülőbélyegeket és emiatt az államkincstár kárt szenved. Az aradi pénzügyigazgatóság bélyeg- és illetékgyosztálya néhány nap múlva részletes tájékoztatót fog kiadni arról, hogy kik kötelesek repülőbélyeg-ek használni és milyen következményekkel jár azoknak elmulasztása. Az Aradon működő bizottság — amelynek tagjai között Mitache őrnagy szerepel — úgy rendelkezett, hogy ezután a mosódák s vegytisztító vállalatok által kiállított számlákra is repülőbélyegeket kell ragasztani.

Törvény készül a patenta fixába sorozott adóilletékek új beosztásáról. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszteriumban új törvényt dolgoznak ki, amely elsősorban a patenta fixába sorozott kereskedők és iparosok új osztályozását tartalmazza és azt, hogy a patenta fixát más foglalkozásokra is kiterjesztik, tehát bizonyos kategóriák adókulcsának csökkentése várható.

Híres svéd közgazdász kritikája a márka árfolyamcsökkenése miatt. Mint Stockholmból jelentik, Cassel európai híres svéd közgazdász, aki mostanig állandóan melegen támogatta a németbirodalmi bankot, az egyik svéd szaklapban tanulmányt írt a márka árfolyam süllyedéséről, amelyért a harmadik birodalom nemzeti bankjának vezetőségét teszi felelőssé s az ő terükre írta, hogy „a márka külföldi értéke a levegőn alapszik.”

A pénzügyintézeteknek a Legjobb Banktanács fenntartási alapjához szükséges hozzájárulási illetéke. Mint Bucurestiből jelentik, a banktörvény végrehajtási utasítása szerint a legfelsőbb banktanács működési alapjához a pénzügyintézetek alapítókéjének csak negyed ezrelékével, illetve fél ezrelékével, a speciális üzletek után 0.20 ezrelékkel, az új alapítási kérvények után és az alapszabály módosításnál 0.10 ezrelék fizetendő.

Piaci árak. Zöldségpiac: hagyma 3-4 lej, foghagyma 5-6 lej, burgonya 1 lej, száraz bab 3-5 lej, paprika 1 lej, retek 1 lej, kaposzta 1-2 lej, hónapos retek 1 lej, spenót 3 lej, tök 2 lej, uborka 100 darab 20-25 lej, kék paradicsom 2-3 lej, paradicsom 1.50-2 lej. — Gyümölcsárak: alma 2-10 lej, körte 3-8 lej, szilva 2-4 lej, szőlő 4-10 lej, barack 3-20 lej. — Baromfi-piac: kövér liba 200-300 lej, sovány liba 70-80 lej, sovány kacska 45-60 lej, kövér kacska 80-100 lej, tyúk 50-70 lej, csirke nagyság szerint 20-50 lej, tojás 1-1.10 lej. — Tejtermékek: édes tej 3-4 lej, pasztórizált tej 7-9 lej, tejjel 25-30 lej, tehéntúró 7-8 lej, juhtúró 22-24 lej, sajt 20-22 lej, orda 16-18 lej, vaj 50-55 lej. — Élelmiszer: szarvasmarha 7-8 lej, borjú 11-12 lej, sertés 16-18 lej kilogrammjára. — Takarmányárak: széna métermázsája 90-100 lej, lóhere 120-130 lej, szalma 30-40 lej. — Gabonaárak: buza métermázsája 400-415 lej, kukorica 240-260 lej, zab 260-270 lej.

Minden reggel fiatalabb

Próbálja ki ezt a receptet még ma este

Ennek a csodálatos felfedezésnek köszönhető, hogy ráncait eltüntetheti és bőre visszaverheti fiatalos szépségét.

A tudomány előtt már régóta ismert, hogy a bőr ráncosodását bizonyos élettető anyagok eltűnése idézi elő. Ezek a csodálatos anyagok most újra előállíthatók „Biocel” formában, Prof. Dr. Stejskal wieni egyetemi tanárnak ebben a csodálatra méltó készítményében. A Tokalon Crème rózsaszínű bőrtápszertben, ebben a híres párisi krémében most „Biocel” van. Ennek használatával a ráncos bőr gyorsan megfiatalítható — a hervadt teint friss, tiszta és fiatalossá teheti.

Próbálja ki ma este a Tokalon Crème bőrtápszert. Már holnap reggel meglepő különbséget fog megállapítani. Nappalra használjon felier Tokalon Crème bőrtápszert (zsirtalant). Egy havi használat után legalább 10 évvel fiatalabbnak fog kinézni. Az eredményért garantálnak, vagy pénzt visszakapja.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertárban Új, mérsékelt árak: Tokalon Crème, fehér 50.— Lei-től, Tokalon Crème bőrtápszert, rózsaszínű 60.— Lei-től.

Ujból emelkedett a Nemzeti Bank aranyáldéka. A Banca Nationala legutóbbi heti jelentése szerint az aranyáldék 10 milliárd 156 millió lej, az emelkedés tehát 9 millió lej. A devizakészlet 130 és fél millió lej, míg az előző héten 69 és fél millió lej volt. A kereskedelmi tárcaváltó 5 milliárd 651 millió lej, a bankjegyforgalom 21 milliárd 463 millió lej, az emelkedés 40 millió lej. A bankjegy fedezeti arány változatlan. A mezőgazdasági váltók összege 4 milliárd 113 millió lej, az apadás 140 millió lej, tehát egy hét alatt 140 millió lej értékű mezőgazdasági váltót rendeztek az adósok.

A hegyvidéki szőlőbirtokosok e hó 9-én, vasárnap országos kongresszust rendeznek az ókirályságbeli Dragasaniban, ahol főleg a bor-export körüli teendőket tárgyalják.

Franciaországban is nő a munkanélküliek száma. Párisból jelentik: Marquis közmunkaügyi miniszter jelentést tett a miniszterelnöknek, hogy Páris környékén 14 százalékkal, a vidéken pedig 44 százalékkal emelkedett a munkanélküliek száma az 1932. évi kimutatással összehasonlítva, de viszont Párisban csökkent a munkanélküliség. A kormány elhatározta, hogy nagyszabású közmunkákat indítanak meg, amelyeket sürgősen elvégzettenek a munkanélküliség csökkentése érdekében.

Nyilvános pályázat az új ezer lejes rajzra — ötvenezer lejes pályadíjjal. Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala igazgatósága (Str. Lipsca 16.) október 14. lejárattal nyilvános pályázatot hirdet az új ezer lejes bankjegy rajzra. Az első pályadíj 50 ezer lej, a második 25 ezer lej, a harmadik 10 ezer lej. A pályamű két héten belül feltétel nélkül beküldendő a Banca Nationalához, ahol levélbeli kérdésközlésre is megadják a részletes felvilágosítást. Aki elsődíjat nyert, még külön 60 ezer lejt kap az ezer lejes végleges formájának elkészítéséért. A pályázatok fölött a Nemzeti Bank külön bizottsága dönt.

Aradiak PESTEN a

METROPOLBA szállnak

VII., Rákóczi-ut 58.

308

150 szoba, hideg-meleg folyóvízzel, telefon, rádió, központi fűtés és oszongtó pótló elektromos fényjelzősekkel. Patinásnirú kiváló konyha. Valódi erdélyi különlegességek. A Sörözőben a rádióból közismert **Pertis** Pali és olgányzenekara muzsikál. A gyönyörű új télikertben táncos városok, **Pityó** jazz-band. Modern kávéház, 6 telefonfülkével.

Szobák P. 4.—től.

Teljes penzió P. 9.—től.

A FRANCIA ÁLLAM GYÓGYFORRÁSAI VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, köszvény, cukorbetegség, artritizmus gyógyítására
VICHY GRANDE GRILLE májbetegségeknél és epebántalmaknál
VICHY HOPITAL gyomor- és bélbántalmak esetében

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, București, Strada Câmpineanu 20.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, SZEPTEMBER 8.

București, 13.45: Könnyű lemezek. 18: Matza-zene. Román népzene. 20.20: Lemezek. 21: Rádiózenekar. 22.20: Rádiózenekar. 23.30: Vendéglői zene. — Budapest I. 10.15: Hírek. 11—12.10: Egyházi ének és szentbeszéd a Szent István Bazilikából. 12.15—13.15: Görögkatolikus istentisztelet. 13.30: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 15.30: Magyar Imre és cigányzenekara. 16.30: A „Rádióélet” ifjúsági félóra. 17: Hanglemezek. 17.30: „Az ősz és a fertőzőbetegségek”. Melly József dr. egyetemi magántanár előadása. 18: Szabadtéri dalosverseny közvetítése Szombathelyről. 19.10: Vidám történetek. Harsányi Zsolt csevegése. 19.45: Bertha István szalonzenekara. 21: Előadás a Stúdióban. „Szerelm” Tarka óra Gárdonyi Géza három elbeszélése. Hangjátéknak feldolgozta és rendezte: Könczei-Bócz Lajos. 22.20: Hírek. sporteredmények. 22.50: Debreceeni trió. 24: Horváth Rezső és cigányzenekara muzsikál. Ráday László énekel. — Bécs. 13: Lemezek. 15.10: Művészlemezek. 17.25: Citera- és harmonikazene. 18.25: Állásalanok zenekara. 20.35: Czariwski Kornél zongorázik. 21.15: Rokokó-est. 22.45: Rádiózenekar. Utána: Jecha-jazz Nagel énekes-sel. Táncczene. — Belgrád. 13.05: Kreutzer: A granadai éji szállás nyitány. Mokranjac: Ivkova Slava. Suppé: A penzionátus. részletek. 14: Lortzing: Undine, nyitány. Manfréd: Népek táncai. 19: Lemezek. 20.40: Lemezek. 21.30: Népdalok zenekarral. 22: Rádiózenekar. 23.15: Xilofon. 23.45: Lemezek. 24: Vendéglői zene. Utána: Táncclemezek. — Beromünster. 19: Népszerű zene lemezek. 19.45: Szórakoztató lemezek. 20: Harangszó. Időjelzés, időjárás. árák. 20.15: A romantikus opera északon és délen. — Deutschlandsender. 7.20: Danzigi rádiózenekar. 14: Vidám lemezek. 19.50: Vidám fuvószene. 21.30: Füttyülünk a gondokra. Snagra József daljátékainak keresztmetszete. — Kassa. 12.30: Lemezek. 13.30: Rádiózenekar. 19: Lemezek. 19.50: Lemez. Magyar hírek. — Königsberg. 6: Lemezek. 7.20—9: Danzigi rendőrzezenekar. 12.30—14: Szórakoztató zene. 14.05—15.30: Lemezek. 17: Kis rádiózenekar. 20.30: Hugin: Tracsa, rádióidill. Utána: München. — Lipcse. 7.20: Reggeli zene. 13: Déli zene. Königsbergből. 14.10: Hallei kamarazenekar. 17: A filharmonikusok hangversenye a Weiser Hirschből. 21.10: Millöcker: Az elátkozott kastély, operett a stúdióból. — Milano. 18.10: Táncczene a torinói Pagodából. 21: Lemezek. 21.45: Riccitelli: Madonna Oretta, 3 felvonásos opera. 23.30: Táncczene a nápolyi Royal-szállóból. — Pozsony. 13.05: Lemezek. 18.50: Lemez. 19.15: Magyar műsor. Kraus: Vándorlás, hangjáték. 21.55: Suppé: A penzionátus, 1 felvonásos operett. — Varsó. 7.48: Egyházi ének. Lemezek. 14: Könnyű zene. 14.30: Híres baritonénekesek lemezei. 17.30: Új lemezek. 19.45: Könnyű zene. 20.45: Lemezek. 21.45: A rádió szimfonikus zenekara. 24: Táncczene. Utána: Könnyű zene. Majd: Táncczene.

VASÁRNAP, SZEPTEMBER 9.

București. 11.45: Egyházi zene. 12: Rádiózenekar. 13: Lemezek. 14.40: Könnyű lemezek. 18: Sibiceanu-zenekar, vegyes zene. 21: Rádiózenekar. 22.10: Rádiózenekar. — Budapest I. 10.15: Hírek. 11—11.55: Református istentisztelet. 12—13.15: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. 13.30: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 15: Hanglemezek. Egy óra Olaszországban. 16.45: Rigó Jancsi és cigányzenekara. Közművelődési előadássorozat. 18: Mándits szalonzenekar. 19: „Színház a szabad ég alatt”. Márkus László előadása. 19.30: Részletek Lehár Ferenc és Kálmán Imre operettjeiből. 21: Sporteredmények. 21.20: Szentgyörgyi László hegedül, zongorán kíséri Herz Ottó dr. 22: „Cserebere”. Rádiótréfa. 22.50: Hírek. 23.10: Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál, Kálmár Pál énekel. 24: Szalon és jazz-zenekar Kálmár Pál énekszámaival. 22—2: Csak a bécsi rádióállomás részére. Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál, Kálmár Pál énekel. — Bécs. 12.45: Szimfonikusok. 13.55: Rádiózenekar. 16.55: Haydn: F-dur vonósnyegyes. 18.30: Tiroli páratérfuvószenekar. 20.30: Bárzene. 21.40: Hangtudósítás a bolognai Admira-FC Bologna középső-

pai serlegmértékről. 21.45: Bürger: Strauss—Lanner, rádiógyűjtemény. 23.20: Fox-jazz. 1: Cigányzenekar — Belgrád. 12.20: Lemezek. 13.15: Puccini: Parasztbecsület (lemezek). 18: Aranicki-zenekar, népzene. 19: Rádiózenekar. 20: Inics Danica áriaestje. 20.30: Dimitrijevićs Milán hegedül. 21.30: Denis Rózsa népdalestje. 22.10: Lemezek. 23.15: Rádiózenekar. 24: Vendéglői zene. 0.30: Táncclemezek. — Berlin. 7.15—9.15: Kikötői zene. 18: Délutáni zene. 23: Kis rádiózenekar. 23.50—2: Könnyű és táncclemezek dalokkal. — Deutschlandsender. 7.15—9: Könnyű zene Hamburgból. 18: Régi operettek lemezei. 19.30: Lemezek. — Kassa. 19.15: Ripport a kassai Komensky-intézetből. 19.55: Magyar hírek. — Königsberg. 18: Operai zenekar. Szórakoztató zene. 19.55: Schubert: A-moll szonáta és B-dur impromptu zongorán. — Leipzig. 7.15: Reggeli zene Hamburgból. 18.05: Tarka délután dalokkal. 19: Szimfonikusok. 22: A birodalmi szimfonikus zenekar hangversenye. — Milano. 13.30: Lemezek. 14.30: Lemezek. 18.15: Vegyes zene. 21.30: Lemezek. 20.45: Pénzügyőri zenekar. 23.15: Vegyes zene. — Pozsony. 11.15: Lemezek. 12: A 17. gyalogezred zenekara. 17: A 17. gyalogezred zenekara. 18.30: Rádiózenekar. — Róma. 13.30: Lemezek. 14: Reklámművészet. 14.30: Művészlemezek. 18: Hangszer és énekszóló. 23.15: Táncczene. — Varsó. 10: Egyházi ének, lemezek. 14.45: Szimfonikusok. 15: Könnyű lemezek. 16.35: Jurand-énekkar. 18: Táncczene. 20: Rádiózenekar. 21: Rádió szimfonikus zenekara. 23.30: Vendéglői zene.

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 10.

București. 13: Déli zene lemezek. 14.40: Könnyű lemezek. 18: A rádiózenekar. 19.20: A rádiózenekar. 20.15: Lemezek. 21: Theodorescu-vonósnyegyes. 21.45: Gutzianu Emilia. 22.15: Silvestri: II. zongoraszonáta. 23.15: Vendéglői zene. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: „A falusi bíró száz évvel ezelőtt.” (Felolvasás). 11.40: „Mit fényképezzünk össze?” (Felolvasás). 13: Déli harangszó. 13.05: Nyári Rudi és cigányzenekara. 14.30: Dr. Sereghy Elemérné énekel. Dömötör Tibor hegedül, zongorán kíséri Kazacsay Tibor. 17: A rádió diákfélfőrája: „Magyarok külföldi uralkodóházakban.” 18: „Az őszi konyha.” Vizváry Mariska előadása. 18.35: Berend Endre szalonzenekarának műsora. 11.10: Részletek a „Fox Follies” c. revüfilmből. 21.10: Közvetítés a Budai Szinkörből. „A dorozsmai szemlalom”. Operett 3 felvonásban. 5 képből. Irta és zenéjét szerezte Erdélyi Mihály. 22: Hírek. 23.15: Cigányzenekar. — Bécs. 12.30: Parasztzene lemezek. 14.10: Lemezek. 18.40: Lemezek. 20.35: Parasztzene. 21.20: Tarka tízperc. 21.30: Parasztzene. 22.55: Brahms: F-moll zongoraötös. 23.50: Kremsberger-jazz dalokkal. 1.15—2: Jost Oszkár zenekara lemezek. — Belgrád. 12.30: Rádiózenekar. 13.05: Rádiózenekar. 14.10: Rádiózenekar. 19.30: Visnyevszkaja Nini zongorázik. 20.10: Lemezek. 21: A Bohémélet Zágrábból. — Deutschlandsender. 7.15: Könnyű zene. 18: Kedvelt lemezek. 21.15: Vidám zene. 22: Lortzing: Az operapróba, vigopera. 24—1: Lemezek. — Kassa. 13.30: Könnyű zene. 14.30: Magyar hírek, lemezek. 16.15—17.15: A 14. gyalogezred zenekara. 19.20: Lemezek. 22: Szakmáry Magda angol dalokat énekel. — Leipzig. 7.25: Szórakoztató zene Kölnből. 14.10—15.45: Német operák lemezei. Utána vegyes lemezek. 18.20: Müncheni zeneszerzők dalai (bariton.) 20: Rádiózenekar. 21.50: Juon: Kamara szimfónia fuvósokra és zongorára. 0.35—1.30: Lemezek. — Milano. 14—15.15: Trió. Közben: 14.30: Lemezek. 18.10: Táncczene. 21.45: Reklámhangverseny. 23: Petroni Leo hegedül. — Pozsony. 11.40: Lemezek. 13.30: Rádiózenekar. 19.15: Magyar műsor. 20.10: Népszerű est. 21.15: Játék négykezesre. 22: Kolos énekesnő áriaestje. — Róma. 18: Biondi hegedűművész. Antonelli basszus és Kuder szoprán hangversenye. 21.10: Lemezek. 21.45: Reklámhangverseny. 23: Tarka zenés-est. — Varsó. 7.45: Egyházi dalok. 7.48: Lemezek. 13.10: Könnyű zene. 14: Nápolyi dal lemezek. 16.45: Lengyel népzene. 18: Mai zongoraművek. 21.20: Filmlemezek. 22: Szimfonikus zenekar. 23: Reklám és hangverseny. 23.15: Kávéházi táncczene.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS

felel.

KÖNYVEK

Guido da Verona: „Azyadeh, a sápadt asszony.” Regény. Fordította Supka Géza dr. A nemzetközi kritika Guido da Verona művei közül nem hiába ezt értékelte a legtöbbre: az olasz író szenvedélyes, érzéki művei közepe a „Azyadeh” a tisztaság fehér szigete, csupa poézis, csupa hangulat, csupa misztikus megrendültség ez a könyv, amelyben egy pesszimizista, gúnyos életművész szkeptikus morolya a csöndes bánat, az őszinte szívbéli szerelem befelé folytatott zokogása halkul át. Nem hiába a halálba távozó Azyadeh, utolsó örökségül az íróra hagyta egyetlen vagyonát, egyetlen kincsét: a szeméből kicsorduló könnyét. A könyv a Nova 2 pengős sorozatában, diszes kötésben jelent meg.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Övás!

Leányom, aki a 21. életévét betöltötte, a családi otthont akarataink ellenére elhagyta, ennél fogva tovább nem tartozik az én családomhoz, semmiféle felelősséget érte nem vállalok.

Maradok teljes tisztelettel

3744

Sánta Ferenc.

Özv. Varga Nagy Andrásné szül. Ringeis Lujza, szerető és gondos neje, Aladár, Etelka és Kató halás gyermekei, a legmélyebb fájdalomtól megtörtén, de a jószágos Isten szent akaratában megnyugodva, a maguk, úgy az alólirottak, vaia mint számos rokon, ismerős és barátai nevében is, mélyen megtört szívvel, szomoruan jelentik a felejthetetlen, drága jó férj, gondos édesapa, após, nagypapa, testvér, sógor, rokon, jó barát és ismerős.

Varga Nagy András

f. évi szeptember hó 6-án reggel 8 órakor, életének 77-ik s legholdogabb házasságuk 36-ik évében, hosszas szenvedés után, a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunyt.

Az Istenben boldogult földi maradványai folyó hó 8-án délután 5 órakor fogtak a Str. Metianu 6. szám alatti gyászházból, a református egyház szertartásai szerint, a helybeli felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1934. szept. hó 6-án.

Varga Nagy Aladárné, szül. Hum Franciska, Kinn Emil, Jekel József, menyje és vejei, Kinn Emil és Etelka, unokái, Özv. dr. Varga Antalné, szül. Varga Nagy Johanna, Kövessy Ödön, szül. Gözsy Anna, testvérei, Kövessy Ödön, sógora. És az összes itt és távoli rokonok. 3711

Varga Imre utódai: „Szent-Margit” első temetkezési intézete Arad, Str. Bratianu 2—4.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen drága jó anyánk temetésén résztvettek, ezúton köszönetet mondunk.

Lipova, 1934. szeptember 8.

3734

Stenger József és Amália.

Auto felszerelési tárgyak,

lámpák, órák,
irányjelzők,
dísz tárgyak

50% engedménnyel
szerezhetők be.

Kálmán A. Részvénytársaság, Arad

Antonescu Igazságügyminiszter Oradeán nyilatkozik:

Bevezetik Erdélyben az esküdtszéki bíraskodást

„A minisztertanács fog dönteni, hogy a mai helyzet megengedi-e a kivételes állapotok feloldását” — A belföldi kölcsönről, a községi választások kiírásáról és más aktuális kérdésekről

Oradeáról jelentik: Victor Antonescu igazságügyminiszter fontos kérdésekről nyilatkozott az oradeai ügyvédkongresszuson.

Első kérdés az volt, hogy meghosszabbítja-e a kormány a szeptember 15-én lejárató ostromállapot és cenzura hatalyát.

— Ahogy Tatarescu miniszterelnök ur hazakerkezik, — mondotta Antonescu miniszter, — a jövő hét elején minisztertanácsot tartunk, amely ezzel a kérdéssel foglalkozik. A döntő szó természetesen a miniszterelnököt és a belügyminisztert illeti. Ha lenne is egyém véleményem, nem nyilváníthatom, csak a minisztertanácsban és természetesen, hogy az én véleményem az lesz, ami a minisztertanácsé.

— A büntetőtörvénykönyv egységesítésének előkészítése hogy áll? — hangzott második kérdésünk.

— Novemberben a képviselőház, decemberben a szenátus már meg is szavazza az egységesített törvényt. A büntetőperrendtartást, ha nem tudjuk ebben a parlamenti ülésszakban megszavazni,

külön törvényjavaslatot nyújtok be, amely Erdély és Dobruzsza területén bevezeti az esküdtszéki intézményt.

— Az állampolgárságai nem rendelkezők ügye hogyan áll, miniszter ur?

— Eddig már több, mint harmincezer kérvényt intéztünk el.

— Miniszter ur Slavescu pénzügyminiszter ur távolléte alatt vezette a pénzügyi tárcát is. Milyen kilátásai vannak a belföldi kölcsön sikeréhez?

— Ezt az ügyet én nem tanulmányoztam, de Slavescu pénzügyminiszter ur és a Banca Nationala kormányzójával folytatott beszélgetéseim alapján, az a benyomásom, hogy a belföldi kölcsön kibocsátása sikerrel kecsegtet.

Hírszen csak a Banca Nationalánál 5 milliárd értékű, kamat nélküli betét van elhelyezve,

amelynek tulajdonosai betéteikért bizonyára szívesen jegyeznek államilag garantált kölcsönt.

Munkatársunk ezután a községi és megyei választások kiírása iránt érdeklődött.

— Bár ez a kérdés a belügyminiszter ur hatáskörébe tartozik, annyit kijelenthetek, hogy a választások kiírása pusztán pénzkérdés. A bírának és a katonaságnak a választási körzetekhez való szállítása rengeteg költ-

séget emészt fel és a kormány nem rendelkezik a szükséges összegekkel, 120 millióval.

Egyik újságíró kollégánk

a Moszkvába szállított román aranykincsek sorsa felel érdeklődik

— Hluzióban ringatja magát mindenki, — mondja Antonescu miniszter, — aki azt hiszi, hogy a kincsek még megvannak.

Amikor én Párisban Románia követe voltam, már tudtam, hogy a kincsek örökre eltűntek.

Utolsó kérdésünk a kormány általános helyzetére vonatkozott.

— A kormány erősen áll a helyén. Ha nem így lenne, — teszi hozzá mosolyogva a miniszter, — nekem, mint aktív miniszternek ezt kellene ugyan mondanom, de most

objektíven és komolyan megállapíthatom, hogy a kormány helyzete igen erős

Az interjú vége, a miniszter szívélyesen búcsúzik az újságíróktól.

FILM KÖZLÖNY

Bakfis kisasszony

(Bemutató a Central-mozgóban)

Jenni Jugo és Paul Hörbiger játsszák a legújabb zenés vígjáték főszerepét, amelyet nagy sikerrel mutatott be a Central mozgó. Zenés vígjáték a javából tele hangulattal, helyzetkomikummal, ötlettel és humorral. Paul Hörbiger a szokott jó, felszeg eseten mozdulatai már régen egész sereg imádót szereztek számára. Jenni Jugo még néma filmek idejéből nőtt a mozi látogatók szívéhez.

Maga a film elsőrangú és nagyon fog tetszeni. Zenei aláfestése tökéletes és a sok gyenge film után direkt üdítőleg hat végre egy jó kép.

BIZTOS

tőkebefektetések!

Színházhoz egészen közel magasföldszintes ház 5 lakrészrel, részben parkettás, fürdőszobás, 450 ezer.

Katedrálishoz egészen közel, két ucmára nyíló magasföldszintes ház 6 lakással, vízzel és shoneval, 530 ezer.

Ugyanott földszintes 2x2 és 1x1 szobás lakással 150 ezer.

Ugyanott emeletes és földszintes kettős 18 lakással 300 ezer.

Ugyanott két uccára nyíló masszív földszintes 4 lakással 180 ezer.

Belváros kellemes uccájában szép földszintes 3x3 szobás, fürdőszobás lakással, kerttel 525 ezer

Belváros kellemes uccájában magasföldszintes 7 lakással, részben adómentes és fürdőszobás, 560 ezer.

Calea Sagunában jó földszintes 4 lakással, részben fürdőszobás, 240 ezer.

Belváros kellemes uccájában 15 évig adómentes, 3 lakrészrel, részben fürdőszobával, 375 ezer.

Forgalmas útvonalon, emeletes, 10 bérelménnyel, 1-2-3 szobás, mind fürdőszobával, iparműhelyekkel 850 ezer

Calea Radnelm adómentes ház, 2 szobás lakással, kerttel, 120 ezer

Belváros centrumában emeletes ház 6 lakással, mind parkettás, fürdőszobás, 300 öli területtel, 1.400.000.

Unitus templom közelében földszintes ház 8 lakással, 54.000 lei jövedelemmel, 340 ezer.

Legjobb buza termő vidéken nagyipargalmu motormalom 6 ezer lei havi bérért haszonbérbe kiadó.

Nagyváros mellett 130 kat. föld föld épületekkel 500 lejtől holdanként haszonbérbe kiadó.

Aradhegyián legjobb termő szőlők, idei bőséggel együtt 2 holdtól 10 holdig olcsón eladó.

Ezenkívül a város összes uccájában bér-, magán- és üzletházak 100 ezer lejtől 6 millió lejes árákig eladó.

HAÁSZ-iroda, Arad, Str. Eminescu
20-22 sz. 3719

Apró hirdetések.

VÉTEL ÉS ELADÁS

ELADO egy fiókos cselédágy, festett szekrény, üstház tettel, Str. Seminarului 5. sz. 3725

CSÖVES TENGERT minden mennyiségben veszek napi áron. Calea Saguna 185. 3726

ELADO 18 mehosalád 8 kupkában, 13 kaptárban. Varsandul-nou, ev. parochia. 3731

KERESEK megvételre jókarban lévő tornakorlátot. Cim az Aradi Közlöny kiadójában 3721

Fűrészgári berendezési tárgyakat, iparvasuti síneket, gőzmozdonyt, gőzgépet, gáttort keres „Mercur” cég Hatag. 3653

FIGYELEM: Börgarnitúrák 5000 lejtől, cserecsznye ebédli, uriszoba, fehér konyha 1800 lei, Singer varrógépek, fehér előszoba fal 500 lejtől, csillárok 1200, fali órák, márkás zongorák és hegedűk, hálószobák 3500-tól, szőnyegek, 6 és 12 személyes ezüst, írógép, schöberli fotel, vitrinek, konyhaszekrények, Meidinger-kályhák stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt timisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Rez. Maria 13., Dacia mellett.

Úres vas- és fahordók eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Egy kis Wertheim kassza

Jó állapotban megvételre kerestetik
Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérjük leadni.

Hidraulikus olajprést és egy 21. „Ganz”-hengerezőket keresek vételre. Eladok 50 HP. indikált félstabil gőzgépet. Közvetítőket díjazom. Ing. Elias Győző Timisoara, IV. Bulev. Duca 27. 3415

ÉRTESETÉS!

Nb. előfizetőinket és olvasóinkat tisztelttel értesítjük, hogy lapunk legközelebbi száma, — a közbejött haláleset miatt — csak a hó 15-én jelenik meg kettős terjedelemben.

„A KAKAS”
szatirikus riportlap kiadóhivatala
Arad.
3747

BRISTOL...
BRISTOL...
BRISTOL

Szálloda
Budapest
Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként 202

napi 12.— pengőért

HATSCHER

Ingatlanforgalmi irodája Str. Eminescu 2. sz. I. emelet. (Lakás ugyanott.)

ELŐNYÖS INGATLANAJÁNLATAI

1. **Uzinházhoz közel** k. telelotes, 8 bérelménnyel, részben parkettás, fürdőszobás lakásokkal, 1.500.000.

2. **Jószálgazgatóság közelében** masszív, emeletes, 4x3, 1x2 szobás, fürdőszobákkal, 1.100.000.

3. **Központban** két emeletes, 12 bérelménnyel, részben parkettás, fürdőszobás lakásokkal, nagy telekkel, kb. 140.000 jövedelem, 1.400.000.

4. **Catedralishoz közel** magasföldszintes, 6 bérelménnyel, 1-2 és 3 szobások, vízvezeték. 10 százalék jövedelem, 420.000.

5. **Belvárosban** magasföldszintes, 3x3 szobás, fürdőszobákkal, 2x1 szobás, nagy gyümölcsösökkel, 550.000.

6. **Szorb palota szomszédságában** adómentes, 2x3 szobás, elő-, fürdőszobákkal, csörpökályhák, eszleni redőnyök, szárnyas ajtó, 450.000.

7. **Vasúthoz közel** üzletes ház, évtizedek óta fennálló vendéglővel, 2 lakással, 380 öli telekkel, 250.000.

8. **P. Avram Iancu közelében** 1x2, 2x1 szobás, pincével, vízvezeték, Shone, 200.000.

9. **Kalvin-uccában** 3 szobás, verandával, fürdőszobahelyiséggel, vízvezetékkel, 300.000.

10. **Piachoz közel** 3 szobás, pincével, vízvezeték, Shone, 90.000.

11. **Radnel-uton** 3 szobás, pincével, 150 öli gyümölcsösökkel, 85.000.

12. **Ugyanott adómentes, új ház,** 1 szobás, előszobás és ugyanolyan szuterén lakással, áron alul, 75.000.

13. **Szorb templom közelében** 2x1 szobás, 2 uccára szülő, beépíthető 810 öles telekkel, 110.000.

14. **Murassel-en** adómentes, új szobás, előszobás lakással, mellékhelyiségekkel, pincével, 50.000

Azonkívül egyéb magán-, bér- és üzletes házak minden árban, telkek földek, szőlők, stb. eladására vannak megbízások.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szög csupán :: szó 2 lei. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

SZÉP fiatal urileány, keresi anyagilag is támogató uriember barátságát. „Most vagy soha” jellegre az Aradi Közlöny kiadója.

ALKALMAZÁS.

MÉGBIZHATÓ minden-bejárónót keresek. Strada Abatorului 26.

KERESK vidékre két kisgyermek mellé fiatal német nevelőnőt. — Jelentkezni Berkes, Bulv. Carol 42., hétfőn d. u. 3-5. 3737

ROMAN, franciául tudó kisasszony, ki correpetálásra vállalkozik, 11 és 8 éves gyermek mellé kerestetik azonnalra. — Némelül tudók előnyben. Cim az Aradi Közlöny kiadója. 3741

KISASSZONY, perfekt román, német nyelvtudással, délutánra nagyobb kis-lány mellé kerestetik szept 15-re — Cim az Aradi Közlöny kiadója. 3715

VARRÓNÓ házakhoz ajánkozik. Vállalok: gyermekruhavarrást, javítást, alakítást, házi ruhákat, fehérneműt, paplanvarrást napi 50 lejért Cim: Str. Marasesti No. 3., a házmesternél 3716

LAKÁS.

KÉTSZOBAS modern lakás új házban, november 1-re kiadó. Gh. Popa 1. 3734

MAGANHAZAT kerttel bérbevennék, lehet a külvárosban is. Cimeket az Erdélyi Bankban kérem leadni. 3738

MODERN 3 szobás lakás november 1-től kiadó Str. Ghiba Birta 28. alatt. 3740

KÜLÖNBEJÁRATU uccai parkettás, elegánsan butorozott szoba azonnalra kiadó. Str. Caragale 22. 3742

KÉTSZOBAS uccsi lakás, elkülönített udvarral, disznóól, villany, olcsón kiadó. Str. Dr. Rațiu 74. 3748

NÉGYSZOBÁS erkélyes, modern lakás novemberre kiadó. Bulevard Carol 37. Házfelügyelő. 3712

Őszi ruhákat, kabátokat legszebben fest tisztít
valamint gallérokat legolcsóbban fényez 3442

KNAPP

Str. I. Brătianu 11. modernül berendezett vállalata Str. Ep. Radu 10

OKTATÁS.

Magántanulókat külföldi vizsgákra biztos sikerrel előkészíték, Steiner tanár. Str. Iosif Vulcan 4. 3658

FRANCIÁT, NÉMETET, új módszerrel olcsón tanítok. Csoportokban is. Cim az Aradi Közlöny kiadója. 3699

KÖZEPISKOLAI tanuló (tanulónő) oktatással kapcsolt ellátást nyerhet áll. tanárnál. Német társalgási nyelvi! 3736

ÜZLETEK.

RAKTARHELYISÉGNEK alkalmas uccai bejárati pincéhelyiség kiadó. Bul. Carol 32. Házmesternél. 3748

Kiadó

egyesületek, irodák részére, raktárak és műhelyeknek alkalmas helyiségek az aradi Ipartestületen Értekezhetni a hivatalos órák alatt a titkári hivatalban. 3669

INGATLAN.

Eladó bérház!

A viadukt közelében 50 méter uccai fronttal bíró földszintes üzletes sarok bérház, 1 üzlet, 1x2 és 6x1 szobás lakással, évi 82.000 Lei bérbevédelemmel, mélyen áron alul, 220.000 Lejért eladó. Megbizott Kiss Lajos „Uranul” ingatlanforgalmi irodája, városnézővel szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. szám. I. emelet. 3727

ELLÁTÁS.

1-2 diákot teljes ellátásra gondos felügyelettel elvállalok, a liceummal szemben. Bulv. Carol 81., I. emelet 4. aittó. 2950

GH BA BIRTABA író kisleányt, teljes ellátásra vállalok. Cim az Aradi Közlöny kiadója. 404

KÜLÖNFÉLÉK.

Aranyat, ezüstöt legmagasabb napi áron veszünk. COMISIO biz. üzlet. Bul. Reg. Maria 13.

KEZDŐDIK AZ ISKOLA!

Tanszereit és egyéb szükségletét az alanti cégeknel szerezhethi be a legolcsóbban!

Gyermek patent harisnyát női harisnyát, férfi zoknit, gyermek-, férfi- és női szvetttert, selyem kombinét és reformot, stb. tőlünk árul legolcsóbban

Bogyó A.
Str. Eminescu 1. (Corso-mozi mellett). 3559

Legdivatosabb női kalapok legolcsóbban „HELIOS” szalonban 3710 Str. Metianu No. 5.

Saját készítményű iskolai- és aktatáskák nagy választékban 3713 Jäger Vilmos bőröndösnél, Strada MARASESTI No. 4.

Női és férfi divatkalapok minden színben, legolcsóbban 3680 Bittenbindernél Str. Eminescu 2. Corso-mozi-val szemben

Egyenruha szövetek a legjobb és legolcsóbban I. SCHUTZ Posztóáruházában.

Saját készítésű iskola- és aktatáskák legolcsóbban Kramarovic-nál P. Avram Iancu No. 3.

Legjobb és legolcsóbban vásárolhat GOLDSTEIN Lajos divatáruházában Arad, Str. Brătianu 2. : Minorita-palota :

Iskolakönyvek, füzetek, írószerek, táskák és mindenféle iskolacikk legolcsóbban 3628 Naményi könyvkereskedésben Str. Brătianu 11.

Iskola harisnyát, szvetttert, kötöttáru Bársony-nál vehet legjobbat és legolcsóbbat Piata Avram Iancu 18

Max Molnár & Co. papíráruháza most a 3589 Bohus-palotában

Papp-né kalapszalonjába Piata Avram Iancu 21. a legjobb párisi modellkreációk megérkeztek! CD Nagy választék! Olcsó árak! 3565

Tankönyvek, iskolatáskák, iskolaszerek, tolltoll és noteszajándék 36.0 Literatura könyvkereskedésben, Minorita-palota.

Iskolakönyvek írószerek és nyomtatványok legolcsóbb beszerzési helye 3629 VICTORIA könyvkereskedésben Str. Brătianu 10.

MUZZAY JÓZSEF színházzal szemben. Öltöny Trenchcoat Télikabát 3661

Nyomtatványok Tanszerek Írószerek legolcsóbban 3631 E. Lefkovits Arad, Neuman-palota

Iskola harisnyák, szvettterek, gyapjúfonalak legolcsóbban: Weisz és Benjamin cégnél, a megyeházzal szemben. 3567

Iskolakönyvek és mindenféle felszerelések a legolcsóbban szerezhetők be Libraria Concordia könyvkereskedésben. Str. Eminescu 4. 3638

Karkötő-órák, zsebórák, ébresztő- és ingaórák, briliáns, arany és ezüst-ékszerek legjobb kivitelben legolcsóbban: GARTNER JÓZSEF óras-ékszerésznel Piata Avram Iancu 1. Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb áron veszünk vagy nira átcserelek. 3563

Fogkefék, szappanok, fogpaszta, feltűnő olcsó árakban. diákoknak külön kedvezmények Drogeria City E. ZEINER Minorita-palota:

Iskolacikk legolcsóbban Sándor Ferencnél a megyei prefektúrával szemben 3634

Intézeti kabátok ruhák 3560 „LYONE” cégnél legolcsóbban szerezhetők be, a pénzügyigazgatósággal szemben.

Az Aradi Közlöny hirdetései mindig eredményesek

Iskola- és aktatáskák legolcsóbb beszerzési helye 3688 LINOLEUM ADOLF STECKL-cég Arad, Bul. Reg. Maria 12.

Kötött áru harisnya, Béby- és gyermekruházati cikket a legolcsóbban Szántó Józsefnél Városi kávéházzal szemben. 3699